

ภาพการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-665-767-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

..... 16

นายไพรัช ชีระกสิริ

ผู้วิจัย

..... 16

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์

ศศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... 16

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์

ค.บ., M.M.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... 16

นายกิตติ ศรีเปาริยะ

นศ.บ., ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... 16

..... 16

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ถิ่นถ้อยวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์

ค.บ., M.M.

ประธานคณะกรรมการบริหารประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรี

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วันที่ 4 พฤษภาคม 2544

นายไพรัช ชีระกสิริ

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์

ศศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์

ค.บ., M.M.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์วิภา คงคากุล

Ed.D

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เลิศล้ำมวงค์ Ph.D

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์กิตติ ศรีเปารยะ

นท.บ., ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข

กศ.บ., M.M.E., D.A.(Music)

ผู้อำนวยการ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ เป็นเรื่องที่สร้างความกดดันให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง เป็นความยากลำบากในการที่จะค้นคว้า นำเสนอ ในเจตนาของผู้วิจัยต้องการที่จะเห็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าต่อผู้ที่สนใจ เมื่อสำเร็จลุล่วงแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้สึกปลาบปลื้มใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ทุกท่านที่พยายามเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้วิจัยมีกำลังใจต่อสิ่งที่ทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ อาจารย์กิตติ ศรีเปารยะ ที่ได้ให้ความเมตตาผู้วิจัยมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ที่ได้ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งกำลังใจ แนวทางต่อสู้ อนุเคราะห์ในการทำงาน ขอขอบพระคุณพี่ๆ ที่เรียนร่วมรุ่นทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจมาด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องขอขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งสำหรับคณะครูผู้สอนดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณมานิต ธีรภักดิ์ ที่ได้คอยให้กำลังใจและสนับสนุนการเข้าศึกษาในระดับนี้ และสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งแด่ คุณพ่อทองดี ธีรภักดิ์ ผู้ที่ให้ทั้งชีวิตและวิญญาณแก่ผู้วิจัย

นอกจากนี้ยังมีผู้เกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวนาม ซึ่งได้มีส่วนช่วยส่งเสริมงานวิจัย ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ขอขอบคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ไพรัช ธีรภักดิ์

3837332 MSMS/M: สาขาวิชา: ดนตรี: ศศ.ม. (ดนตรี)

คำสำคัญ : การสอน / ดนตรี / โรงเรียนประถมศึกษา

ไพรัช ธีรภักดิ์ศิริ : สภาพการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม (THE STATUS OF
TEACHING MUSIC IN ELEMENTARY SCHOOL: KANTHARAWICHAH DISTRICT,
MAHASARAKHAM PROVINCE, THAILAND) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ศศ.บ., ศศ.ม. อนรรฆ จรรย์ยานนท์, ค.บ., M.M., กิตติ ศรีเปารยะ, นศ.บ., ศศ.ม.

130 หน้า ISBN 974-665-737-2

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา
ดนตรี ในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จำนวน 51 โรงเรียน โดยทำการศึกษาการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาด้านตัวครูผู้สอน ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางดนตรี, ได้รับมอบหมายงานอื่นนอกเหนือ
จากงานสอนหลายอย่าง, ครูผู้สอนต้องทำหน้าที่ครูประจำชั้นและต้องสอนหลายวิชา วิชาดนตรียังไม่
ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาการ การแข่งขันทางวิชาการจึงเน้นหนักในวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชา
ดนตรี ทำให้การจัดกิจกรรมวิชาดนตรีไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
2. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน พบว่าครูผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์หลักสูตร ไม่จัดทำแผนการ
สอน การจัดสื่อไม่สอดคล้องกับกิจกรรม ครูผู้สอนไม่ได้มีการวิเคราะห์เครื่องมือวัดผล
3. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนไม่สอนด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี
4. ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนไม่ได้ สร้างเครื่องมือทดสอบความรู้ ส่วนใหญ่
ใช้แบบทดสอบที่มีในหนังสือที่สำนักพิมพ์ต่างๆ จัดพิมพ์จำหน่าย และใช้แบบทดสอบของกลุ่มโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียนควรได้รับการบรรจุครูที่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง ต้องสามารถวิเคราะห์หลักสูตรได้
สามารถสอนเนื้อหาและทักษะทางดนตรีได้อย่างครบถ้วนและสอนวิชาดนตรีทุกระดับชั้น สามารถ
สร้างสื่อการสอนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการสอน และสามารถสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ได้
อย่างมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการอบรมให้ความรู้แก่ครูประจำการเพียงอย่างเดียว

3837332MSMS/M: MAJOR: MUSIC: M.A (MUSIC)

KEY WORDS : TEACHING/ MUSIC/ ELEMENTARY SCHOOL

PIRAJ THEERAPAKSIRI: (THE STATUS OF TEACHING MUSIC IN
ELEMENTARY SCHOOL: KANTHARAWICHAH DISTRICT, MAHASARAKHAM
PROVINCE, THAILAND) THESIS ADVISORS: SAKCHAI HIRANRANRAK B.A., M.A.,
ANAK CHARANYANANDA, B.Ed., M.M., KITTI SRIPAURAYA, M.A., 130 p.
ISBN 974-665-737-2

This study is a qualitative thesis aimed to study about the situation and status of teaching music at the elementary school level. This study is limited to 51 schools under Kantharawichai District Elementary Office, and examined teaching activities in the 5th and 6th Grades.

The results of the study is found the following problem areas:

1. Instructors: Most of the instructors hold no musical diploma. They have been assigned many responsibilities other than teaching and as assigned teacher, they must teach many subjects other than music. In addition, it has not been accepted that music is as important as other subjects. Thus, main subjects are emphasized and are more competitive than music. Therefore, the objective of teaching music has not been achieved.
2. Teaching preparation: Musical instructors do not analyze the Curriculums do not make teaching plan and the usage of teaching media no synchronize with the activities. And lastly, there are no evaluation tools.
3. Learning and teaching: The instructors do not teach musical content.
4. Evaluation: The instructors do not build any evaluation tools and most of the tests used are found in the market sold by all publishing companies. They also use the group test of their schools.

Suggestion :

The school should provide real music instructors with the ability to analyze the curriculum and teach content and music skills completely for all levels. Moreover, teaching media suitable with the activities should be built and evaluation should be taken effectively to assess the results. Training for the current teachers should also be made available.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
 บทที่ 1 บทนำ.....	 1
ความสำคัญแลที่มาของการศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กลุ่มประชากร.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
 บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	 8
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับดนตรี.....	8
1.1 เนื้อหาสาระทางดนตรี.....	8
1.2. การสอนดนตรี.....	17
2. ด้านหลักการสอนทั่วไป.....	21
2.2. หลักสูตรและการสอน.....	21
2.2. หลักสูตรประถมศึกษา.....	24
2.3. การเรียนการสอน.....	30
2.4. การวัดผลประเมินผล.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
แหล่งข้อมูลสัมภาษณ์.....	42
เครื่องมือเครื่องใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนใน	
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย.....	47
สภาพทั่วไป.....	47
สภาพทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษา.....	54
สภาพการจัดการศึกษา.....	80
บทที่ 5 สภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอน.....	89
1. ด้านตัวครูผู้สอน.....	89
2. ด้านการเตรียมการสอน.....	93
3. ด้านการเรียนการสอน.....	95
4. ด้านการวัดผลประเมินผล.....	96
บทที่ 6 สรุปและอภิปรายผล.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	106
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก ก.	112
ภาคผนวก ข.	114
ประวัติผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การจัดลำดับพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรี.....	23
ตารางที่ 2 อัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม.....	26
ตารางที่ 3 แสดงการวัดผลด้านพุทธิพิสัย.....	38
ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของสมรรถภาพจุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02)..	40
ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละสมรรถภาพกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ภาคความรู้)..	49
ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละนักเรียนที่น่าพอใจเป็นรายสมรรถภาพ.....	50
ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลโรงเรียน ครู นักเรียน.....	52
ตารางที่ 8 การจำแนกครูผู้สอนตามช่วงอายุ.....	82
ตารางที่ 9 การจำแนกประสบการณ์ในการสอน.....	82
ตารางที่ 10 การจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี.....	82
ตารางที่ 11 จำแนกตามวิชาเอกที่เรียน.....	83
ตารางที่ 12 จำแนกประสบการณ์ด้านดนตรี.....	83
ตารางที่ 13 จำแนกตามความสามารถทางด้านดนตรี.....	84
ตารางที่ 14 จำแนกตามจำนวนวิชาที่สอน.....	84
ตารางที่ 15 จำแนกวิชาที่สอน.....	84
ตารางที่ 16 จำแนกตามงานที่ได้รับมอบหมาย.....	85
ตารางที่ 17 จำแนกตามจำนวนงานที่ได้รับมอบหมาย.....	85

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

ปรัชญาและความเชื่อที่ฝังลึก อันเป็นรากเหง้าอยู่ในความรู้สึกของคนไทย ที่ว่า คนตรีเป็นวิชาที่ต่ำต้อยไร้ค่าไร้แก่นสาร เป็นวิชาข้างถนนเดินกินรำกิน ไม่ควรยึดถือเป็นอาชีพ เมื่อความรู้สึกของคนในสังคมเข้าใจเป็นเช่นนี้ สภาพของวิชาการดนตรีก็ตกต่ำลงไป โดยปริยาย ในหลักสูตรการศึกษาของไทย ได้มีบันทึกถึงวิชาดนตรีแต่เพียงเล็กน้อย หลักสูตรวิชาดนตรี พุทธศักราช 2440 กล่าวว่า “สอนเพื่อประสงค์ให้เป็นเครื่องแก้รำคาญ สำหรับบ้าน เรียนในเวลาว่างเปล่า หรือเป็นเครื่องล้างความขุ่นมัวใจ คือหัดร้องเพลงที่ง่าย ๆ ส่วนเพลงที่ยาก ๆ และการคิดลีลาเป่านั้น ตามแต่จะสอนได้และตามแต่ใจรัก”

ในประวัติศาสตร์ ดนตรีนับเป็นปัจจัยสำคัญต่อชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในทวีปยุโรปที่นับถือศาสนาคริสต์ ได้ใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเผยแผ่ศาสนา ในสำนักต่างๆ จะต้องมีคนตรีไว้เป็นการส่วนตัว ราชสำนักก็มีคนตรีเป็นเครื่องบันเทิงและแสดงถึงฐานะความเป็นอยู่ คีตกวีที่มีชื่อเสียงมักจะเป็นนักดนตรีที่รับใช้ในราชสำนักต่างๆ ในโบราณ ดนตรีก็นับว่ามีส่วนที่เกี่ยวพันกับชีวิตประจำวัน เช่นการปลุกใจเพื่อการต่อสู้ หรือเพื่อต้องการกำลังใจ ใช้เป็นสัญญาณต่างๆ รวมทั้งการใช้ดนตรีในพิธีกรรมต่างๆ เป็นต้น (สุกรี เจริญสุข : 2538)

ต่อมาดนตรีได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ดนตรีเป็นสื่อที่มีดีที่สามารถกล่อมเกลাজิตใจมนุษย์ จึงได้มีการศึกษาวิชาดนตรีอย่างจริงจัง ตามประวัติศาสตร์ ดนตรีได้มีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และได้รับใช้สังคมมนุษย์มาอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน จากการที่คีตกวีได้สร้างสรรค์ผลงานออกมาการรับหรือการสื่อเพื่อให้เข้าถึงความคิดของนักประพันธ์จึงมีความจำเป็นเพื่อให้สามารถรับทราบผลงานดนตรีได้อย่างมีความหมาย ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บรรจุวิชาดนตรีไว้ในหลักสูตรมานานแล้ว ในประเทศญี่ปุ่นก็ได้บรรจุวิชาดนตรีไว้ในหลักสูตร เช่นเดียวกัน

หลักสูตรวิชาดนตรี พุทธศักราช 2442 ได้กล่าวเกี่ยวกับวิชาดนตรีไว้ว่า “วิชาขบร้อง ความมุ่งหมายคือ จะให้ได้ประโยชน์ทางทำใจให้เบิกบาน เพราะใจย่อมเป็นใหญ่แห่งกิจการทั้งปวง ถ้าใจมัวมนทึบไม่ผ่องใส จะประกอบกิจการอันใดก็ยากที่จะให้ได้ เหตุฉะนั้นการขบร้องจึงควรฝึกหัดไว้ใช้เป็นเครื่องฟอกล้างใจให้สะอาดได้ดั่งอย่างหนึ่ง กับฝึกหัดให้รู้จักความประณีตและไพเราะด้วย”

จากการศึกษาสถานภาพของครูผู้สอนดนตรีและการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่า แหล่งผลิตครูดนตรีและการสอนดนตรี ในชั้นเรียนของระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงทำให้การเรียนการสอนวิชาดนตรีในชั้นเรียนล้มเหลวโดยสิ้นเชิง...แม้ว่าสถานบันอุดมศึกษาจะผลิตครูดนตรีมาทุกปีก็ตามแต่กระทรวงศึกษาธิการไม่มีตำแหน่งที่จะรับครูดนตรีเข้าไปสอนดนตรีในโรงเรียน สภาพความเป็นจริงก็คือ ครูที่สอนดนตรีจำนวนหนึ่งไม่มีความรู้เรื่องดนตรี ผู้บริหารก็ต้องรับผิดชอบหาครูมาสอนดนตรีในห้องเรียน... จึงกลายเป็นว่า “ครูอะไรก็ได้” สามารถสอนวิชาดนตรี (สุกรี เจริญสุข: 2539)

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข จุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ต้องการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพการอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
 2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
 3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
 4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
 6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
 7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 8. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชนตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบๆ ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2535: 1)
- เพื่อให้เกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรมและบุคลิกภาพโดยใช้กิจกรรมจริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังนี้
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการเกี่ยวกับความดี ความงาม การรักษาสุขภาพกายและจิต
 2. มีความสามารถในการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แก้ปัญหา มีความสามารถในการแสดงออกและ

สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.มีความเสียสละ สามัคคี มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญูทศเวที รักการทำงาน เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย

4.มีความสนใจและแสวงหาความรู้ และรูปแบบการทำงานแบบใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ความรู้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาเพื่อการทำงานและการดำรงชีวิต

5.ปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อใช้ประสบการณ์ทางดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น

1. การมีวินัยในตนเอง
2. ให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม
3. รู้จักร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ให้มีสมาธิ มีความอดทน มีความรับผิดชอบ
4. รู้จักความงาม ความไพเราะ

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2539: 38)

จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ จากคำอธิบายรายวิชาจะรู้จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ด้วย สามารถสรุปได้ดังนี้

1.ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของจังหวะ เห็นความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมั่นใจ กับความสอดคล้องสวยงาม ผสมกลมกลืน

2.ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและอารมณ์ของเพลง ทั้งเพลงไทยเดิม เพลงไทยสากลและเพลงพระราชนิพนธ์

3.ให้มีทักษะเกี่ยวกับจังหวะ

4.ให้มีความสามารถถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นนิทาน เรื่องราว บทเพลง บทละคร

5.ให้เห็นคุณค่าและความจำเป็นของการฝึกฝน การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อนำไปสู่การมีทักษะที่ดีขึ้น มีนิสัยขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และชื่นชมต่อการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

6.ให้เห็นคุณค่าของความสวยงามตามธรรมชาติ

7.ให้เห็นคุณค่าและชื่นชมนาฏศิลป์ไทย

8.สามารถนำกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ไปใช้ในโอกาสต่างๆเพื่อความเพลิดเพลินแก่ตนเองและผู้อื่น (กรมวิชาการ 2539:39)

ในการดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ ได้แก่ หลักสูตร ครูผู้สอน นักเรียน เครื่องมือ(อุปกรณ์) กระบวนการและการจัดการ

หลักสูตรประถมศึกษา ได้มีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมกับเหตุการณ์และยุคสมัย มาหลายครั้งจนกระทั่งปัจจุบัน จากการศึกษาผลงานการวิจัยของผู้วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พบว่า หลักสูตรประถมศึกษาประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ ของหลักสูตร

โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาดนตรี ซึ่ง ได้กำหนดให้เป็นวิชาที่รวมอยู่ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งประกอบด้วย วิชาพลศึกษา ศิลปะ จริยศึกษา ดนตรี - นาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัย ในจำนวนวิชาที่ได้รวมกันอยู่ในกลุ่มวิชาเดียวกันนี้มักจะเกิดปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอน ดังผลจากการสัมมนาหลักสูตรดนตรีในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2539 ณ อาคารเรียนรวมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาประสบปัญหามากมายทั้งในเรื่องครูผู้สอนไม่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง การขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาดนตรี เป็นต้น

จากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2534 - 2538 ของจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏว่า จากคะแนนที่น่าพอใจและคะแนนเฉลี่ยร้อยละ มีผลที่ต่ำอยู่มาก โดยเฉพาะกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยมี แนวโน้มคะแนนเฉลี่ยต่ำลงทุกปี เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา

ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องดนตรีไว้อย่างมากมาย โดยหวังว่าจะสามารถพัฒนาวิชาการดนตรีให้ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับเช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่นๆ ได้มีการศึกษาสภาพปัญหาของครูผู้สอน สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีทั้งในหลักสูตรเก่าและหลักสูตรใหม่ มีการศึกษา ติดตามผลการใช้หลักสูตรอยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่เท่าที่ ได้มีการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของวิชาดนตรีไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าการดนตรีจะเป็นที่ยอมรับมากขึ้นก็ตาม

ทำให้ผู้วิจัย ต้องการทราบถึงสาเหตุของการเรียนการสอนวิชาดนตรีไม่ประสบสำเร็จเท่าที่ควร โดยตั้งประเด็นไว้ที่ต้องการทราบถึงสภาพที่เป็นไปของครูผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ว่าครูประถมศึกษามีสภาพทั่วไปของครูผู้สอน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเตรียมการสอนของครูผู้สอนวิชาดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
3. เพื่อศึกษาสภาพการวัดผล ประเมินผลการเรียน การสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กันทรวิชัย
2. ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สภาพปัญหา ของครูผู้สอน ตลอดจนการวัดผลการเรียนรู้
3. ข้อมูลที่ได้ไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กันทรวิชัย และโรงเรียนประถมศึกษาอื่นๆ โดยทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของครูผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กันทรวิชัย โดยทำการศึกษาในด้านต่อไปนี้

(1) ด้านการศึกษาสภาพการจัดการศึกษา

ก) ด้านข้อมูลส่วนตัว

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับอายุ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิความรู้

- 4) ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการสอนวิชาดนตรี
- 5) ข้อมูลด้านภาระรับผิดชอบอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอนดนตรี
- 6) ข้อมูลด้านการได้รับการพัฒนาความรู้ด้านวิชาดนตรี
- 7) ข้อมูลด้านทักษะความสามารถทางดนตรี

ข) การเตรียมการสอน

- 1) ปัญหาด้านการวิเคราะห์หลักสูตร
- 2) ปัญหาด้านการแปรผลหลักสูตรสู่เนื้อหาการสอน
- 3) ปัญหาด้านการเตรียมสื่อการสอน
- 4) ปัญหาด้านการเตรียมเครื่องมือวัดผล

ค) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- 1) ปัญหาการสอนเรื่องทฤษฎีวิชาดนตรี
- 2) ปัญหาการสอนกิจกรรมเน้นจังหวะ
- 3) ปัญหาการสอนกิจกรรมการร้องเพลง
- 4) ปัญหาการสอนกิจกรรมการฟังเพลง

ง) ด้านการวัดผลประเมินผล

- 1) ปัญหาการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านพุทธิพิสัย
- 2) ปัญหาการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านทักษะพิสัย
- 3) ปัญหาการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัย
- 4) ปัญหาการวัดผลภาคปฏิบัติ
- 5) ปัญหาการวัดผลแบบกระบวนการ

กลุ่มประชากร

ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ปีการศึกษา 2542 ซึ่งมีทั้งหมด 51 โรงเรียน ทั้งนี้ศึกษาเฉพาะครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนละ 1 คนเท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การเตรียมการสอน หมายถึง การจัดเตรียมตัวของครูผู้สอนในด้านต่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาดนตรี ได้แก่ การศึกษาหลักสูตร การแปรผลจากหลักสูตร การเตรียมการสอน

การทำแผนการสอน หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการสอน เนื้อหา ขั้นตอนการสอน รวมทั้งการเตรียมเครื่องมือวัสดุ

การแปรผล หมายถึง การแปรข้อความที่ปรากฏในคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรนำไปสู่เนื้อหาสาระในแผนการสอน

การสอน หมายถึง กระบวนการที่ครูผู้สอนได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างมีระบบเพื่อให้การสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

คู่มือครู หมายถึง หนังสือคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนวิชาดนตรี ครูประจำชั้นที่รับผิดชอบสอนวิชาดนตรี รวมทั้งครูที่ถูกจ้างมาสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา

แผนการสอน หมายถึง เอกสารที่ครูผู้สอนเขียนเพื่อใช้ในการสอนวิชาดนตรี

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ไม่รวมถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินการโดยเอกชน หรือหน่วยงานอื่น

วิชาดนตรี หมายถึง วิชาดนตรีที่เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสำรวจข้อมูล ประชากร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็นหัวข้อ ได้ดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาดนตรี
 - 1.1 เนื้อหาสาระทางดนตรี
 - 1.2 การสอนดนตรี
2. ด้านหลักการสอนทั่วไป
 - 2.1 หลักสูตรและการสอน
 - 2.2 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
 - 2.3 หลักการสอนทั่วไป

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาดนตรี

1.1 เนื้อหาสาระทางดนตรี

แม้ว่าผู้คนจำนวนมากที่สามารถเล่นดนตรีหรือร้องเพลงได้ก่อนที่จะมีการบันทึกดนตรี แม้ในปัจจุบันก็สามารถกล่าวได้ว่า ทุกคนสามารถร้องเพลง หรือเล่นดนตรีได้ แต่ก็ไม่ใช่ทุกคนสามารถอ่านโน้ตได้ .ทฤษฎีดนตรี มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นสื่อที่จะถ่ายทอดเจตนารมณ์ของคีตกวีในการประพันธ์ชิ้นงานออกมา คงไม่มีใครทราบถึงเจตนาที่แท้จริงของคีตกวี จนกว่าท่านเหล่านั้นจะเขียนบันทึกออกมา และคงจะไม่สามารถสื่อถึงความหมายของผลงานนั้นด้านนักดนตรีไม่สามารถถ่ายทอดชิ้นงานนั้นออกมาเป็นเสียงดนตรี ดังนั้น ทฤษฎีดนตรีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่สื่อถึงความเป็นดนตรี (Eric Taylor,1994: vii)

ดนตรีเป็นศิลปะการสร้างสรรค์ของมนุษย์เพื่อมนุษย์ เป็นการแสดงออกและเป็นการสร้างสรรค์จากมนุษย์เช่นเดียวกับที่มนุษย์สร้างภาษา วัฒนธรรม หรือการผลิตอาหาร ขึ้นมานั่นเอง (Charls R. hoffer, 1992:14)

ทำไมต้องสอนวิชาดนตรีในโรงเรียน ในประเทศทางตะวันตกได้ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรีมาเป็นเวลายาวนาน ในการหาเหตุผลว่าทำไมต้องสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนนั้น มีเหตุผลสำคัญว่า ถึงแม้ว่ามนุษย์ไม่เรียนดนตรีก็ไม่ตายแต่ คุณค่าของชีวิตบางอย่างจะขาดไป ความสุนทรีย์จะขาดหายไปจากชีวิตและจะเป็นชีวิตที่ไม่มีความสมบูรณ์ (Charls R. hoffer, 1992:2) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการที่จะต้องสอนดนตรีในโรงเรียน แล้วจะต้องสอนอะไรในวิชาดนตรี

แม้ว่าสังคมในปัจจุบันนี้เริ่มมองเห็นความสำคัญของดนตรีมากขึ้นๆ โดยลำดับแล้วก็ตาม แต่ก็ยังปรากฏว่ามีผู้เล่นดนตรีกันเป็นส่วนน้อยโดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ดังนั้น การเรียนรู้ทฤษฎีดนตรีเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้มีโอกาสเข้าใจและเข้าถึงดนตรีได้มากขึ้น (นพพร ด้านสกุล, 2541: 17)

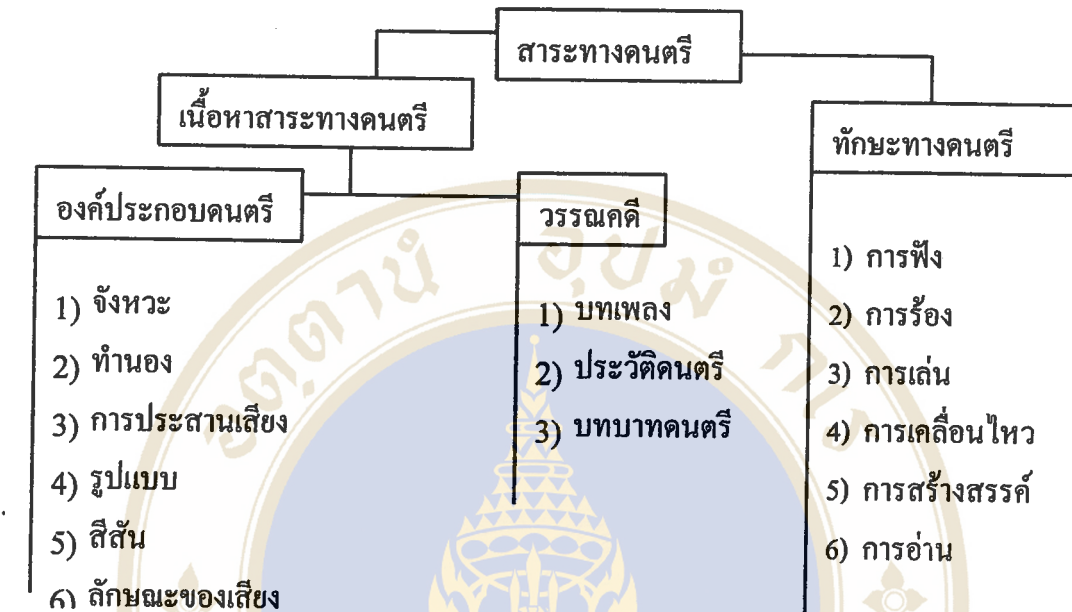
ดนตรี เป็นคำนาม เป็นคำภาษาไทยที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า ดนฺตริน ในภาษาสันสกฤต หมายถึงเสียง ที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง และยังหมายถึงเครื่องบรรเลง ที่มีเสียงดังทำให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน หรืออารมณ์รักใคร่ หรือรื่นเริงไปตามทำนองนั้นๆ (พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525: 295)

ดนตรีในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “ Music ” มาจากคำภาษากรีกว่า “Musike” ซึ่งสัมพันธ์กับเทพธิดาแห่งศิลปะ และวิทยาการทั้ง 9 องค์ ในเทพนิยายกรีก เทพธิดาทั้ง 9 มีชื่อเรียกรวมกันว่า “Muses” (มุสเสส) เป็นธิดาของ “Zeus” (ซุส) และ “Mnemosyne” (นีโมซีน) เทพธิดาที่มีหน้าที่เป็นเทพเจ้าแห่งดนตรีและเพลงมีชื่อว่า “Euterpe” (ยูเทอป) (สำเริง คำโหมง, 2542:1)

อีริก เทเลอร์ (Eric Taylor) กล่าวว่า “ผู้คนส่วนใหญ่เล่นดนตรีและร้องเพลงได้ก่อนที่จะรู้จักการบันทึกโน้ต หรือการประพันธ์ ในปัจจุบันทุกๆ คนสามารถร้องเพลงได้ แต่ไม่หมดทุกคนที่จะสามารถอ่านเข้าใจดนตรี มีอีกเป็นจำนวนมากที่สามารถเล่นดนตรีได้ แต่อ่านโน้ตไม่ได้ เช่น นักดนตรีแจ๊ส ส่วนใหญ่เขาเล่นดนตรีด้วยการฟัง” (Eric Taylor, 1994: vii) ดังนั้นการเรียนดนตรีจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระทางดนตรี ซึ่งประกอบด้วย

เนื้อหาสาระทางดนตรี หมายถึงองค์ความรู้ทางด้านดนตรี ในบางครั้งอาจจะถูกเรียกว่า ภูมิรู้ทางดนตรี (Musicianship) หรือความรู้ทางดนตรี (Musical Knowledge) เนื้อหาสาระทางดนตรีมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากนอกจากจะเป็นเนื้อดนตรีแล้ว สาระทางดนตรีจะถูกใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้เรียนในการแสวงหาประสบการณ์สุนทรีย์...พฤติกรรมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ชื่นชมซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ในการที่จะให้ผู้เรียนบรรลุได้ต้องใช้เนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวให้เกิดขึ้น (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2541: 264)

ดนตรี เป็นวิชาการแขนงหนึ่งในส่วนของการศึกษาที่มีการจัดวางสาระทางดนตรีไว้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระและส่วนที่เป็นทักษะทางดนตรี (ณรุทธิ์ สุทธิจิตร : 2531)

2. เนื้อหาสาระทางดนตรี

เนื้อหาสาระทางดนตรี ประกอบด้วยกลุ่มใหญ่เป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มความรู้เรื่องดนตรี แบ่งออกเป็น 2 หมวดใหญ่ คือ

1.1 องค์ประกอบของดนตรี (Element of Music) แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อย่อยได้แก่

1.1.1 จังหวะ/ความสั้นยาว ของเสียง (Rhythm/Duration)

1.1.2 ระดับเสียง(Pitch)

1.1.3 คุณลักษณะของเสียง(Tone Quality)

1.1.4 ระดับความดัง-เบาของเสียง(Dynamic)

1.2 องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ทางดนตรี (Expressive Element) แบ่งได้ 3 หน่วยย่อย คือ

1.2.1 อัตราความเร็วของบทเพลง(Tempo)

1.2.2 ประโยคทางดนตรี(Phrasing)

1.2.3 ลักษณะสำเนียงของเสียง(Articulation)

2. กลุ่มโครงสร้างนันทลักษณ์ทางดนตรี(The Structure of Music) แบ่งออกเป็น

2.1 โครงสร้างนันทลักษณ์พื้นฐานทางดนตรี เช่น เพลง 2 ท่อน 3 ท่อน รอบได้ ฯลฯ

2.2 โครงสร้างนันทลักษณ์พิเศษทางดนตรี เช่น แคนนอน ฟิว(Fugue)

2.3 โครงสร้างย่อยในบทเพลง(Structural devices within a composition) แบ่งย่อยออกเป็น

2.3.1 โมติฟ(Motive) ประโยค(Phrase) ท่อน(Periods)

2.3.2 การซ้ำ และความแตกต่าง (repetition and contrast)
(ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2541: 264)

อย่างไรก็ตาม จากหนังสือคู่มือ ความรู้สำหรับครูผู้สอนดนตรี-นาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษา ได้มีการกำหนดเนื้อหาสาระที่เป็นพื้นฐานที่สามารถใช้ในการศึกษาดนตรี โดยแบ่งเนื้อหา สาระทางดนตรีออกเป็น 6 หมวด คือ จังหวะ ทำนอง ระดับความดัง-เบา โครงสร้างคีตลักษณ์ คุณ ลักษณ์ของเสียง ประวัติศาสตร์ดนตรี

(1). จังหวะ หมายถึง การจัดเวลาในดนตรี การสร้างจังหวะให้เท่ากันเรียกว่าชีพจรจังหวะ (Pulse) ชีพจรเหล่านี้คือ จังหวะ ที่สม่ำเสมอ (Beat) และเป็นพื้นฐานกระสวนจังหวะ (pattern) (กรม วิชาการ, 2539: 38)

จังหวะ (Rhythm) คือ การจัดเรียงเสียงและความเงียบ ซึ่งมีความสั้น – ยาวต่างกัน กำหนดได้ โดยการตบมือ หรือจังหวะที่สม่ำเสมอได้แก่ การเต้นของหัวใจ (pulse) (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์, 2540: 1)

จังหวะ (The Temporal Element) ประกอบด้วย ความหมายของจังหวะ (Beat) ประเภทของ เพลง (Meter) ความช้า-เร็ว (Tempo) อัตราจังหวะของตัวโน้ตลักษณะต่างๆ (Rhythmic Notation) แบบของจังหวะ (Rhythmic Pattern) เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) (กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2514: 13)

จังหวะ (Time Element) legiH0 สำเร็จ คำโหม่ง ได้กล่าวไว้ว่า มีธาตุแท้เป็นองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

1. มิเตอร์(Meter)
2. ริธึม (Rhythm)
3. เทมโป (Tempo) .

ใช้ควบคุมจุดเน้นและการเคลื่อนไหวช้าหรือเร็วของการบรรเลงดนตรี ทำให้ดนตรีมี ชีวิต (lively) เพราะจังหวะคือ ชีพจร (Pulse) ของดนตรี ธาตุทั้งสามของจังหวะมีความเกี่ยวข้องและ แตกต่างกัน.(สำเร็จ คำโหม่ง, 2542: 19)

(2.) ทำนอง (Melody)

ทำนอง คือการจัดเรียงระดับเสียง (Pitch, tone) ซึ่งมีความยาว-สั้น กำหนดโดย จังหวะของทำนอง (Rhythm of Melody) (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์, 2540: 3)

ทำนอง คือ อนุกรมของเสียงที่เรียบเรียงกันเข้าอย่างมีระเบียบและระบบ ประกอบด้วยระดับเสียงสูง-ต่ำ (Pitch) กาลันคร หรือความสั้นยาวของเสียง (Duration) ทิศทางการเดินของเสียง (Direction) และลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียง (Progression) (สำเร็จ คำโหม่ง, 2542: 22)

(3). ความดัง – เบา (Dynamic)

ความดัง – เบา เป็นปัจจัยสำคัญมากที่จะช่วยให้บทเพลงถ่ายทอดความรู้สึกได้ ซึ่งความดัง – ค่อย สามารถทำให้ผู้ฟังจดจ่อคล้อยตามมากกว่าบทเพลงที่มีความดังหรือค่อยอย่างเดี๋ยวลดทอดทั้งเพลง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537:6)

(4) คีตลักษณ์ (Form)

ภาษาพูด อ่าน เขียน มีฉันทลักษณ์และหลักไวยากรณ์ฉันทใด ภาษาของคนตรีก็มี คีตลักษณ์ และโครงสร้างของความคิด (Ideas) ในลักษณะคล้ายคลึงกันฉันทนั้น สัดส่วนของคีตนิพนธ์ (Music composition) สามารถจำแนกได้เป็น

กาลันคร (Duration) ได้แก่ความยาวของเสียงที่ปฏิบัติ 1 ครั้ง หรือ 1 ลม (1 Breathe) จะมีความสั้น-ยาวเท่าใดก็คือ 1 กาลันคร เครื่องหมายที่ใช้คือ ... ฯลฯ มีความยาวต่างกัน แต่มีค่าเป็น 1 กาลันครเหมือนกัน (สำเร็จ คำโหม่ง, 2542: 20)

โมติฟ (Motive) คือเสียง ตั้งแต่ 2 กาลันครขึ้นไป เรียบเรียงเข้าด้วยกันเป็นกระสวน จังหวะ ตัวอย่างเช่น แต่ละห้องคือ 1 โมติฟ

วลี (Phrase) คือทำนองส่วนที่มี “ความคิด” (Idea) 1 ความคิดเสมอ สังเกตได้จากโน้ตตัวสุดท้ายของส่วนนั้นเป็นจุดพักเพลง (Cadence หรือ Pause) ซึ่งต้องมีลักษณะดังนี้

ก เป็นกาลันครยาวกว่าเสียงอื่นในวลีเดียวกัน

ข มีตัวหยุด (Rest) ให้พักหายใจ

. ทั้ง ก. และ ข. รวมกัน

วลี หนึ่งๆ อาจมีความยาว 2 – 3 ห้องเพลง บางทีอาจใช้ 5 – 8 ห้องก็ได้ แต่ถือว่าผิดปกติ

ประโยค (Sentence) วลี 2 วลีคู่กัน วลีหนึ่งเดินขึ้น อีกวลีหนึ่งเดินลง (อะไรก่อนอะไรหลังก็ได้) รวมกันแล้วเรียกว่าประโยคเพลง

ท่อนเพลง (Period) ประโยค 2 ประโยครวมกัน เป็นทำนอง 1 ท่อนเพลง เพลง 1 บทอาจมี 2 ท่อน 3 ท่อน หรือ 4 ท่อนก็ได้ แต่มักใช้กันมากคือ 4 ท่อนเพลง (สำเร็จ คำโหม่ง, 2542: 65)

รูปแบบ (Form) เป็น โครงสร้างที่ทำให้ดนตรีมีความหมายในลักษณะของเสียงและเวลา (Tone in Time) รูปแบบช่วยให้ดนตรีมีความต่อเนื่องสัมพันธ์ ทำให้ดนตรีหรือบทเพลงแต่ละบทมีความเป็นหนึ่ง แนวคิดพื้นฐาน ได้แก่ ทำนองหลัก (Motive) ประโยค (Phrase) การซ้ำทวน- การเปลี่ยนไป (Repetition-Contrast) (ฉุทท์ สุทธจิตต์, 2540:4)

(5) คุณลักษณะของเสียง (Characteristic of sound)

ลักษณะของเสียงเป็นองค์ประกอบดนตรีเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้สึกหรืออารมณ์เพลงและเกี่ยวข้องกับความดัง – ค่อยของเสียง

อารมณ์ความรู้สึก (Expression) เป็นเรื่องทางด้านคุณภาพของดนตรี ซึ่งใช้ถ่ายทอดความรู้สึก โดยถ่ายทอดผ่าน โครงสร้างของ จังหวะ เสียงประสาน ลีลา รูปแบบ รวมทั้ง ความเร็ว-ช้า (Tempo) ของจังหวะ และคุณภาพของเสียง (Tone quality) ความเร็วช้าของจังหวะเป็น โครงสร้างสำคัญที่ทำให้อารมณ์เปลี่ยนไป ทั้งความเศร้า ความสนุกสนาน ร่าเริง คุณภาพเสียง เป็นการกำหนดลักษณะการเล่น เช่น อ่อนหวาน ครื่นเคร่ง สง่างาม เศร้าสร้อย ทำให้บทเพลงถ่ายทอดอารมณ์ได้

ลีลา (Tone color หรือ Timbre) ลีลา เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียงมนุษย์ หรือเสียงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีชนิดต่างๆซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันการใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์หรือคุณค่าแตกต่างกัน เสียงมนุษย์ ก็มีความแตกต่างกันซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. โซปราโน(Soprano)
2. อัลโต (Alto)
3. เทเนอร์ (Tenor)
4. เบส (Bass)

เครื่องดนตรี ก็แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. เครื่องสาย(String)
2. เครื่องลมไม้ (Woodwind)
3. เครื่องทองเหลือง (Brass)
4. เครื่องตี (Percussion)

การผสมวง (Ensembling) เป็นการนำเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ มาบรรเลงร่วมกันทำให้ลีลาของดนตรีมีมากขึ้น ทำให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น หรือเช่นการเอานักร้องหลายระดับเสียงมาร้องร่วมกัน หรือการรวมเอานักร้องไปรวมกับการบรรเลงดนตรี เป็นต้น (ฉุทท์ สุทธจิตต์ 2537:5 –6)

(6) ประวัติทางดนตรี (History of music) เป็นการศึกษาบริบททางดนตรีและวรรณคดีเกี่ยวกับดนตรี ได้แก่

บทเพลง (Repertoire) เป็นส่วนสำคัญมากสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีเข้าใจดนตรีมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาบทเพลงในแต่ละยุคแต่ละสมัย หรือบทเพลงประเภทต่างๆ ทำให้เห็นความแตกต่างของบทเพลงแต่ละยุค แต่ละประเภท ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรี มีความเข้าใจองค์ประกอบของดนตรีมากขึ้น

ประเภทของบทเพลง สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้ เพลงพื้นบ้าน (Folk song) เพลงศิลปะ (Art music) เพลงยอดนิยม (Popular หรือ Rock music) เพลงแต่ละประเภทที่กล่าวมามีทั้ง เพลงที่ใช้ผู้ร้องคำร้องร่วมกับดนตรี (Vocal music) และเพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีล้วนๆ (Instrumental music) ในการศึกษาดนตรี การได้ทราบถึงประวัติดนตรี (Historical of music) ช่วยให้เกิดความเข้าใจบทเพลงและองค์ประกอบดนตรีมากขึ้น การศึกษาประวัติดนตรีในรูปแบบลักษณะยุคต่างๆ ประวัตินักดนตรี หรือประวัติดนตรีพื้นบ้าน...เป็นพื้นฐานในการศึกษาด้านอื่นๆ เช่น ดนตรีวิทยา (Musicology) ต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540: 7-8)

ทักษะทางดนตรี

ทักษะทางดนตรี “การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ เราควรให้ความสนใจต่อประเภทของพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงที่เราต้องการให้เกิดขึ้น หลักสูตรดนตรีศึกษาในโรงเรียน ควรมุ่งพัฒนาคนเพื่อให้มีความสามารถ และรอบรู้ทางดนตรี พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางดนตรีนั้น อาจจะเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบแตกต่างกันไป เช่น การสนองตอบต่อดนตรีในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการร้อง การเต้น หรือการบรรเลง การรู้จักแก้ปัญหาต่างๆ ที่จะต้องพบในเรื่องของดนตรี การแสวงหาโอกาสที่จะร่วมในกิจกรรมดนตรีต่างๆ พฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลของการเรียนรู้ทางดนตรี (วิภา คงากุล, 2530: 16)

ทักษะทางดนตรี เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจสาระดนตรี และจัดเป็นหัวใจของคนที่จะเรียนเป็นนักดนตรี ทักษะดนตรีแต่ละประเภทมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ดังนั้นในการสอนดนตรีจึงควรเสนอทักษะทางดนตรีต่างๆ อย่างครบถ้วน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 8)

ทักษะทางดนตรี หมายถึง ความสามารถแสดงออกเกี่ยวกับดนตรี ซึ่งมีหลายประการ ได้แก่ การฟัง การอ่าน การร้อง การเขียน การสร้างสรรค์ เป็นต้น

(1) การฟัง (Listening) ได้แก่การฟังบทเพลงเพื่อวิเคราะห์ห้วงอารมณ์ เป็นพื้นฐานของการนำไปทักษะอื่นๆ ในการศึกษาเรื่องดนตรี โลกของดนตรีเป็นโลกแห่งความตื่นทั้งปวง ตื่นแห่งความไพเราะอ่อนหวาน ตื่นในไมตรีจิตมิตรภาพ ตื่นในความฝัน ตื่นในชีวิตชีวาและจินตนาการที่ไม่มีขอบเขตจำกัด ความตื่นทั้งหลายเป็นอุทยานแห่งดนตรี (Recreation of Music) การฟังดนตรีเพื่อให้เข้าใจ

ใจดนตรีนั้นเป็นเรื่องที่ต้องศึกษา เพราะดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีรูปแบบและเนื้อหาของมัน องค์ประกอบของดนตรี ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึก (Feeling) ในแง่ต่างๆกัน ลีลาจังหวะ (Rhythm and Time) ทำให้เกิดความรู้สึกทางกายภาพ ผู้ฟังอยากมีการเคลื่อนไหว ทำนองเพลง (Melody) ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอยากจดจำและสามารถแยกแยะความแตกต่างได้ พื้นผิว (Texture and Harmony) สี (Color) และคีตลักษณ์ (Form) เป็นส่วนสร้างอารมณ์ให้กับเพลง (วาลิชฐ์ จรรย์ญานนท์ ใน ณรงค์ชัย ปิฎกรัตน์, มปท)

การฟัง จัดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นมากสำหรับดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การฟังย่อมจะมีบทบาทอย่างมากในการช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีมีความเข้าใจดนตรี ซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้ง และรักดนตรีในขั้นต่อไป การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ศึกษา มิใช่เป็นการฟังเพลงทั่วไป เนื่องจากเพลงศิลปะมีองค์ประกอบที่สลับซับซ้อน ทักษะการฟังจึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา พัฒนา การฟังเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้ และจัดเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอน ดนตรีในทุกระดับชั้น (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์ 2537: 8)

สำเร็จ คำโหมง ได้กล่าวเกี่ยวกับการฟังไว้ว่า “การฟังดนตรี มี 5 ลักษณะ เรียงลำดับจากฟังอย่างตื้นๆ ไปหาการฟังอย่างลึกๆ ได้ดังนี้ ฟังแบบพาสซีฟ (Passive), ฟังแบบเซนซัวส (Sensuous) , ฟังแบบอีโมชัน (Emotion) , ฟังแบบเพอร์เซปทีฟ (Perceptive) (สำเร็จ คำโหมง, 2542:11-12) ซึ่งตรงกับ ไพบุลย์ กิจสวัสดิ์ ได้อธิบายพฤติกรรมเกี่ยวกับการฟังของมนุษย์ไว้ดังนี้

การฟังแบบผ่านหู (Passive Listening) เป็นการฟังอย่างไม่ตั้งใจ เป็นการฟังดนตรีขณะที่มีกิจกรรมอื่นอยู่ด้วย

การฟังด้วยความรู้สึก (Sensuous Listening) เป็นการฟังที่มีระดับความตั้งใจมากขึ้น เมื่อฟังแล้วเกิดความรู้สึกชอบใจบางอย่างจากดนตรี

การฟังด้วยอารมณ์ (Emotion Listening) เป็นการฟังที่ผู้ฟังมีปฏิกิริยาต่อเสียงดนตรีมากขึ้น เกิดอารมณ์คล้อยตามขณะที่ฟัง อาจกล่าวได้ว่า ดนตรีที่ได้ฟังมีบางสิ่งบางอย่างที่สนองอารมณ์ของตน

การฟังด้วยความซาบซึ้ง (Perceptive Listening) เป็นการฟังที่ผู้ฟังต้องมีพื้นฐานทางด้านดนตรีจนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ดนตรี การที่จะเป็นผู้ฟังที่อยู่ในระดับนี้ได้ ผู้ฟังจะต้องมีการสะสม ทักษะการฟัง มีการค้นคว้าและฝึกฝนตนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะฟังดนตรีให้เกิดความซาบซึ้งได้ (ไพบุลย์ กิจสวัสดิ์, 2524:325-326)

(2) การอ่าน (Reading) ได้แก่ความสามารถถ่ายทอดบทเพลงของนักประพันธ์ ที่ได้มีการประพันธ์ไว้แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นเสียงดนตรี โดยผ่านทักษะอื่นๆ (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ไม่ปรากฏเลขหน้า.)

ทักษะการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี จัดว่าเป็นทักษะสำคัญพื้นฐานประการหนึ่งในการศึกษาดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง ซึ่งต้องมีการบันทึกเสียงเป็นสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการถ่ายทอดเสียงต่างๆ ฉะนั้นการเข้าใจและแสดงออกทางดนตรีจึงมักต้องผ่านขั้นตอนการแปลหรือการใช้สัญลักษณ์ทางดนตรีเสมอ ไม่ว่าทักษะใดๆทางดนตรี ย่อมเกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเสมอ อาจกล่าวได้ว่าทักษะทางดนตรีต่างๆ จะพัฒนาได้อย่างดี เมื่อผู้เรียนดนตรีมีทักษะการอ่านที่ดี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 9)

(3) การร้อง (Singing) ได้แก่ ทักษะในการเปล่งเสียง การควบคุมคุณภาพเสียง รวมทั้งการควบคุมอารมณ์ในการร้องเพลง หรือร้องทำนอง

การร้องเพลง เป็นกิจกรรมดนตรีที่สำคัญมากด้วยเหตุผล สองประการคือ ประสพการณ์ดนตรีส่วนใหญ่ใช้การร้องเป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ด้านต่างๆของดนตรี และการร้องเป็นกิจกรรมดนตรีที่เป็นสื่อให้เด็กค้นพบและใช้เสียงของตนเองเป็นสื่อ หรือเครื่องดนตรี ในการแสดงออกทางดนตรี ดังนั้นการร้องจึงควรเป็นประสบการณ์ที่ผู้สอนดนตรีจัดเตรียมอย่างมีหลักการและจุดมุ่งหมายจากการสอนที่เหมาะสม (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 35)

การร้อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การร้องเสียงเดียว (Unison) คือการร้องที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว แนวเดียว โดยอาจจะใช้ผู้ร้องคนเดียว ซึ่งเป็นการร้องเดี่ยว (Solo singing) หรือมีผู้ร้องหลายคน คือการร้องหมู่ (Unison singing) คือทุกคนร้องทำนองเดียวกัน

2. การร้องประสานเสียง (Part-singing) คือการร้องเพลงที่มีแนวทำนองและแนวประสานเสียงหรือมีแนวอื่นมากกว่าหนึ่งแนว ร้องไปในขณะเดียวกัน ดังนั้นการร้องเพลงประสานเสียงจึงต้องมีอย่างน้อยสองกลุ่ม

(4) การเล่น (Playing), (Perform) ได้แก่การปฏิบัติเครื่องดนตรี ตามคุณลักษณะของชนิดเครื่องดนตรี ซึ่งมีทั้งที่จะต้องใช้ทักษะในการ คัด สี ตี เป่า เพื่อให้เกิดเสียงขึ้นมา และเสียงที่ได้ประกอบกับโครงสร้างทางดนตรี สามารถเป็นบทเพลง

การเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนดนตรีควรมีโอกาสปฏิบัติ เพื่อเรียนรู้เนื้อหาแนวคิดดนตรี และเป็นการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนทั้งในลักษณะการเล่นเดี่ยวและการเล่นผสมวง ทักษะการเล่นมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความชำนาญในการเล่น

ดนตรี เป็นเพียงสามารถให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่นดนตรีบางประเภทเพื่อให้มีประสบการณ์และเป็นการสร้างความเข้าใจดนตรีให้มากขึ้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 61)

(5) การสร้างสรรค์ (Creating) ได้แก่การแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดบทเพลงใหม่ๆขึ้นมาตามแนวคิด และทฤษฎี ทักษะการสร้างสรรค์ (Creating) งานดนตรีและคีตปฏิบัติ (Improvisation)) ซึ่งเป็นเรื่องของการแสดงออกทางดนตรีที่รวมเอาความรู้ความเข้าใจไว้ทั้งหมดจึงเป็นทักษะที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐานทางดนตรีมากพอสมควร อย่างไรก็ตามในการพัฒนาทักษะด้านนี้สามารถกระทำได้ในหลายลักษณะและหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานหนึ่งที่ผู้เรียนดนตรีควรศึกษาและพัฒนา เพื่อเป็นวิถีทางหนึ่งในการแสดงออกทางดนตรี ซึ่งช่วยสร้างเสริมความเข้าใจดนตรีได้เป็นอย่างดี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537: 9)

ความคิดสร้างสรรค์ (Creating) เป็นการแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยแสดงออกผ่านทักษะพื้นฐานเช่น การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหวประกอบ หรือแม้แต่การประพันธ์

(6) การเคลื่อนไหวประกอบ (Moving) ได้แก่การแสดงออกด้วยลีลา เพื่อสะท้อนถึงอารมณ์ในขณะที่รับฟัง ร้อง เล่น ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสนองตอบดนตรีเป็นทักษะพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ช่วยสร้างเสริมความเข้าใจดนตรีได้ เช่นเดียวกับการร้องหรือการเล่นดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอนุบาลและประถมศึกษา ซึ่งสามารถใช้การเคลื่อนไหวร่างกายช่วยพัฒนาแนวคิดพื้นฐานทางดนตรีได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การเคลื่อนไหวร่างกาย ยังเป็นพื้นฐานของนาฏศิลป์ซึ่งเป็นเนื้อหาหนึ่งในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 9)

1.2 การสอนดนตรี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรี

รวัชชัย นาควงษ์ ได้อ้างใน ระบบการสอนของออร์ฟ (Orff – Schuwerk) ไว้ว่า “ออร์ฟ เชื่อว่า จังหวะเป็นส่วนประกอบที่เป็นหลักที่สุดของดนตรี (Rhythm is the strongest of the elements of music) ออร์ฟเชื่อว่าจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้เรื่องดนตรีที่สมเหตุสมผลที่สุดควรจะเริ่มต้นด้วยจังหวะ โดยการวางแผนที่จะสอนผ่านความรู้เรื่องดนตรีนี้ให้เป็นผลโดยสอนผ่านความรู้เรื่องดนตรีเบื้องต้น (Elemental music) ของเขา...” เช่นเดียวกับ ดาล โครซ เขาเห็นว่าการเรียนเปียโน ไวโอลิน หรือเครื่องดนตรีระดับมาตรฐานอื่นๆควรจะตามหลังพัฒนาการของทักษะพื้นฐานที่จำเป็นอันได้แก่

(1) การฟัง

(2) การจำขึ้นคู่ของทำนองเพลง (Melodic interval) และการร้องทำนองเพลง

(3) การจดจำและปฏิบัติตามแบบแผนของจังหวะ (Rhythmic patterns)

ในหลักการสอนโดยทั่วไปแล้วเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องจัดการหาวิธีการในการที่จะสอนนักเรียนให้บรรลุผล ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ในขณะที่ตัวครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาที่จะสอน โดยเฉพาะเนื้อหาสาระ และทักษะเนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาที่จะต้องอาศัยทักษะเป็นอย่างมากเพื่อให้สามารถเข้าถึงความงามที่เป็นความงามของคนตรี (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ความคิดสร้างสรรค์... ในบทเพลงจะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- 1.ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (Musical creative)
- 2.ความงามอันเกิดจากศิลปะทางดนตรี (Craftsmanship construction)
- 3.มีจินตนาการของอารมณ์และความรู้สึก (Sensitivity/expression impact)

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ อ้างใน แนวคิดของ Bennett Reimer กล่าวว่า “ดนตรีเป็นผลผลิตของบทเพลงไม่ว่าจะเรียบง่าย หรือสลับซับซ้อน สามารถมีคุณสมบัติทั้ง 3 ประการได้เท่าๆ กัน....”

การสอนกิจกรรมการฟัง (Listening)

ถ้าจะจัดกิจกรรมให้ถูกแบบแผน จะต้องมีการจัดลำดับการฟังจากง่ายไปหายาก กิจกรรมการฟังจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกพอใจและชื่นชมในตนเองได้เป็นอย่างดีทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกว่าตนมีความเข้าใจในบทเพลงที่ฟัง และทราบว่าตัวเองมีความสามารถที่จะเรียนรู้ดนตรีได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ด้านดนตรีเพิ่มขึ้น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการฟังจึงควรจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการสร้างความคุ้นเคยกับบทเพลงที่ได้ฟัง กล่าวคือการนำเพลงที่เคยฟังมาแล้วกลับมาให้ผู้เรียนฟังอีก เพื่อสร้างความคุ้นเคยในบทเพลงให้กับผู้เรียน อย่างไรก็ตามต้องมีเทคนิควิธีในการนำเสนอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย แต่เป็นการเรียนรู้ของที่เคยเรียนมาแล้วให้เข้าใจลึกซึ้งขึ้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 17)

การสอนกิจกรรมการร้อง (Singing)

การร้องจัดเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งเมื่อเด็กเริ่มออกเสียงได้ ก็เริ่มส่งเสียงออกมาในลักษณะของการร้องเพลง เด็กมักพยายามเลียนแบบเสียงที่ได้ยินเสมอ ถ้าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงของการร้องเพลง เด็กก็พยายามร้องตามเสียงที่ได้ยิน ในระยะแรกอาจจะไม่เป็นทำนอง แต่ต่อมาเด็กสามารถที่จะฮัมทำนองเพลงด้วยตนเองซึ่งแสดงว่าเด็กเริ่มมีแนวคิดในการร้องเพลง มีความสนใจ

และต้องการแสดงออกทางดนตรี อาจกล่าวได้ว่า การร้องเป็นกิจกรรมที่เด็กแสดงออกทางดนตรีที่เด็กกระทำได้เป็นอันดับแรก และเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบทางดนตรีและความซาบซึ้งทางดนตรีต่อไป นอกจากนี้การร้องยังเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กอีกด้วย การร้องจึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างหนึ่งของการเรียนการสอนดนตรี โดยเฉพาะในระดับปฐมวัยและประถมศึกษา ในการสอนการร้องเพลงสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรเน้นมากที่สุด คือ การร้องเพลงได้ถูกต้องกับระดับเสียง กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถรับรู้และควบคุมตนเองให้เปล่งเสียงออกมาได้ถูกต้องตามระดับเสียงที่ได้ยิน หรือระดับเสียงของตัวโน้ตที่บันทึกไว้ในบทเพลง สิ่งที่ต้องคำนึงต่อมา คือ คุณภาพของการร้อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคนิควิธีร้องเพื่อให้ได้เสียงที่ไพเราะเหมาะสมกับประเภทของเพลงที่ร้อง คุณภาพการร้องควรได้รับการเน้นตลอดเวลาเพราะเป็นเรื่องที่เรียนรู้ได้โดยการปฏิบัติ สิ่งที่ต้องคำนึงต่อมา คือ การพัฒนาช่วงกว้างของเสียง (Range) โดยปกติเมื่อเด็กโตขึ้นช่วงกว้างของเสียงจะค่อยๆกว้างขึ้น แต่การที่ครูจัดกิจกรรมเพื่อเน้นช่วงกว้างของเสียงจะทำให้การร้องของผู้เรียนพัฒนาเกี่ยวกับช่วงกว้างดีขึ้น (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์ 2537 : 39)

การขับร้องเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องเพลงไทย ทั้งนี้เพราะการขับร้องเพลงไทยนั้นมีกลวิธี ลวดลาย มากมายเหลือเกิน ครูแต่ละท่าน ย่อมมีกลวิธีที่สำคัญลึกซึ้งซับซ้อน ที่ท่านเก็บรักษาเป็นความลับของแต่ละท่าน ไว้อย่างมากมาย วิชาคีตศิลป์หรือขับร้องเพลงไทย ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นลวดลายและรสชาติแห่งคีตศิลป์ของการขับร้องไว้อย่างมากมาย ซึ่งไม่ใช่ของง่ายเลยทั้งนี้เพราะศิลปะการขับร้องเพลงไทยไม่มีอุปกรณ์เป็นชิ้นส่วน เหมือนศิลปะประเภทอื่น ซึ่งเขาสามารถหยิบยืมกันใช้ได้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทย ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น ไม่มีตัวตนทั้งสิ้น ฉะนั้น ศิลปะการขับร้องเพลงไทย จึงต้องมีหลักคุ้มครองทุกกิริยาบท เพราะไม่มีตัวตน ไม่สามารถสัมผัส หรือแก้ไขอุปกรณ์แห่งการขับร้องเพลงไทยได้ แต่นักศิลปะสามารถบังคับอุปกรณ์เหล่านี้ตามใจปรารถนาได้ อุปกรณ์เหล่านี้ ได้แก่ ปาก แก้ม คาง ลิ้น จมูก คอ เสียง ลม รวมทั้งจิตและสมอง (ท้วม ประสิทธิกุล, มปท.)

การสอนการเล่น (Playing)

การเล่นเป็นทักษะดนตรีที่สำคัญอีกทักษะหนึ่งที่ผู้เรียนดนตรีทุกระดับชั้นควรมีประสบการณ์ แต่เนื่องจากวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษา และดนตรีที่เป็นวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษา มิได้มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการเล่นในขั้นที่ชำนาญ เพียงแต่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมาโอกาสได้เล่นดนตรีบางประเภทพอเป็น และเป็นก้าวแรกที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความสามารถ ความชอบของตนเองต่อการเล่นดนตรี และทำให้ผู้สอนประเมินความสามารถ ความถนัดของผู้เรียน เครื่องดนตรีที่ง่ายที่สุด คือ เครื่องดี ซึ่งมีเครื่องดีที่มีระดับเสียงและไม่มีระดับเสียง

การเล่นดนตรีสามารถพัฒนาความสามารถทางดนตรีของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะต้องผู้เรียนใช้ทักษะความเข้าใจ เกี่ยวกับจังหวะ ทำนอง ที่สำคัญต้องมีทักษะการอ่านด้วย นอกจากนี้การเล่นดนตรีทำให้เกิดความสนุกสนาน การเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมที่ควรมีอยู่ในการสอนดนตรีเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการสอนระดับใด การเล่นดนตรีเป็นการดึงดูดให้ผู้เรียนหันมาสนใจและชอบดนตรีได้เป็นอย่างดี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 87)

การสอนการเคลื่อนไหว (Moving)

ทักษะการเคลื่อนไหวเป็นทักษะที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระทางดนตรีได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ทักษะการเคลื่อนไหวยังเป็นกิจกรรมที่ใช้ถ่ายทอดความซาบซึ้งทางดนตรีได้ด้วย บางครั้งการใช้ท่าทางสามารถบ่งบอกอารมณ์ของดนตรีได้ดีกว่าการอธิบายเป็นภาษาพูด การเคลื่อนไหวมีจุดมุ่งหมายสองประการ คือ สอนเพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านดนตรี และการเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาด้านนาฏศิลป์ การเคลื่อนไหวมีสองประเภท คือ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ ในการสอนการเคลื่อนไหวมีข้อควรคำนึงหลายประการเพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ควรคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน การคัดเลือกเพลงที่น่าสนใจ การจัดเตรียมสถานที่ และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและสร้างสรรค์ท่าต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีวิวัฒนาการด้านความคิด พัฒนาทักษะการฟังเพลง และการปฏิบัติท่าทางอย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 08)

การสอนการสร้างสรรค์ (Creating)

การสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดของตนออกมาโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ จัดเป็นทักษะที่ต้องการพื้นฐานมากพอสมควรก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถสร้างสรรค์ดนตรีในลักษณะของการประพันธ์อย่างเต็มรูปแบบ ในการสร้างสรรค์เนื้อหา เช่น จังหวะ ทำนอง ลีลา ผู้เรียนสามารถกระทำได้ตั้งแต่เริ่มเรียนดนตรี การสร้างสรรค์มี 2 ลักษณะ คือ การสร้างสรรค์แบบทันทีทันใด (Improvisation) เป็นการสร้างสรรค์และแสดงโดยทันที และการสร้างสรรค์โดยการประพันธ์ เป็นการสร้างสรรค์โดยผู้เรียนมีโอกาสใคร่ครวญ แก่ใจ ปรับปรุงจนพอใจแล้วจึงนำมาแสดง จุดมุ่งหมายของการสอนการสร้างสรรค์นอกเหนือจากการพัฒนาผู้เรียนด้านการประพันธ์เพลงในระดับพื้นฐานแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะทางดนตรี และการรับรู้สุนทรีรสของดนตรี นำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรี ในการสอนการสร้างสรรค์ควรคำนึงถึงการให้ผู้เรียนมีอิสระในความคิด และผู้เรียนควรได้รับการแนะนำอย่างเป็นขั้นตอน หลักในการสอนการสร้างสรรค์มี 2 ลักษณะ คือ การให้ผู้เรียนสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ โดยไม่มี

การแนะนำ และการให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปหลักการต่างๆ ภายหลัง อีกลักษณะหนึ่ง คือ การใช้หลักการต่างๆ กับผู้เรียนก่อนที่จะให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ หลักในการสอนทั้ง 2 ประการสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าผู้สอนคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะสอน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 127)

การสอนอ่าน (Reading)

การอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการเรียนรู้ดนตรี เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ดนตรีได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ผู้เรียนควรได้รับการฝึกทักษะอย่างสม่ำเสมอ จุดมุ่งหมายของการสอนอ่าน คือ การให้ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตและเขียนโน้ตจากเสียงที่ได้ยินได้ รวมทั้งมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ประกอบของดนตรี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถร้องและเล่นดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสำคัญในการสอนอ่าน คือ ต้องให้ผู้เรียนฟังเสียงต่างๆ และตอบสนองต่อเสียงนั้น ก่อนที่จะเสนอสัญลักษณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ซึ่งทำให้การอ่านมีความหมาย และเป็นเรื่องของเสียงอย่างแท้จริง ขั้นตอนสำคัญในการเสนอสัญลักษณ์ คือ การเสนอสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมก่อนที่จะเสนอสัญลักษณ์ทางดนตรี และควรสอนแยกกันระหว่างการอ่านจังหวะกับการอ่านระดับเสียง เมื่อผู้เรียนเกิดความชำนาญแล้วสามารถที่จะฝึกอ่านทั้งสองอย่างพร้อมกัน ในการสอนอ่านต้องใช้ทักษะ ความรู้ความเข้าใจหลายอย่างอาจทำให้ลืมนำจึงควรที่จะฝึกอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะดนตรีตะวันตก แต่ดนตรีไทยก็สามารถที่จะฝึกอ่านได้ด้วยเพื่อความสะดวกในการช่วยจำทำนองหลักของเพลงไทย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2537 : 87)

2.ด้านหลักการสอนทั่วไป

2.1 หลักสูตรและการสอน

2.1.1 ความหมายของหลักสูตร

ทองคูณ หงษ์พันธ์ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการสอน”

ธำรง บัวศรี (2504: 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ”

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2518: 6) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “ หมายถึงมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้เด็กได้เรียน เนื้อหาวิชา ทักษะ ทักษะการปฏิบัติ กิจกรรม สิ่งแวดล้อม เมื่อประมวลกันเข้าแล้วก็จะประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก ”

ภิญโญ สาร (2526: 14) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตร คือ โครงการการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเตรียมนักเรียน เยาวชนของชาติให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม ”

กมล สุตประเสริฐ (2516: 7) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “หลักสูตร มิได้หมายความว่าเพียงหนังสือหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ยังมีความหมายถึงกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับเด็ก ซึ่งรวมถึงการสอนของครูต่อนักเรียนด้วย ”

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525:14) กล่าวไว้ว่า “หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน เพื่อให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และหลักสูตรที่ดีนั้นควรจะต้องเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด ”

เลวิส และ เมล (Lewis and Miel) ให้นิยามหลักสูตรว่า “หลักสูตร เป็นเซตของความตั้งใจเกี่ยวกับโอกาสในการจัดให้คนได้รับการศึกษาร่วมกับคนอื่นและสิ่งอื่นๆ ในระยะเวลาและเนื้อหาที่จัดไว้อย่างแน่นอน ”

ทาบ (Taba: 1962: 10) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข ”

ทรัมป์ และมิลเลอร์ (Trump & Miller: 1968: 8) ได้กล่าวไว้ว่า “หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆ ที่เตรียมการไว้ และจัดให้แก่เด็กนักเรียน โคนโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน ”

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good: 1976: 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้จบชั้นหรือรับประกาศนียบัตรในหมวดวิชาหรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น หลักสูตรดนตรีศึกษา หลักสูตรพลานามัย เป็นต้น

2. หลักสูตร คือ โปรแกรมการศึกษาที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรต่างๆ ซึ่งตามความหมายนี้ หลักสูตรจะหมายถึง โปรแกรมการศึกษาที่กำหนดเค้าโครงการเรียนที่ประกอบด้วยวิชาต่างๆ

3. หลักสูตร คือ กลุ่มของวิชาหรือประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน

ในหลักสูตรวิชาดนตรีสำหรับเด็กประถมศึกษาใน รัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา แบ่งเนื้อหาและกิจกรรมทางดนตรีออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ : 2538: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1.ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย (Music in early childhood)

2.ดนตรีสำหรับประถมศึกษา (music in elementary)

3.ดนตรีสำหรับมัธยมศึกษา (Music in middle school and high school)

ได้จัดลำดับพัฒนาการการเรียนวิชาดนตรี ในระดับประถมศึกษาไว้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการจัดลำดับพัฒนาการการเรียนวิชาดนตรี

ระดับ 1 – 3	ระดับ 4 – 6	ระดับ 7 – 9
ร้องเพลงเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มให้ถูกเสียง ชัดเจนและร้องได้โดยใช้ระดับเสียงอื่นๆ	ร้องเพลงด้วยความมั่นใจและเป็นอิสระ มาจากผลของความเข้าใจระดับเสียง จังหวะ ที่ได้รับจากความรู้เบื้องต้น	สามารถร้องเพลงในช่วงเสียงของตนเองอย่างมีคุณภาพ
ร้องเพลงแบบจำได้ขึ้นใจ ใช้บทเพลงพื้นเมืองและเพลงที่แต่ง โดยกวีที่มีชื่อเสียง	สามารถบังคับเสียงในการร้องเพลงได้อย่างมีคุณภาพสื่อความหมายและแสดงความรู้สึกได้อย่างชัดเจน	สามารถร้องแบบ Unison อย่างมีอิสระและมีความรู้สึกได้ถูกต้อง
ได้ตอบกับจังหวะดนตรีด้วยการตบมือ เดิน วิ่ง หรือก้าว กระโดด ตีระฆัง หรือ ระนาด เป็นทำนองตามรูปแบบอย่างง่าย	จัดให้มีการร้องประสานเสียง เล่นคลอด้วยเครื่องดนตรี เช่น กีตาร์ หรือ เปียโน	มีการฝึกร้องเพลงแบบ Folk art และ บทเพลงร่วมสมัย ร้องเพลง Round ขับร้องหมู่ ด้วยระดับเสียงสูง และแบ่งเป็น 2 – 3 แนว
ปฏิบัติเครื่องดนตรีประกอบจังหวะอย่างง่ายๆ ได้	เล่นดนตรีคลอการร้องอย่างง่ายได้	ปฏิบัติเครื่องดนตรีได้อย่างน้อย 3 คอร์ด จากเครื่องดนตรี กีตาร์ หรือ เปียโน
ตีความจากสัญลักษณ์ตัวโน้ตได้โดยเคลื่อนไหวร่างกาย ประกอบจังหวะด้วย เช่น เดิน กระโดด เป็นต้น	จำเสียงและรูปแบบของจังหวะ โครงสร้างของดนตรีจากการตรวจสอบโน้ตเพลง	รู้จักใช้กฎเกณฑ์และเครื่องหมายทางดนตรี

2.2 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

จากการศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของหลักสูตร โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาดนตรี ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 หลักการ

หลักสูตรศึกษามีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

2.2.2 จุดมุ่งหมาย

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีทักษะในการเรียนรู้ คงสภาพการอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. ความสามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน

สามารถปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชนตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบๆ บ้าน

2.2.3 โครงสร้าง

มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มี 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหาของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน

สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ในชั้น ป. 5-6 โรงเรียนอาจเลือกกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะ ในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือเลือกกิจกรรมอื่นๆ ตามความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจเลือกจัดหลายๆ กิจกรรมก็ได้

2.2.4 เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรประถมศึกษา ใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมงหรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดให้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และสำหรับชั้น ป. 5-6 ให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษอีกไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง

ตารางที่ 2 อัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม ในแต่ละชั้น กำหนดไว้โดยประมาณ ดังนี้

มวลประสบการณ์	อัตราเวลาเรียนโดยประมาณ					
	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6	
	ร้อยละ	คาบ/ปี	ร้อยละ	คาบ/ปี	ร้อยละ	คาบ/ปี
1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้	50	1,500	35	1,050	25	750
2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	15	450	20	600	25	750
3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	25	750	25	750	20	600
4. กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	10	300	20	600	30	900
รวม	100	3,000	100	3,000	100	3000
5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	-	-	-	-	-	600

หมายเหตุ เวลาเรียนคาบละ 20 นาที คิดเป็นชั่วโมงละ 3 คาบ

2.2.5 แนวดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้นจึงกำหนดแนวดำเนินการไว้ ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม
2. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสนใจและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน และให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ
3. จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงหรือนบูรณาการ ทั้งภายในกลุ่มประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุด
4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ และกระบวนการกลุ่ม
5. จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด และเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ
6. จัดให้มีการศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

7. ให้สอดคล้องการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
9. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน

2.2.6 การวัด การประเมินผล และการติดตามผล

การวัดและการประเมินผล ตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นระหว่างปีหรือปลายปี ตามความสามารถของผู้เรียนให้เป็นที่น่าพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทดสอบเป็นระยะ และหรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

อนึ่ง สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ จะไม่นำมาเป็นเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนแต่เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าจากการทำกิจกรรม

2.3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

2.3.1 จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ เน้นการเป็นคนช่างคิด ช่างทำ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ โดยใช้กิจกรรม จริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพ็ญประโยชน์ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการเกี่ยวกับความดีความงาม การรักษาสุขภาพกายและจิตใจ
2. มีความสามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แก้ปัญหา มีความสามารถในการแสดงออกและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. มีความเสียสละ สามัคคี มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวที รักการทำงาน เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย
4. มีความสนใจแสวงหาความรู้ และรูปแบบการทำงานใหม่ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ความรู้ในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาเพื่อการทำงาน และการดำรงชีวิต
5. ปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาและ

พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้

2.3.2 คนตรีและนาฏศิลป์ ป.5 – 6

กิจกรรมเน้นจังหวะ

คำอธิบาย

สังเกตการใช้ส่วนต่างๆของร่างกายและอุปกรณ์ต่างๆ ทำจังหวะ สังเกตการเต้นรำ ร้องเพลง ให้เข้ากับจังหวะ การอ่านบทกลอนและการทำท่าทางประกอบให้เข้ากับจังหวะการแสดงการเล่นพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น

อภิปรายผลของการปฏิบัติที่เกิดขึ้นด้วยความพร้อมเพรียง สวยงาม ไพเราะ สอดคล้องผสมกลมกลืน และความไม่พร้อมเพรียง ไม่สวยงาม ไม่ไพเราะ ไม่สอดคล้องและไม่ผสมกลมกลืน

ฝึกปฏิบัติโดยเลียนแบบพฤติกรรมตามรูปแบบที่กำหนดให้และฝึกเปลี่ยนรูปแบบ บอกความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวตามรูปแบบและเปลี่ยนรูปแบบ เลือกกิจกรรมที่แสดงได้ดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวที่สวยงามพร้อมเพรียง ความสอดคล้อง ผสมกลมกลืน เกิดความรู้สึกชื่นชมในความพร้อมเพรียง ตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอให้เกิดความพร้อมเพรียง สวยงาม ไพเราะ สามารถนำกิจกรรมที่สนใจและทำได้ดีไปใช้แสดงให้เกิดความเพลิดเพลินได้

กิจกรรมเน้นการฟังและการร้องเพลง

คำอธิบาย

สังเกตจังหวะท่วงทำนองเพลงไทยสากล เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงไทยเดิม เพลงนานาชาติ เพลงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีล้วนๆ และเพลงอื่นๆ ที่นักเรียนสนใจ ให้เลือกร้องเพลงตามโน้ตสากล วิธีการร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายๆ

อภิปรายซักถามความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของเพลง ประวัติและเรื่องราว อารมณ์เพลง ความสำคัญของเพลงพระราชนิพนธ์ ฝึกปฏิบัติโดยเลียนแบบพฤติกรรมตามรูปแบบและเปลี่ยนรูปแบบ บอกความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติด้วยความพร้อมเพรียง ความไพเราะ ความสอดคล้อง ผสมผสานกลมกลืนของจังหวะและการประสานเสียง

ศึกษาวิธีการแต่งนิทานและเพลงหรือหาเพลงประกอบบทละครง่ายๆ เพื่อใช้ประกอบหุ่นหรือแสดงกันเอง อภิปรายซักถามและสรุปแนวปฏิบัติ

ฝึกแต่งนิทานและเพลงหรือบทละครง่ายๆ โดยอาศัยรูปแบบที่กำหนดให้และเปลี่ยนรูปแบบบอกความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการแต่งนิทาน บทละคร และเลือกบทเพลง บทละคร ไปใช้ประกอบการแสดงได้เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของเพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เข้าใจในอารมณ์เพลง สามารถแสดงความรู้สึกจากการรับรู้ความไพเราะของเพลง สามารถถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นนิทาน เรื่องราว บทเพลง บทละคร เกิดความชื่นชมในการร้องเพลง ฟังเพลง แต่งนิทานประกอบเพลง นำกิจกรรมการฟังและการร้องเพลงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยความเพลิดเพลิน

จากหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีหลักการ 3 ข้อ เน้นที่เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน มุ่งให้ผู้เรียนนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของชาติ โดยที่เปลี่ยนแปลงคือการให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้ จุดตรงนี้มีความสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้โรงเรียนและชุมชนสามารถพัฒนาหลักสูตรได้

ด้านจุดมุ่งหมาย เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือการปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ภูมิใจในความเป็นไทย รักการอ่านและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ที่สำคัญ คือต้องอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

ด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยกลุ่มวิชา 5 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยในแต่ละปีการศึกษา ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ สัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง หรือ 75 คาบ ไม่น้อยกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และเพิ่มสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ให้เพิ่มกลุ่มประสบการณ์พิเศษอีก 200 ชั่วโมง โดยในแนวดำเนินการท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม

จุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการเกี่ยวกับความดี ความงาม วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา มีความเสียสละ มีความสนใจแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพัฒนาบุคลิกภาพ

2.3 การเรียนการสอน

2.3.1 จุดมุ่งหมายทั่วไปของการสอน

สุมิตร คุณานุกร ได้กล่าวไว้ในหนังสือหลักสูตรและการสอน (2518) ตอนหนึ่งว่า “ความมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเสมือนหางเสือของเรือ ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง ..”

ฉรงค์ สอนสุภาพ ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนไว้ในการศึกษา โดยกล่าวถึงการศึกษาว่า “การศึกษา คือ การปรับปรุงคนให้เหมาะสมกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษา คือ การนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์”

แฮร์บาร์ต (John Fried Herbart) ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา คือ การทำให้พลเมืองมีความประพฤติและอุปนิสัยที่ดีงาม

ดิวอี้ (John Dewey) ให้ความหมายของการศึกษาไว้หลายประการ คือ

การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม

การศึกษา คือ กระบวนการทางสังคม

การศึกษา คือ การสร้างประสบการณ์ให้แก่ชีวิต

โฟรเบล (Friedrick Froebel) ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา คือ การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาตนเอง

การ์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good) ให้ความหมายของการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้คือ การศึกษา คือ กระบวนการต่างๆ ที่บุคคลนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดี มีคุณค่า และมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือทางสังคม

การศึกษา เป็นกระบวนการทางสังคมที่ทำให้บุคคลได้รับความรู้ความสามารถจากสิ่งแวดล้อมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

การศึกษา หมายถึง การถ่ายทอดวิชาความรู้ต่างๆ ที่ได้รวบรวมไว้อย่างเป็นระเบียบให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษา

มด.ปิ่น มาลากุล ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา เป็นเครื่องมือทำให้เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคล

สาโรช บัวศรี ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคคลและสังคม เพื่อความเจริญงอกงามและเพื่อธำรงไว้ซึ่งอิสรภาพและเสรีภาพของบุคคลและประชาชาติ

จากความหมายของการศึกษา จะเห็นได้ว่า การศึกษามีความหมายครอบคลุมทั้งในแง่ วิธีการ (Means) และจุดมุ่งหมายปลายทาง (Ends) เป็นกระบวนการทางสังคมที่ทำให้คนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ความหมายของการศึกษา พอสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการ

ที่ส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโต และองกามทั้งกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอันเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

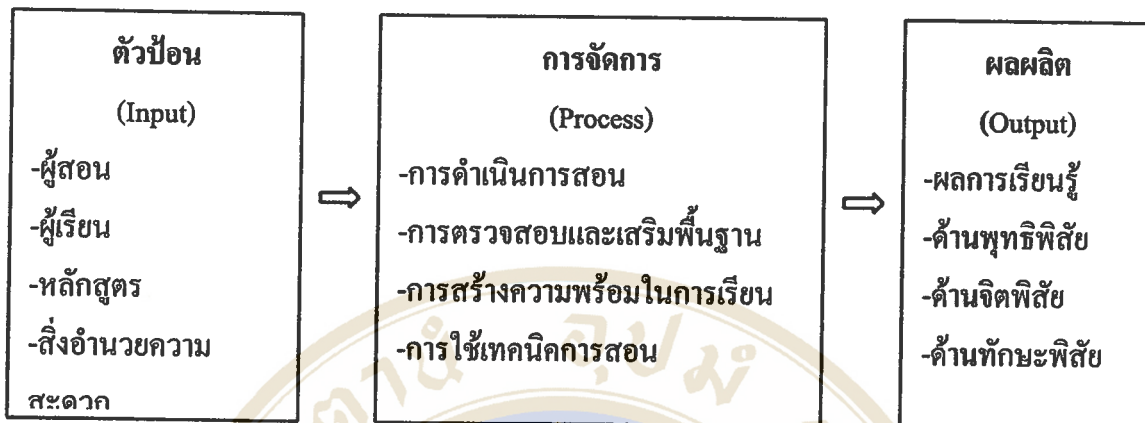
การเรียนการสอน ทั้งสองคำเป็นกระบวนการ (Process) ที่เกี่ยวข้องกัน

การเรียนรู้ เป็นคำเรียกสั้นๆ ของคำว่า การเรียนรู้ () เป็นกระบวนการที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ ดังนั้น ประสบการณ์ () จึงเป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ หากปราศจากเสียซึ่งประสบการณ์แล้ว การเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ประสบการณ์ คือ การที่บุคคลใช้ประสาทสัมผัสปะทะ (Interact) กับสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางกาย สิ่งแวดล้อมทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ การที่บุคคลปะทะกับสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เองจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น (สุทิน บุญชูวงศ์ 2531 : 3)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ การที่มนุษย์จะมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ปกติสภาพแวดล้อมนั้นมีทั้งดีและไม่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดีจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางดี ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดีก็จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดีด้วย ดังนั้น ถ้าต้องการให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี จึงไม่อาจปล่อยให้บุคคลไปปะทะกับสิ่งแวดล้อมโดยอิสระเสมอไปได้ จำเป็นต้องจัดสถานการณ์เฉพาะให้บุคคลได้ปะทะกับสิ่งแวดล้อมที่ดี (ณรงค์ สอนสุภาพ 2532 : 3)

การสอน คือ การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนปะทะ เพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ในการจัดการศึกษานั้น จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้มีการสอนที่ถูกต้องชัดเจน เพราะการสอนเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเจริญองกาม การสอนเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนเพราะตัวครูจะต้องเข้าใจตัวผู้เรียน เข้าใจในวิธีสอน การใช้สื่อการสอน การจูงใจและการเสริมแรง บุคลิกภาพของครู รวมทั้งการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามหลักสูตรหรือไม่ การสอนจึงเป็นภารกิจที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาก จึงจะสามารถก่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีมีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน (ณรงค์ สอนสุภาพ 2532 : 3)

รูปแบบแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

(บุญชม ศรีสะอาด 2537 : 5)

ตัวป้อน (Input)

ตัวป้อน หรือปัจจัยนำเข้าระบบ คือส่วนประกอบต่างๆ ที่นำเข้าระบบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้สอน หรือครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณลักษณะหลายประการ ได้แก่ คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย เช่น ความรู้ความสามารถ ความรู้จำแนกเป็นความรู้ในเนื้อหาที่จะสอน ความรู้ในเทคนิคการสอนต่างๆ ความรู้ในสภาวะแวดล้อมอื่นๆ ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะด้านจิตพิสัย เช่น ความตั้งใจในการสอน ฯลฯ

ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะบรรลุผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้เรียนหลายประการเช่น ความถนัด ความรู้พื้นฐานเดิม ความพร้อม ความสนใจ และความพากเพียรในการเรียนรู้ ความมารถเข้าใจในสิ่งที่เรียน ฯลฯ

หลักสูตร หลักสูตรเป็นองค์ประกอบหลักที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ คือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่จะเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน (รวมวิธีสอนและสื่อการเรียนการสอน) และการประเมินผล

สิ่งอำนวยความสะดวก อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้” เช่น ห้องเรียน หรือ สถานที่เรียน ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ แสงสว่าง อุณหภูมิ กระดานดำ ฯลฯ

กระบวนการ (Process)

กระบวนการในระบบการเรียนการสอน คือการดำเนินการสอนซึ่งเป็นการนำเอาตัวป้อน ซึ่งเป็นวัตถุดิบในระบบมาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลผลิตตามต้องการ ในการดำเนินการสอน อาจมีกิจกรรมหลายๆ กิจกรรม ได้แก่ การตรวจสอบและเสริมพื้นฐาน การสร้างความพร้อมในการเรียน การใช้เทคนิค ในการสอนแบบต่างๆ และการใช้กิจกรรมเสริม

การตรวจสอบและเสริมพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียน และได้ข้อสนเทศ ที่นำมาใช้ช่วยเหลือผู้เรียนที่ยังขาดพื้นฐานที่จำเป็นก่อนเรียน ให้ได้มีพื้นฐานที่พร้อมที่จะเรียน โดยไม่มีปัญหาใดๆ ซึ่งถ้าหากไม่ได้รับการช่วยเหลือดังกล่าว ผู้เรียนอาจเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้ขาดความสนใจในการเรียนเรื่องนั้น และประสบความล้มเหลวในการเรียน ส่งผลให้การเรียนในเรื่องต่อๆ มามีปัญหาโดยตลอด การตรวจสอบพื้นฐาน อาจทำได้โดยการซักถามให้ผู้เรียนคิด ตอบคำถามที่ใช้ถามจะเป็นเรื่องที่เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนในเรื่องที่จะดำเนินการสอน แต่วิธีที่ดีกว่านี้ก็คือใช้แบบทดสอบ วัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนทุกคน แล้วทำการเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ที่มีปัญหา ซึ่งมีหลายวิธี วิธีที่ง่ายและใช้เวลาไม่มากนักก็คือ หารเฉลยคำตอบของข้อสอบทุกข้อ โดยใช้วิธีอภิปรายและซักถามคำตอบจากผู้เรียน การตรวจสอบและเสริมพื้นฐานจะทำครั้งเดียวในชั่วโมงแรกที่พบผู้เรียน

การสร้างความพร้อมในการเรียน เมื่อเริ่มชั่วโมงเรียน โดยทั่วไปแล้ว จะมีผู้เรียนที่ยังไม่พร้อมที่จะเรียน เช่น พูดคุยกัน คิดถึงเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่จะเรียน ฯลฯ ถ้าผู้สอนเริ่มบรรยายไปเรื่อยๆ อาจไม่ได้ผลตามที่ต้องการ โดยเฉพาะในช่วงต้นชั่วโมงนั้น จึงควรดึงความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่การเรียน โดยเร็ว ซึ่งทำได้หลายวิธี ในการสร้างความพร้อมในการเรียนไม่ควรใช้เวลานานเกิน 5 นาที และทำทุกครั้งที่สอน

การใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เมื่อผู้เรียนพร้อมแล้ว ก็จะมีการสอนโดยใช้เทคนิค วิธีการ และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีให้เลือกหลายวิธี

การใช้กิจกรรมเสริม วิธีสอนและวิธี หรือรูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบ จะมีกิจกรรมต่างๆ แตกต่างกันไป บางวิธีอาจจะมีกิจกรรมเดียว บางวิธีอาจมีหลายกิจกรรม ผู้สอนควรพิจารณากิจกรรมต่างๆ ที่จะเสริมกับวิธีสอน หรือรูปแบบการสอนที่ตนเลือกใช้ หรือเห็นว่าเมื่อนำไปเสริมกับวิธีสอนหรือรูปแบบการสอนนั้นแล้วจะช่วยให้บรรลุผลการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น กิจกรรมเสริมมีมากมาย เช่น การให้ทำแบบฝึกหัด การให้การเสริมแรง การใช้คำถามชนิดต่างๆ การทบทวนสรุป

ผลผลิต (Output)

ผลผลิต คือ ผลที่เกิดขึ้นในระบบซึ่งเป็นเป้าหมายปลายทาง สำหรับระบบการเรียนการสอน ผลผลิตที่ต้องการก็คือ การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนไปในทางที่พึงประสงค์ เป็นการพัฒนาที่ดี ในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Effective) และทักษะพิสัย (Psychomotor)

ผลด้านพุทธิพิสัย ก็คือ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน สามารถคิดเปรียบเทียบ โยความสัมพันธ์หรือเรียกว่าคิดวิเคราะห์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้

ประโยชน์ สามารถใช้วิจารณ์ญาณตัดสิน สรุปชี้ขาด ประเมินค่าได้ สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มี
สิ่งใหม่เกิดขึ้นได้ เป็นต้น

ผลด้านจิตพิสัย ก็คือผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีที่เหมาะสม เช่น มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
ต่อวิชาเรียน ต่อเพื่อนๆ ต่อชุมชน ต่อประเทศชาติ เป็นต้น มีความสนใจในสิ่งที่เรียน มีค่านิยมที่
เหมาะสม เป็นต้น

ผลด้านทักษะพิสัย ก็คือผู้เรียนมีความคล่องแคล่วชำนาญ ในทางการเคลื่อน
ไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การใช้มือ ใช้สายตา ฯลฯ ทักษะด้านพิมพ์ดีด เล่นดนตรี เล่นกีฬา
ทักษะในการสร้างผลผลิต ด้านศิลปะ หัตถกรรม การช่าง การเกษตร เป็นต้น

ในการเรียนการสอน องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ครูผู้สอน หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการ
สอน ผู้เรียน ทุกองค์ประกอบมีส่วนเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด แต่องค์ประกอบที่จะทำให้การจัดการ
เรียนสอนจะดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือครูผู้สอนนั่นเอง

ครู ถือเป็นกลไกสำคัญยิ่งต่อการนำหลักสูตรไปใช้คือการสอนนักเรียนนั่นเอง ครูจะมีคุณ
ภาพหรือไม่ นั้นส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตครู ซึ่งหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูใน
ปัจจุบันต่างก็ตระหนักถึงสมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี สมรรถภาพด้านคุณ
ลักษณะและเจตคติ โดยเน้นการปฏิบัติจริงอยู่แล้ว ฉะนั้นในแง่ของความสามารถของครูนั้นจึงแทบ
จะไม่มี แต่หากว่า เป็นครูแล้ว จะนำหลักสูตร ไปใช้ในห้องเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ครูจะ
ทำอย่างไร(วิชัช ดิสสระ :2535)

การที่ครูจะสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจำเป็นต้อง
ทำแผนการเรียนการสอน หรือแผนกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในคู่มือหลัก
สูตรของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอนของครูที่ผ่านมา เป็นเครื่องกำหนดให้มีทางเลือกก
ิจกรรมการเรียนการสอนหลายๆ ทาง

คุณลักษณะของแผนการสอนที่ดีควรมีดังนี้

มีทางให้ครูเลือกได้หลายวิธีทาง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

มีคำอธิบายกระบวนการเรียนการสอนและขั้นตอนการนำไปใช้อย่างละเอียดและ
ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง

มีหนังสืออ้างอิงและค้นคว้าเพิ่มเติมได้

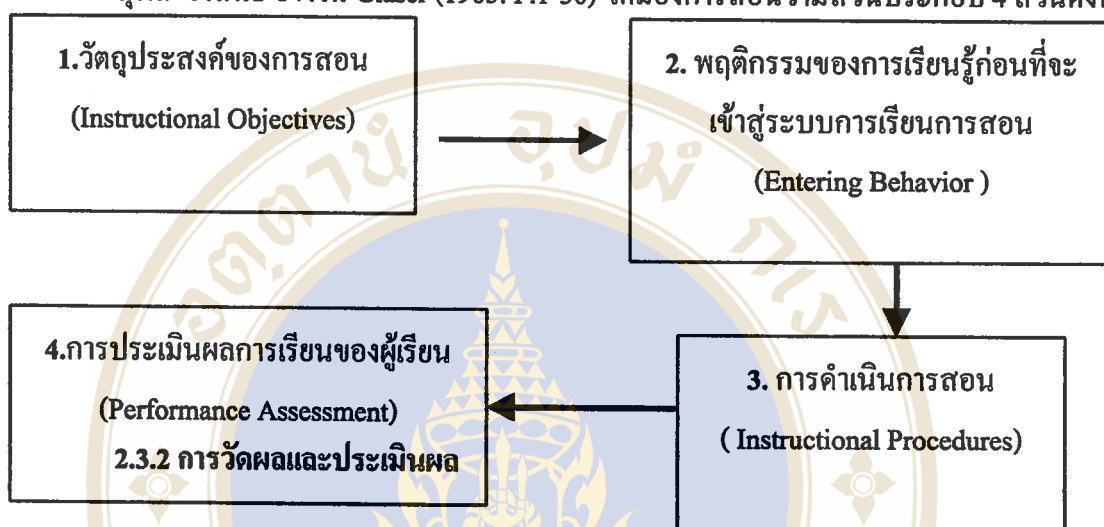
มีข้อเสนอแนะสำหรับครูและนักเรียนจะทำงานร่วมกันได้

มีข้อเสนอแนะสำหรับครูที่จะมาสอนแทนสามารถสอนได้

มีตัวอย่างประกอบที่จะแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมที่ปฏิบัตินั้นมีผลต่อการเรียนการ
สอนมากน้อยแค่ไหน อย่างไร

กาญจนา ไชยพันธุ์ ได้กล่าวในวารสารวิชาการ (มีนาคม 2542) ตอนหนึ่งว่า “ปรัชญาสร้างความรู้ นิยม เชื่อว่าความรู้ไม่ได้มาจากการค้นพบภายนอกหรือสิ่งแวดล้อม แต่เป็นความรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้นภายในจิตใจ...”

สุพล วังสินธุ์ อ้างใน Glaser (1965. P.1-30) ได้มองการสอนว่ามีส่วนประกอบ 4 ส่วนดังนี้

2.4. การวัดและประเมินผล

ประกอบด้วยคำ 2 คำ ได้แก่ การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (evaluation) ในความหมายของการวัดได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านอาทิ

กิลฟอร์ด (Guilford, 2951) ให้ความหมายของการวัดไว้ว่า “เป็นการพิจารณาหรือตีค่าข้อมูลในรูปของตัวเลข” และ สตีเฟ่น (Stevens, 1951) ให้คำจำกัดว่า “เป็นการกำหนดค่าตัวเลขให้กับวัตถุหรือสิ่งของหรือเหตุการณ์ตามกฎเกณฑ์ (อ้างจาก Brown. 1986: 8)

อีเบลและฟรีสบาย (Ebel and Frisbie, 1986:14) ให้ความหมายของการวัดว่า “เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัด โดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง”

ทอนไดค์ (Thondike, 1977:9) ให้ความหมายว่า “การวัดเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน 3 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก เน้นการให้ และขั้นตอนสุดท้าย เป็นการสร้างกฎเกณฑ์ในการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่วัด”

ไทเลอร์ (Leona E. Tyler) ได้ให้ความหมายว่า “ การวัด หมายถึง การกำหนดค่าเป็นตัวเลข โดยเป็นไปตามกฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์ที่ว่านี้ เกี่ยวข้องกับการบวก ลบ คูณ หาร ทางคณิตศาสตร์”(อ้างจาก เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง 2522 :17)

อุทุมพร ทองอุไทย (2520: 29) กล่าวว่า “การวัด มักจะหมายถึง กระบวนการที่นำตัวเลข หรือสัญลักษณ์มาเกี่ยวข้องกับลักษณะหรือคุณสมบัติของวัตถุ คน หรือสิ่งของ การจัดจึงต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

ต้องมีกลุ่มของวัตถุ

มีคุณลักษณะของที่จะวัด

มีการกระทำโดยให้เป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์ กับลักษณะของวัตถุ

ต้องพิจารณาถึงธรรมชาติ ตลอดจนนำตัวเลขหรือสัญลักษณ์เหล่านั้นไปใช้”

เยาเวดี วิบูลย์ศรี (2528) สรุปหมายความว่า “การวัดหมายถึงกระบวนการบ่งชี้ผลผลิต หรือ คุณลักษณะของที่วัด ด้วยเครื่องมือประการใดประการหนึ่งอย่างมีระบบ ซึ่งหมายความว่า เป็น กระบวนการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎเกณฑ์”

บุญธรรม กิจปรีดาภิรต (2535: 15) ให้ความหมายว่า “การวัดเป็นกระบวนการเชิง ปริมาณ ในการกำหนดค่าเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัด โดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง”

ในส่วนของการประเมินผล ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ

สคริฟเฟ่น (Scriven) ให้ความหมายว่า “เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ เพื่อบ่งถึงคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด” (อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2520: 3)

สตัฟเฟิล (Stuffle Beam) ให้ความหมายการประเมินผลว่า “เป็นกรรมวิธีของการจัดวางแผน การรวบรวม และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ” (อ้างถึงใน อนันต์ ศรีโสภณ, 2520: 17)

อีเบลและฟรีสบาย (Ebel & Frisbie, 1986:13) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า “การ ประเมินผลเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณค่าของวัตถุสิ่งของ โครงการการศึกษาพฤติกรรม การทำงานของคนงาน หรือความรู้ความสามารถของนักเรียน ในทางการศึกษาหรือการเรียนการสอนนั้น การประเมินผลเป็นการตอบคำถามที่ว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีมากเพียงใด (How good is the level of Achievement) นักเรียนมาความสามารถปฏิบัติได้ดีเพียงใด (How good is the performance) และงานของพวกเขาดีพอหรือยัง (Is their work good enough)...”

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2520: 176) กล่าวว่า “ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ คุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใดๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน...”

กรอนลัน (Gronlund, 1981 : 5-6) กล่าวว่า “การประเมินผลเป็นกระบวนการอย่างมีระบบใน อันที่จะกำหนดขนาดหรือจำนวน ซึ่งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน”

ตามความหมายนี้ มีลักษณะที่สำคัญแสดงให้เห็นสองประการคือ ประการแรก การประเมินผลเปรียบได้เหมือนกับกระบวนการอย่างมีระบบ (Systematic process) ประการที่ 2 การประเมินผลสมมติเสมอว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ได้กำหนดขึ้นไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วอย่างชัดเจน ฉะนั้น การประเมินผลจึงเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของความสอดคล้องระหว่างการกระทำกับ วัตถุประสงค์...”

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง (2522:21) ให้ความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาไว้ว่า “ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบที่จะตรวจสอบว่านักเรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่...การประเมินผลเป็นการตีค่าของสิ่งที่วัด...การสร้างข้อสอบตรวจให้คะแนน เป็นการวัด แต่การที่บอกว่าคุณเรียนเก่งหรือไม่ หรือได้เกรดอะไร เป็นการประเมินผล...”

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535 : 16) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า “การประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อสรุปว่าสิ่งนั้นดี-เลวปานใด...”

จากการให้ความหมาย การวัดผลและการประเมินผล ดังกล่าว จะเห็นว่าทั้งสองคำมีความหมายแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ การประเมินจะมีความหมายกว้างกว่าการวัด การประเมินผลอาจจะไม่รวมกับการวัดก็ได้ การวัดเป็นการพิจารณาค่าหรือตีค่า(กำหนดค่า) เชิงปริมาณอย่างเดียว ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาหรือตีค่าทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพรวมกับการตัดสินคุณค่า นั้น...” (Gronlund, 1981: 6) สามารถแจกแจงดังนี้

การประเมินผล = การตีค่า(การวัด) + การตัดสิน

Evaluation = Quantitative description(Measurement) + Value judgment

การประเมินผล = การตีค่าเชิงคุณภาพ + การตัดสิน

Evaluation = Qualitative description(Non measurement) + Value judgment

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และ เอนกกุล กริแสง (2522 :21) ได้อธิบายความแตกต่างว่า “ ถ้าเอาไม้บรรทัดมาวัดโต๊ะ ได้กว้าง 3 ฟุต ยาว 5 ฟุต นั่นคือการวัด แต่ถ้าบอกว่าโต๊ะตัวนี้ใหญ่เกินกว่าประตู นั่นคือ การประเมินผล...การวัดมีแนวโน้มว่าจะเป็นปรนัย(objective) การประเมินผล มีแนวโน้มจะเป็นอัตนัย (subjective)...”

บราวน์ (Federick G. Brown, 1976: 12) กล่าวว่า “การวัดเป็นการตอบว่ามากเท่าใด (How much) ส่วนการประเมินผลเป็นตอบคำถามว่า ดีอย่างไร (How good)...”

ป๊อปแฮม (Popham, Lames W.,1975 : 23) กล่าวให้เหตุผลว่า “การวัด เป็นการกำหนดหรือชี้บอกสถานภาพ(Status determination) แต่การประเมินผลเป็นการกำหนดหรือชี้บอกคุณค่า (Worth determination)...”

การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ใน 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) ทักษะพิสัย (Psycho motor) การจัดลำดับพฤติกรรมแต่ละด้าน มีผู้เสนอแนะไว้หลายท่าน เช่น บลูม (Bloom) แครทวอล (Krathwohl) ซิมป์สัน (Simson) เป็นต้น ได้จัดลำดับไว้ดังนี้

ด้านพุทธิพิสัย

ตารางที่ 3 แสดงการวัดผลด้านพุทธิพิสัย

ระดับพฤติกรรม	ตัวอย่างคำกริยาและพฤติกรรมบ่งชี้
1. ความรู้ – ความจำ	คำกริยา เช่น บอก บ่งชี้ บรรยาย พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น บอกอัตราจังหวะได้ บอกชื่อเครื่องดนตรีได้
2. ความเข้าใจ	คำกริยา เช่น แปล เปรียบเทียบ ตีความ จัดลำดับ อธิบาย จำแนก สรุป ฯลฯ พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ออกเสียงจังหวะพ็อนเจียวได้ บอกข้อแตกต่างระหว่างเสียงกลอง กับเครื่องดนตรีอื่นได้
3. การนำไปใช้	กริยาบ่งชี้ เช่น สร้าง แก้ปัญหา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น เป่าขลุ่ยเพลงที่ยังไม่ได้เรียนได้ บรรเลงเพลงถูกคัดแปลงจังหวะได้
4. การวิเคราะห์	กริยาบ่งชี้ เช่น จำแนก บอก สรุป พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น บอกลักษณะเด่นของเพลงปลุกใจได้ บอกข้อแตกต่างของเพลงปลุกใจกับเพลงไทยสากลได้
5. การสังเคราะห์	คำกริยาบ่งชี้ สร้าง วางแผน ออกแบบปรับปรุง พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น เสนอแนวทางในการดัดแปลงทำนองเพลง ออกแบบทำทางประกอบเพลง
6. การประเมินค่า	คำกริยาบ่งชี้ ประเมิน เปรียบเทียบ ตัดสิน พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น บอกได้ว่ากลุ่มใดทำได้ดีกว่า บอกเหตุผลของการตัดสินใจเลือกได้

(กรมวิชาการ 2531: 31)

ด้านจิตพิสัย

ลำดับที่ 1 ขั้นรับรู้ เป็นขั้นสังเกตเห็นและสนใจรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้น

ลำดับที่ 2 ขั้นตอบสนอง เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้า แบ่งเป็นสองระดับย่อย คือ

- ตอบสนองตามเงื่อนไข เช่น คำสั่ง คำแนะนำ
- การตอบสนองด้วยความพึงพอใจ สนุกสนาน

ลำดับที่ 3 ขั้นเห็นคุณค่า แบ่งเป็น 3 ระดับย่อย คือ

- การเห็นด้วยและยอมรับในความเชื่อ ทศนคติ หรือค่านิยม ด้วยการกระทำที่คงเส้นคงวา
- การยกย่อง ชมเชย ในสิ่งที่ยอมรับคุณค่าแล้ว
- การสนับสนุน ช่วยเหลือด้วยความศรัทธาเชื่อมั่น และปฏิเสธที่จะกระทำ ในสิ่งที่ขัดแย้งกับ

ความเชื่อของตน

ลำดับที่ 4 ขั้นจัดระบบ แบ่งเป็น 2 ระดับย่อย คือ

- การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของสิ่งต่างๆ ด้วยการเข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เปรียบเทียบ
- เพื่อความสัมพันธ์ของค่านิยมที่ยึดถืออยู่ระหว่าง ค่านิยมเก่ากับค่านิยมใหม่

การรวมค่านิยมซับซ้อนเข้าด้วยกันด้วยการสร้างแบบแผน หรือกฎเกณฑ์เพื่อนำไปใช้

ลำดับที่ 5 ขั้นเกิดกิจนิสัย เป็นการสร้างข้อสรุปและแสดงออกเป็นคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้น

ด้านทักษะพิสัย

жимปัสัน จัดลำดับขั้น พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็น 7 ระดับ คือ

- การรับรู้ เป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัส เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ คุณสมบัติ หรือความสัมพันธ์

- การเตรียมพร้อม เป็นการปรับตัวให้พร้อมที่จะแสดงการกระทำบางอย่าง แบ่งเป็นความพร้อม 3 ด้าน คือ ทางร่างกาย สมอง และอารมณ์

- การปฏิบัติตามตัวอย่างหรือคำแนะนำ เป็นการกระทำที่เป็นไปตามคำแนะนำ เลียนแบบ หรือลองผิดลองถูก

- การปฏิบัติโดยตนเอง เป็นการปฏิบัติตามที่ได้เรียนรู้มาจนกระทั่งปฏิบัติเป็นนิสัย

- การปฏิบัติที่ซับซ้อนโดยอัตโนมัติ เป็นการปฏิบัติงานโดยใช้กลไกทางร่างกาย ซับซ้อนขึ้นโดยการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปด้วยความมั่นใจ และสามารถดำเนินงานในแนวทางได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ หรือเป็นไปโดยอัตโนมัติ

- การปรับเปลี่ยน เป็นการปรับเปลี่ยน คัดแปลงกิจกรรมเชิงกลไก ให้สอดคล้องเหมาะสม

สมกับสถานการณ์ใหม่ เช่น การปรับปรุงความสามารถ และทักษะในการเล่นดนตรี เป็นต้น

- การริเริ่ม เป็นการประยุกต์สิ่งที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ
- ความสามารถ และความสนใจหรือความศรัทธา

การวัดผลประเมินผลทางดนตรี

การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ใน 3 ด้าน คือ

- ด้านความรู้ ความเข้าใจ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain)
- ด้านการปฏิบัติหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain)
- ด้านเจตคติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ด้านจิตพิสัย (Effective domain)

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของสมรรถภาพ จุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02)

สมรรถภาพ	จุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02)	ระดับพฤติกรรม
ป.5 – 6		
7.รู้และเข้าใจหลักการปฏิบัติงาน	อธิบายหลักการ และวิธีการปฏิบัติงานที่จะนำไปใช้ในการทำงานที่กำหนดให้	พุทธิพิสัย – ความรู้ความจำ - ความเข้าใจ ทักษะพิสัย – การรับรู้
8.วิเคราะห์ วิเคราะห์หลักการและวิธีปฏิบัติงาน	วิจารณ์ผลงานหรือการแสดงตามหลักการเกี่ยวกับผลงานหรือการแสดงที่กำหนด	พุทธิพิสัย – ความเข้าใจ การสังเคราะห์ การวิเคราะห์ การประเมินค่า ทักษะพิสัย – การรับรู้
9.เสนอแนะ และเลือกแนวปฏิบัติ	วางแผนการปฏิบัติงานจากงานที่กำหนด	พุทธิพิสัย – การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ทักษะพิสัย – การเตรียมพร้อม
10. ปฏิบัติงาน	ปฏิบัติงานที่กำหนดอย่างคล่องแคล่ว	ทักษะพิสัย – ปฏิบัติตามที่ชี้นำ ปฏิบัติเอง ปฏิบัติโดยอัตโนมัติ
11.ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนเองและผู้อื่น	ทักษะพิสัย – การปรับเปลี่ยน
12.ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	ใช้จินตนาการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	ทักษะพิสัย – การริเริ่ม พุทธิพิสัย – การสังเคราะห์

ตารางต่อ

13.เห็นคุณค่าของการปฏิบัติงาน	ปฏิบัติงานอยู่เสมอ และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานด้วย	จิตพิสัย – ขึ้นรับ ขึ้นตอบสนอง ขึ้นเห็นคุณค่า
14. ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน	ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบ สนุกสนาน และชื่นชมผู้มีผลงานดีเด่น	จิตพิสัย – ขึ้นรับ ขึ้นตอบสนอง ขึ้นเห็นคุณค่า
15.นำวิธีการทำงานหรือผลงานไปประยุกต์ใช้	นำผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไปใช้ในโอกาสต่างๆ ได้ตามแผนและสอดคล้องกับจุดประสงค์	พุทธิพิสัย – ไม่ต่ำกว่าขั้นนำไปใช้ จิตพิสัย – ไม่ต่ำกว่าขั้นเห็นคุณค่า ทักษะพิสัย – ไม่ต่ำกว่าขั้นปรับ/ประยุกต์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อวิจัย โดยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

แหล่งข้อมูล

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็น ครูผู้สอนวิชาดนตรีในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2542 โดยศึกษาครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 51 โรงเรียน จำนวน ประชากร 51 คน

โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย แบ่งออกเป็นกลุ่มโรงเรียน จำนวน 7 กลุ่มโรงเรียนและแต่ละกลุ่มโรงเรียนมีโรงเรียนสังกัด ดังนี้

กลุ่มโรงเรียนเมือง มีโรงเรียนในสังกัด 7 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย
2. โรงเรียนบ้านคอกม้า
3. โรงเรียนบ้านอิฐคอดอนหวายขมิ้น
4. โรงเรียนชุมชนบ้านลาด
5. โรงเรียนบ้านหนองหัวหนองแคนดอนบาก
6. โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข

7. โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยงคอนอินทร์

กลุ่มโรงเรียนมงคลเมือง มีโรงเรียนในสังกัด 8 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านเหล่า
2. โรงเรียนบ้านสมศรีมะแปบประชาบำรุง
3. โรงเรียนบ้านคันธาร์
4. โรงเรียนบ้านยางสามัคคี
5. โรงเรียนบ้านเปลือยคง
6. โรงเรียนบ้านน้ำใสม่วงวิทยา
7. โรงเรียนบ้านลิ้นฟ้า
8. โรงเรียนบ้านชีเหล็กคงเค็ง

กลุ่มโรงเรียนมะค่า มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนชุมชนบ้านมะค่า
2. โรงเรียนบ้านไส้จ้อ
3. โรงเรียนบ้านไผ่น้ำเที่ยง
4. โรงเรียนบ้านโนนตาล
5. โรงเรียนบ้านโง้งใหญ่
6. โรงเรียนบ้านไคร่นุ่นราษฎร์บำรุง
7. โรงเรียนบ้านเปลือยน้ำ
8. โรงเรียนบ้านยางห่างโนนทัน

กลุ่มโรงเรียนเมืองท่า มีโรงเรียนในสังกัด 8 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านขามเต่า
2. โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคี
3. โรงเรียนบ้านคอนตู
4. โรงเรียนบ้านท่าขอนยาง
5. โรงเรียนบ้านปอแดง
6. โรงเรียนบ้านหัวขัว
7. โรงเรียนบ้านดอนเวียงจันทร์
8. โรงเรียนบ้านไคร่นุ่น

กลุ่มโรงเรียนกู่แก้ว มีโรงเรียนในสังกัด 6 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านขามเรียง
2. โรงเรียนบ้านมะกอก
3. โรงเรียนบ้านดอนหนอง
4. โรงเรียนบ้านคองนา
5. โรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสาม
6. โรงเรียนบ้านโพนงาม

กลุ่มโรงเรียนเขว้าใหญ่ มีโรงเรียนในสังกัด 7 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านชีศรีสง่า
2. โรงเรียนบ้านเขว้าใหญ่
3. โรงเรียนบ้านเชือกคุยเพ็ก
4. โรงเรียนบ้านชีเหล็กบุงเบาสามัคคี
5. โรงเรียนบ้านส้มโอง
6. โรงเรียนบ้านโพธิ์เงิน
7. โรงเรียนบ้านแสนสุข

กลุ่มโรงเรียนนาสีนวน มีโรงเรียนในสังกัด 7 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านนาสีนวน
2. โรงเรียนบ้านหนองอุ่ม
3. โรงเรียนบ้านเขว้าโดนแห่สามัคคี
4. โรงเรียนบ้านห้วย
5. โรงเรียนบ้านหนองคูคำแย
6. โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด
7. โรงเรียนบ้านทัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาในเรื่องนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โยแบ่งหัวข้อ ที่ต้องการศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้สอน
2. ด้านการเตรียมการสอน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดผลประเมินผล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตร คู่มือ การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหัวข้อที่ต้องการศึกษา และแบ่งบทสัมภาษณ์ สร้างบทสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบข้อมูลแต่ละเรื่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ประเด็น คือ

1. ข้อมูลด้านเอกสาร ได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. ข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ บุคลากรที่เป็นเป้าหมายด้วยการศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้เวลาวางและนอกเวลาราชการ

การจัดกระทำกับข้อมูล

รวบรวมบทสัมภาษณ์ ที่ได้ดำเนินการออกสัมภาษณ์ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์ เพื่อดำเนินการอภิปรายผลและสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาศึกษาและทำการแจกแจงและทำการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. แจกแจงข้อมูลออกตามข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้
 - 1.1 ด้านข้อมูลส่วนตัวส่วนตัว
 - 1.1.1 ประสิทธิภาพการเป็นครูผู้สอน
 - 1.1.2 ประสิทธิภาพการเป็นครูผู้สอนวิชาดนตรี

- 1.1.2 ประสบการณ์การเป็นครูผู้สอนวิชาดนตรี
- 1.1.3 วุฒิต่างทางการศึกษา วิชาเอก วุฒิการศึกษาเป็นเครื่องหมาย
- 1.1.4 ประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับวิชาดนตรี
- 1.1.5 ความสามารถด้านทักษะทางดนตรี
- 1.1.6 วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี
- 1.1.7 งานอื่นที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน
- 1.2 ด้านการเตรียมการสอน
 - 1.2.1 การวิเคราะห์หลักสูตรวิชาดนตรี ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
 - 1.2.2 การแปลผลหลักสูตรสู่การสอนของครูผู้สอน
 - 1.2.3 การสร้าง การจัดหา การใช้สื่อการสอน
 - 1.2.4 การเตรียมเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 1.3.1 การสอนความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรี
 - 1.3.2 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนกิจกรรมเน้นจังหวะ
 - 1.3.3 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการร้อง
 - 1.3.4 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการฟัง
- 1.4 ด้านการวัดผลประเมินผล
 - 1.4.1 การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
 - 1.4.2 การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านทักษะพิสัย (Psychomotor)
 - 1.4.3 การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัย (Affective Domain)
 - 1.4.4 การสร้างเครื่องมือวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 1.4.5 การวัดผลโดยใช้กระบวนการ

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย

สภาพโดยทั่วไป

จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง ตั้งอยู่บนเส้นรุ้งที่ 15 องศา 25 ลิปดา และ 16 องศา 40 ลิปดา เหนือ ลองติจูด 102 องศา 50 ลิปดา และ 103 องศา 30 ลิปดา ตะวันออก มีเนื้อที่ 5,292.238 ตารางกิโลเมตร หรือ 3.31 ล้านไร่ ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ 470 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับ จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์ ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ ทิศตะวันตก ติดกับ จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดบุรีรัมย์

ภูมิประเทศ เป็นที่ราบสูง ไม่มีภูเขา พื้นที่เป็นลูกคลื่น แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ พื้นที่สูงซึ่งอยู่ทางทิศเหนือและทางทิศตะวันออก ซึ่งได้แก่พื้นที่ ของอำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืนและกิ่งอำเภอชื่นชม ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 50 %ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งจังหวัดมหาสารคาม มีแม่น้ำชีไหลผ่าน จะมีพื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่ เลียบฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ พื้นที่ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอเมือง พื้นที่ลูกคลื่นตอนต้น ซึ่งได้แก่พื้นที่บริเวณ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

จังหวัดมหาสารคาม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ และอีก 2 กิ่งอำเภอ มีสถานศึกษาดังนี้

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	จำนวน 585 โรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา	จำนวน 75 แห่ง
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน	จำนวน 17 แห่ง
วิทยาลัย	จำนวน 6 แห่ง
มหาวิทยาลัย	จำนวน 1 แห่ง

(ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม: 2539)

แผนที่จังหวัดมหาสารคาม

ด้านการจัดการศึกษา

จังหวัดมหาสารคาม มีหน่วยงานในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา หลายหน่วยงาน ได้แก่ มหาวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏ, วิทยาลัยอาชีวะ, วิทยาลัยเทคนิค, วิทยาลัยเกษตรกรรม, สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด, และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้จัดการศึกษาเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษารายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผลดังนี้
ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละสมรรถภาพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ภาคความรู้) ปีการศึกษา 2538 จำแนกเป็นรายอำเภอ

สปอ./ก.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ				
	จริยศึกษา	ศิลปศึกษา	พลศึกษา	ดนตรี-นาฏศิลป์	ลูกเสือ-ยุวกาชาด
01 เมือง	77.09	71.58	62.32	61.28	79.51
02 กันทรวิชัย	70.45	64.50	59.30	52.91	68.75
03 โกสุมพิสัย	72.06	67.54	54.80	57.84	76.02
04 เชิงเย็น	79.00	80.66	74.66	67.66	66.83
05 นาเชือก	74.91	71.19	59.43	62.65	80.47
06 นาइन	71.90	68.04	54.87	60.23	73.55
07 บรบือ	71.83	65.50	56.33	59.50	74.50
08 พยัคฆภูมิพิสัย	67.40	64.00	49.57	50.24	72.63
09 วาปีปทุม	71.84	66.60	53.16	47.38	75.75
10 แกดำ	81.63	64.46	51.55	55.58	71.12
11 ขางศรีสุราช	74.74	70.03	57.15	65.26	77.54
12 กุดรัง	67.47	60.94	50.11	51.69	71.56

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม, (มปท.) : 69)

จากตารางแจกแจง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามได้ตั้งเป้าหมายไว้ที่ ร้อยละ 80 ทุกสมรรถภาพ สมรรถภาพด้านจริยศึกษา มีเพียงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแกลงเท่านั้นที่ผ่านเกณฑ์ ที่น่าพอใจโดยมีค่าเฉลี่ย 81.63

สมรรถภาพศิลปศึกษา ปรากฏว่า มีเพียง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงยืน ที่ผ่านเกณฑ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 80.66

สมรรถภาพด้านดนตรี-นาฏศิลป์ ปรากฏว่าไม่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอใดที่ผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่น่าพอใจ

ในขณะเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจในของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งดูจากผลการเรียน เป็นรายคน ปรากฏว่ามีนักเรียนที่มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ ของนักเรียนทั้งอำเภอ แต่ละอำเภอ ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละนักเรียนที่น่าพอใจ เป็นรายสมรรถภาพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ภาคความรู้) ปีการศึกษา 2538 จำแนกเป็นรายอำเภอ

ส.ป.อ./ก.	ร้อยละนักเรียนที่น่าพอใจ				
	จริยศึกษา	ศิลปศึกษา	พลศึกษา	ดนตรี-นาฏศิลป์	ลูกเสือ - ยุวกาชาด
01 เมือง	82.75	73.42	60.07	56.59	96.08
02 กันทรวิชัย	73.31	64.52	40.14	43.36	63.79
03 โกสุมพิสัย	71.12	62.56	40.07	51.22	74.11
04 เขียงยืน	83.04	82.16	73.44	68.73	84.00
05 นาเชือก	80.47	73.04	54.12	54.22	88.20
06 นาइन	72.35	67.68	53.14	54.90	67.32
07 บรบือ	71.12	63.16	47.77	50.05	75.16
08 พยัคฆภูมิพิสัย	67.40	64.00	49.57	50.24	72.63
09 วาปีปทุม	63.19	52.55	30.84	23.23	65.83
10 แกลง	74.88	67.21	40.70	47.91	73.02
11 ยางศรีสุราช	65.95	60.91	34.60	49.55	73.88
12 ภูธรัง	60.50	53.33	31.33	37.33	69.17

จากตารางซึ่งแจกแจงผลการเรียนของนักเรียนในเกณฑ์การเรียนเป็นที่น่าพอใจเป็นราย
สมรรถภาพ ปรากฏว่า

ในสมรรถภาพด้านจริยศึกษา มีสำนักงานการประถมศึกษาเมือง, อำเภอเชียงยืน และอำเภอนาเชือกที่ผ่านเกณฑ์น่าพอใจ ร้อยละ 82.75, ร้อยละ 83.04 และ ร้อยละ 80.47 ตามลำดับ
สมรรถภาพด้านศิลปศึกษา มีเพียงสำนักงานการประถมศึกษาเชียงยืนที่นักเรียนมีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ ร้อยละ 82.16

ในสมรรถภาพ วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ไม่มีสำนักงานการประถมศึกษาใดที่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายระดับคุณภาพ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และมีสมรรถภาพในหลายสมรรถภาพที่มีผลการเรียนที่ดีขึ้น สืบเนื่องได้จาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละสมรรถภาพ

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไม่มีนักเรียนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สอบผ่านเกณฑ์ การวัดผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ประวัติความเป็นมาของอำเภอกันทรวิชัย

อำเภอกันทรวิชัยเดิมเป็นเมืองเก่ามาแต่โบราณชื่อ “เมืองกันทง” ต่อมาเมื่อเจ้าเมืองมาปกครองเป็นอิสระ จึงเปลี่ยนชื่อเมืองใหม่ว่า “เมืองกันธาราช” ตั้งขึ้นเมื่อ ปีมะเส็ง จุลศักราช 147 (พ.ศ. 1328) มีเจ้าผู้ครองเมืองผลัดเปลี่ยนกันมาหลายยุคหลายสมัย จนถึงสมัยเจ้าสินจงได้เกิดเรื่องราวน่าสลดใจคือ ท้าวสินจงถูกท้าวสินทองผู้บุตร ซึ่งมีจิตใจ โหดร้ายทารุณ จับขังทรมานจนสิ้นชีวิต ท้าวสินทองได้ครองเมืองสืบมา แต่หาความเจริญไม่ได้ เนื่องจากถูกบิดาสาปแช่งเอาไว้ ในที่สุดเมืองกันธาราชก็ถึงกาลอวสาน กลายเป็นเมืองร้างมาอีกประมาณ 1,089 ปี

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2417 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งบ้านกันทงร้าง เป็นเมือง “กันทะวิชัย” และทรงตั้ง พระปฐมวิเศษ (คำมูล) เป็นเจ้าเมืองขึ้นตรงต่อเมืองกาฬสินธุ์ มีประวัติความเป็นมา ดังนี้

พ.ศ. 2445 ย้ายเมืองกันทะวิชัย เป็นอำเภอกันทรวิชัย

พ.ศ. 2456 โอนอำเภอกันทรวิชัย จากจังหวัดกาฬสินธุ์ มาขึ้นกับจังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. 2460 เปลี่ยนชื่ออำเภอกันทรวิชัย เป็นอำเภอโคกพระ

พ.ศ. 2482 เปลี่ยนชื่อ อำเภอโคกพระ เป็นอำเภอกันทรวิชัย ตามเดิมจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. 2493 แบ่งท้องที่ตำบลหนองซอน ตำบลชื่นชม ตำบลภูทอง ไปตั้งเป็นกิ่งอำเภอเชียงยืน (รายงานอำเภอกันทรวิชัย: 2543)

ภูมิประเทศอำเภอกันทรวิชัย ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองมหาสารคาม ไปทางทิศเหนือตามถนนสาย 613 (ถนนนันท) ระยะทาง 16 กิโลเมตร มีพื้นที่ 412 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขต ดังนี้
 ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอขามเฒ่า และอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
 ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอโกสุมพิสัย และอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
 ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบ เป็นป่าโปร่ง 10.85 เปอร์เซ็นต์ ที่ตั้งเมืองเป็นที่ดอนสูงกว่าบริเวณที่นาโดยรอบ ภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,107.9 มิลลิเมตร/ปี การปกครองแบ่งเป็น 10 ตำบล 183 หมู่บ้าน มี 1 เทศบาล ประชากร 74,591 คน

ด้านการจัดการศึกษา

อำเภอกันทรวิชัย มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 1 โรงเรียน จำนวนครู 22 คน จำนวนนักเรียน 457 คน

โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนครู 177 คน จำนวนนักเรียน 4,241 คน

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ซึ่งมีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด ทั้งหมด 51 โรงเรียน จำนวนครูทั้งหมด 537 คน นักเรียนในปีการศึกษา 2542 จำนวน 8,356 คน (รายงานสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย: 2543)

โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จัดแบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนได้ 7 กลุ่มโรงเรียน ดังนี้
 ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลโรงเรียน ครู นักเรียน

ชื่อกลุ่มโรงเรียน	มีโรงเรียน ในสังกัด	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	หมายเหตุ
1. กลุ่มเมือง	7	102	2,058	
2. กลุ่มมงคลเมือง	8	82	1,072	
3. กลุ่มมะค่า	8	56	652	
4. กลุ่มเมืองท่า	8	80	1,300	
5. กลุ่มภูแก้ว	6	68	978	
6. กลุ่มเขาใหญ่	7	67	983	
7. กลุ่มนาสีนวน	7	82	1,313	
รวม	51	537	8,356	

สภาพทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย

จากการศึกษาโดยการศึกษาระวัติความเป็นมาของโรงเรียน จากธรรมเนียมโรงเรียน และ สมุดหมายเหตุรายวันของโรงเรียน ซึ่งได้บันทึกประวัติความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน เป็นดังนี้

โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ตั้งอยู่ที่ บ้านโคกพระหมู่ที่ 1 ตำบลโคกพระอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม บนเนื้อที่ 46 ไร่ 1 งาน 3 ตารางวา อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 500 เมตร ความเป็นมา โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2456 อาศัยศาลาวัดสุวรรณาวาส เป็นที่เรียน จัดการเรียนการสอนเป็น 3 ระดับ คือ ป.1, 2, 3 ขนานนามว่า “โรงเรียนวัดสุวรรณาวาส” อำเภอโคกพระ สอน 6-วิชา-คือ เลขคณิต อ่าน กัด เขียน ไวยากรณ์และศีลธรรม นับว่าไม่เต็มตามหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ ผู้ที่จบ ป.3 ของโรงเรียนวัดสุวรรณาวาส ไม่มีสิทธิ์เรียนต่อ ม.1 ของโรงเรียนรัฐบาล ถ้าประสงค์จะเรียนต่อ ม.1 ของโรงเรียนรัฐบาล ต้องเข้าเรียน ป.3 ของโรงเรียนรัฐบาลเสียก่อน โรงเรียนนี้ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินเรียไรจากชาวบ้าน

พ.ศ. 2461 ทางรัฐบาลได้ยกฐานะของโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนรัฐบาล และย้ายสถานที่เรียนจากวัดสุวรรณาวาส เป็นโรงเรียนเอกเทศชั่วคราว ในที่ดินติดกับวัดสุวรรณาวาส ทางทิศเหนือ สอนตามหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินงบประมาณของแผ่นดิน พ.ศ. 2463 ทางอำเภอได้ร่วมมือกับประชาชนจัดสร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศบนพื้นที่ของโรงเรียน ในปัจจุบัน พ.ศ. 2465 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา จึงได้ยุบโรงเรียนมาเป็นโรงเรียนรัฐบาลชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลประจำอำเภอโคกพระ” สอนชั้น ป.1-5 ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินศึกษาพลี พ.ศ.2467 รัฐบาลได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่เป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 1”(ประจำอำเภอ) ได้ประกาศยกเลิกเงินศึกษาพลี โรงเรียนดำรงอยู่ด้วยเงินช่วยการประถมศึกษา

พ.ศ. 2476 กระทรวงธรรมการวางแผนการศึกษาใหม่ กำหนดให้ กำหนดให้มีชั้น ป.1-6 เมื่อชายจบชั้น ป.6 หญิงจบชั้น ป.4 ถือว่าจบชั้นประถมศึกษาบริบูรณ์และปรับปรุงหลักสูตรใหม่เรียกว่า “ประมวลศึกษาพิเศษ ภาค 1” ว่าด้วยหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2476 โรงเรียนสอนตามหลักสูตรใหม่จนถึงพ.ศ. 2480 จนกระทั่ง พ.ศ. 2482 เปลี่ยนชื่ออำเภอโคกพระเป็น อำเภอกันทรวิชัย ชื่อโรงเรียนจึงเปลี่ยน ใหม่เป็น”โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ(กันทรวิทยาการ) พ.ศ. 2485 ได้สร้างอาคารเรียนหลังใหม่ทางทิศใต้ของหนองบัว นักเรียนหญิงต้องย้ายไปเรียนอาคารเรียนหลัง

ใหม่ นักเรียนชายเรียนอยู่หลังเดิม และได้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 10(สตรีพิชากร)” พ.ศ. 2488 ทางราชการได้ยุบโรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 10(สตรีพิชากร) แล้วให้นักเรียนหญิงไปเรียนรวมกับนักเรียนชาย

พ.ศ.2495 กระทรวงศึกษาธิการได้ให้โรงเรียนเปิดสอนระดับอนุบาล และเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านโคกพระ(กันทรวิทยาการ)” พ.ศ. 2503 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2503 สอน 6 หมวดวิชา คือ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์เบื้องต้น พละนาฏย ภาษาไทย ศิลปศึกษา เปิดสอน ชั้น ป.1-4 พ.ศ. 2510 ได้เปิดขยายชั้นเรียนถึง ป.7 พ.ศ. 2522 โรงเรียนได้โอนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2542 โดยมติของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย” ปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัยเปิดสอน ระดับก่อนประถมศึกษาถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน ระดับอนุบาล 102 คน เปิดสอน 4 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 318 คน เปิดสอน 12 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 420 คน เปิดสอน 16 ห้องเรียน จำนวนครู 25 คน ภารโรง 2 คน มีอาคารเรียน 4 หลัง 20 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านคอกม้า

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านคอกม้า ตั้งอยู่ที่ บ้านคอกม้า หมู่ที่ 15 ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 4 กิโลเมตร บนเนื้อที่ 33 ไร่ 2 งาน 47 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านคอกม้าตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2466 ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินศึกษาพลีของกระทรวงธรรมการ เปิดทำการสอน ป.1-2 เป็นสาขาของโรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ (กันทรวิทยาการ) พ.ศ. 2505 ได้แยกออกเป็นเอกเทศ และเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านคอกม้า” เปิดสอนตั้งแต่ ชั้น ป.1-4 พ.ศ.2517 ได้เปิดทำการสอนถึง ป.7 พ.ศ. 2521 เปิดทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เปิดสอน ป.1-6 พ.ศ. 2540 เปิดสอนขยายโอกาสทางการศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบัน เปิดทำการสอน ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 72 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 267 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 55 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 394 คน เปิดสอน 15 ห้องเรียน จำนวนครู 22 คน ภารโรง 1 คน มีอาคารเรียน 4 หลัง 22 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขม้น

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขม้น ตั้งอยู่ที่บ้านดอนหวาย หมู่ที่ 11 ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 4 กิโลเมตรมีเนื้อที่ 15 ไร่ 96 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขม้นตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 1 เมษายน 2480 สังกัด โรงเรียนประชาบาลตำบลยางตลาด(วัดบ้านฮ่องอี) ต่อมาวันที่ 1 กันยายน 2480 ได้แยกออกมาเป็น เอกเทศชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลอืด 1 (วัดบ้านหนองอืด)” อาศัยศาลาวัดบ้านหนองอืด เป็นสถานที่เรียน ดำรงอยู่ได้ด้วยงบประมาณการประถมศึกษา นายอำเภอยางตลาดเป็นผู้อุปการะ

วันที่ 28 มิถุนายน 2484 ได้โอนโรงเรียนจากอำเภอยางตลาดมาสังกัดอำเภอกันทรวิชัย และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 12(วัดบ้านหนองอืด)” มี นายอุทัย จันทรสอน เป็นครูใหญ่คนแรก

วันที่ 30 สิงหาคม 2511 ได้ย้ายอาคารเรียนจากศาลาวัด มาเรียนในอาคารเรียนเอกเทศ และเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านหนองอืด” เปิดการเรียนการสอน ป.1-5 พ.ศ. 2521 เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สอน ป.1-6 พ.ศ. 2529 ได้เปิดขยายชั้นเรียน เปิดสอนชั้นอนุบาลถึงป.6 พ.ศ. 2536 ได้ขอเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขม้น” มีหมู่บ้านในเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่บ้านหนองอืด หมู่ที่ 10, 16 บ้านดอนหวาย หมู่ที่ 11 และบ้านดอนขม้น หมู่ที่ 12 ปัจจุบันโรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขม้น เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 89 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา 177 คน เปิดสอน 7 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 266 คน เปิดสอน 10 ห้องเรียน จำนวนครู 13 คน พี่เลี้ยงอนุบาล 3 ขวบ 1 คน ภารโรง 1 คน มีอาคารเรียน 3 หลัง 14 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนชุมชนบ้านลาด

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

เดิมโรงเรียนนี้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 3(วัดบ้านนาดี) ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2464 โดยอาศัยศาลาวัดบ้านนาดี เป็นสถานที่เรียน มีนักเรียนมาเรียนร่วมกันคือ บ้านนาดี บ้านลาด บ้านหนองหว้า บ้านหนองแคน บ้านศรีสุข และบ้านดอนบาก เมื่อ พ.ศ. 2468 ได้ย้ายไปเรียนที่ ศาลาวัดบ้านศรีสุข และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 3 (วัดบ้านศรีสุข) พ.ศ. 2481 ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณ 600 บาทเพื่อสร้างอาคารเรียนและชาวบ้านได้ร่วมกัน

บริจาคเงินสมทบ 1,800 บาท สร้างโรงเรียนใหม่ และตั้งชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโลกพระ 3 (โนนศรีสวัสดิ์วิทยา)” บนที่ดินที่ชาวบ้านบริจาคจำนวน 16 ไร่ และจับจองที่ป่าอีก 32 ไร่ รวมเป็นที่ดิน 48 ไร่ พ.ศ. 2495 ทางราชการให้ขนานนามโรงเรียนใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านนาดี (นาดีบำรุงศิลป์)” พ.ศ. 2502 ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณมาช่วยซ่อมแซมอาคารเรียนเป็นเงิน 20,000 บาท แต่อาคารเรียนหลังเดิมชำรุดเกินกว่าที่จะปรับปรุงประกอบกับ นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านนาดี ได้โอนไปเรียนที่โรงเรียนวัดบ้านศรีสุข ชาวบ้านจึงได้ย้ายโรงเรียนมาเรียนที่ศาลาวัดโพธิ์ศรีบ้านลาด ชาวบ้านได้ร่วมกันบริจาคเงินสมทบกับงบประมาณ อีก 40,000 บาท และบริจาคที่ดินอีก 20 ไร่ 1 งาน จึงได้สร้างอาคารเรียนบนเนื้อที่แปลงใหม่ ขนานนามโรงเรียนว่า “โรงเรียนบ้านลาด (ราษฎร์สามัคคีวิทยา)” พ.ศ. 2528 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนชุมชนบ้านลาด” มีอาคารเรียน 3 หลัง 15 ห้องเรียน พ.ศ. 2535 ได้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบัน โรงเรียนชุมชนบ้านลาด มีอาคารเรียน 4 หลัง 17 ห้องเรียน มีที่ดิน 2 แปลง แปลงเดิม มีเนื้อที่ 48 ไร่ แปลงที่ 2 มีเนื้อที่ 20 ไร่ 1 งาน รวม 68 ไร่ 1 งาน หมู่บ้านในเขตบริการจำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านลาดหมู่ที่ 1, 13, 14, 17, 18, 22, และ 24 มีนักเรียนระดับอนุบาล 72 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 254 คน เปิดสอน 7 ห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษา 113 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 439 คน เปิดสอน 13 ห้องเรียน มีบุคลากรครู 22 คน ภารโรง 1 คน ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 5 กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม 20 กิโลเมตร

โรงเรียนบ้านหนองหัวหนองแคนดอนบาก

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านหนองหัวหนองแคนดอนบาก ตั้งอยู่ บ้านหนองแคน หมู่ที่ 20 ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 5 กิโลเมตร มีพื้นที่ 12 ไร่ 3 งาน 4 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านหนองหัวหนองแคน ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 15 มิถุนายน 2481 ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินงบประมาณกระทรวงศึกษาธิการ อาศัยศาลาการเปรียญวัดบ้านหนองหัว เป็นสถานที่เรียน เปิดสอนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 พ.ศ. 2499 ได้แยกโรงเรียนไปตั้งที่บ้านหนองแคน พ.ศ. 2509 ได้โอนโรงเรียนประชาบาลไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย วันที่ 1 ธันวาคม 2515 ได้ย้ายโรงเรียนบ้านหนองหัว มาเรียนรวมกันกับบ้านหนองแคน พ.ศ. 2516 ได้รับอนุมัติให้ใช้ชื่อ “โรงเรียนบ้านหนองหัวหนองแคน” พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนมาใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปีพ.ศ. 2523 ได้โอนโรงเรียนประถมศึกษาไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดสอน จาก ป.1-6 พ.ศ. 2536 ทางราช

การได้อนุญาตให้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนคอนบาค” ปัจจุบัน โรงเรียนได้เปิดสอนจากระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 82 คน เปิดสอน 4 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวนนักเรียน 206 คน เปิดสอน 9 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 288 คน เปิดสอน 13 ห้องเรียน จำนวนครู 14 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 13 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เดิมโรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข ไปเรียนร่วมกับโรงเรียนบ้านนาดี(นาดีบำรุงศิลป์) ต่อมาวันที่ 28 ธันวาคม 2489 นายประสิทธิ์ หอมถวิล ศึกษาธิการอำเภอกันทรวิชัย เป็นประธานพร้อมด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลโคกพระ ได้ร่วมกันเปิดโรงเรียนนี้ขึ้น โดยมีนายอุ่น เทียมสีทา เป็นครูใหญ่คนแรก มีนายแก้ว เหล่าสะพาน เป็นครูน้อย ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ เริ่มแรกมีนักเรียน 90 คน ครู 2 คน ต่อมาทางราชการได้แต่งตั้ง นายบุญหลง เรืองศรีมัน และนางสาวสาขันธ์ อาบัวรัตน์ มาเป็นครู โรงเรียนนี้เพิ่มอีก ต่อมาโรงเรียนบ้านนาดี(นาดีบำรุงศิลป์) ได้ย้ายไปเรียนที่บ้านลาด ดังนั้น นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่บ้านนาดี ได้ย้ายโอนมาเรียนที่โรงเรียนนี้ และได้ย้ายครูมาด้วย 1 คน คือ นายสว่าง ศิริกิจ รวมมีครู 5 คน

ปี พ.ศ. 2504 ได้เปิดใช้อาคารหลังใหม่พร้อมเปลี่ยนชื่อโรงเรียนจากโรงเรียนวัดบ้านศรีสุข เป็น “โรงเรียนบ้านศรีสุข(พัฒนาการ 1) และปัจจุบันใช้ชื่อว่า “โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข” มีหมู่บ้านในเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านศรีสุข หมู่ที่ 3 และ หมู่ที่ 19 บ้านนาดี หมู่ที่ 4 และบ้านคอนแดง หมู่ที่ 2 เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับ อนุบาล จนถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน อนุบาล 51 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา 145 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียน 196 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน มีบุคลากร 12 คน เป็นข้าราชการครู 11 คน นักการภารโรง 1 คน มีอาคารเรียน 2 หลัง จำนวน 11 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยงดอนอิจันทร์

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง ตั้งอยู่บ้านน้ำเที่ยง หมู่ที่ 5 ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม บนเนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 89 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2483 เดิมชื่อ “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 10 (วัดบ้านน้ำเที่ยง)” โดยอาศัยงบ

ประมาณการประถมศึกษา มีนายบุญเที่ยง บุตรโอบ เป็นครูใหญ่ เปิดสอน ชั้น ป.1-4 พ.ศ. 2494 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนวัดบ้านน้ำเที่ยง” พ.ศ. 2521 ทางราชการได้ย้ายโรงเรียนจากศาลาวัดบ้านน้ำเที่ยง มาทำการสอนในอาคารเรียนหลังใหม่เป็นเอกเทศ และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง” เปิดสอนจากชั้น ป.1-6 สอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

พ.ศ. 2542 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยงคอนอิจันท์” มีหมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านน้ำเที่ยง และบ้านคอนอิจันท์ ตำบลศรีสุขอำเภอกันทรวิชัย ปัจจุบันมีนักเรียนระดับ อนุบาล จำนวน 17 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 58 คน เปิดสอน 6 ชั้นเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 75 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 7 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง 5 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านเหล่า

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านเหล่า ตั้งอยู่ที่บ้านเหล่าหมู่ที่ 9 ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 5 กิโลเมตร ก่อตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 15 กันยายน 2481 เดิมโรงเรียนบ้านเหล่าอาศัยศาลาวัดสว่างคูสิต บ้านเหล่า เป็นสถานที่เรียน เปิดสอนจากชั้นเตรียมประถมถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีชื่อเป็นทางการว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 5”

พ.ศ.2509 ย้ายมาปลูกสร้างเป็นอาคารเอกเทศถาวร ในที่ดินที่ชาวบ้านร่วมกันจัดซื้อและมอบให้เป็นสมบัติของทางโรงเรียน เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งานเศษ ปัจจุบันขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2520 ย้ายโรงเรียนมาปลูกในที่สาธารณะประโยชน์หนองยาง(ที่ปัจจุบัน) ปัจจุบันเปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับ อนุบาล ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ขยายโอกาสทางการศึกษา) จำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 33 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 89 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษา 55 คนเปิดสอน 3 ห้องเรียน จำนวนครู 16 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 18 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านสมศรีมะแปบประชานำรุง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านสมศรีมะแปบประชานำรุง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 11 ตำบลโคกพระอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 5 กิโลเมตร มีหมู่บ้านในเขตบริการ 4 หมู่บ้าน 2 ตำบล ได้แก่ บ้านสมศรี บ้านหนองโก ตำบลโคกพระ บ้านหนองมะแปบและ

บ้านโนนข้าพัฒนา ตำบลคันธารราษฎร์ เดิมโรงเรียนตั้งอยู่ที่ศาลาวัดบ้านหนองมะแปบ เมื่อปี พ.ศ. 2484 ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 14” เปิดสอนชั้นเตรียมชั้นประถมถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พ.ศ.2490 ได้ย้ายโรงเรียนจากศาลาวัดบ้านมะแปบ ไปอยู่ที่ ศาลาวัดบ้านสมศรี และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านสมศรี” พ.ศ.2495 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา จึงได้ยุบชั้นเตรียมประถมคงเหลือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พ.ศ. 2501 เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 พ.ศ. 2514 ได้ย้ายโรงเรียนจากศาลาวัดบ้านสมศรี มาอยู่ที่แห่งใหม่ และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านสมศรี” พ.ศ.2521 ได้เปิดการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปัจจุบัน เปิดทำการสอน 2 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา มีนักเรียนระดับอนุบาล 31 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 96 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 127 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน มีครู 12 คน นักการภารโรง 1 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง 8 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง พื้นที่ 12 ไร่ 2 งาน

โรงเรียนบ้านคันธาร

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านคันธาร ตั้งอยู่ที่บ้านคันธาร หมู่ที่ 6 ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 1 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 21 ไร่ 3 งาน 63 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านคันธาร เป็นโรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ(กันทรวิทยาการ) สร้างเมื่อ พ.ศ. 2485 เป็นโรงเรียนเอกเทศ แบบ ป.2 สร้างขึ้นโดยเงินศึกษาพลี เป็นเงิน 6,000 บาท

เมื่อ พ.ศ. 2487 ทางราชการได้โอนให้เป็นโรงเรียนประชาบาลตำบลคันธาร 17 (คันธารพิชากร) ทั้งนี้โดยเหตุผลว่า เดิมโรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 1 (กันทรวิทยาการ) เป็นโรงเรียนรับเกณฑ์เฉพาะชาย(ภาคบังคับ) โดยรับนักเรียนชายจาก ตำบลโคกพระ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และตำบลคันธารหมู่ที่ 1, 2, และ 3 รวมกัน ส่วนโรงเรียนสตรีพิชากร ตั้งอยู่บ้านโคกพระ รับเกณฑ์เด็กเฉพาะหญิง ตำบลโคกพระหมู่ที่ 1, 2 และตำบลคันธาร หมู่ที่ 1, 2, และ 3 เช่นเดียวกับชาย ทางโรงเรียนต้นสังกัดเห็นว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนแยกกันอยู่เด็กบางหมู่บ้านอยู่ห่างไกลกัน ไม่สะดวกแก่การเดินทางไปเรียน จึงยุบรับนักเรียนในเขตที่ตั้งอยู่เป็นสถานศึกษาใหม่ โรงเรียนจึงได้เปลี่ยนนามจากโรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ 1 (กันทรวิทยาการ) มาเป็นโรงเรียนประชาบาลตำบลคันธาร 17 (คันธารพิชากร)เป็นโรงเรียนแบบสหศึกษา จัดการเรียนการสอน จากชั้นเตรียมประถมศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4

ปัจจุบัน เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 38 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 123 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 161 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 9 คน ภารโรง 1 คน

โรงเรียนบ้านยางสามัคคี

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านยางสามัคคี ตั้งอยู่บ้านยาง หมู่ที่ 18 ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 6 กิโลเมตร มีพื้นที่ 12 ไร่ 80 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านยางสามัคคี ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2484 ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 12(วัดบ้านยาง) อาศัยศาลาการเปรียญวัดบ้านยางเป็นสถานที่เรียน พ.ศ. 2503 ได้เปิดสอนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาใหม่ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2503 พ.ศ. 2518 ได้ย้ายโรงเรียนไปเรียนที่ใหม่ (สถานที่ปัจจุบัน) ใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านยางสามัคคี” ปี พ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เปิดสอน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1- 6 ปัจจุบันเปิดสอนจากชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 23 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 79 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 102 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 10 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 1 หลัง 10 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านน้ำใสม่วงวิทยา

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านน้ำใสม่วงวิทยา ตั้งอยู่บ้านม่วง หมู่ที่ 6 ตำบลกุดไผ่จ่อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 6 กิโลเมตร ความเป็นมา โรงเรียนบ้านน้ำใสม่วงวิทยา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2465 ใช้ศาลาวัดบ้านน้ำใส ตำบลคันธารราษฎร์ มีหมู่บ้านในเขตบริการ ได้แก่ บ้านน้ำใส บ้านม่วง บ้านลิ้นฟ้า บ้านมะแปบ บ้านเปลือยคง และบ้านสมศรี เปิดทำการสอน ชั้น ป.1-4 พ.ศ. 2484 ได้ย้ายโรงเรียนมาเป็นเอกเทศ ในที่อยู่ปัจจุบัน ได้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธาร 2 (โนนทองศรีสวัสดิ์)” มีหมู่บ้านในเขตบริการคือ บ้านน้ำใสและบ้านม่วง พ.ศ. 2491 ทางราชการได้แบ่งการปกครองใหม่คือตำบลมะค่า โรงเรียนจึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลมะค่า 1 (น้ำใสพิศลป)”

พ.ศ. 2519 ได้ขอเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านน้ำใสม่วงวิทยา” เปิดทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 สอน ป.1-7 พ.ศ. 2521 ได้สอนตามหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 สอนชั้น ป.1-6 ในปีพ.ศ. 2536 ได้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันเปิดทำการสอนระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 59 คน จำนวนนักเรียนประถมศึกษา 132 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 82 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 273 คน จำนวน ครู 18 คน พี่เลี้ยงอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 1 คน ภารโรง 1 คน

โรงเรียนบ้านล้นฟ้า

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านล้นฟ้า ตั้งอยู่บ้านล้นฟ้า หมู่ที่ 6 ตำบลกุดไผ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 8 กิโลเมตร ความเป็นมา โรงเรียนบ้านล้นฟ้า ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2485 โดยชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านล้นฟ้า” เปิดสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 โดยอาศัยศาลาวัดบ้านล้นฟ้าเป็นสถานที่เรียน พ.ศ.2513 ได้ย้ายสถานที่เรียนมาอยู่ในที่ตั้งปัจจุบัน ซึ่งมีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 69 ตารางวา และได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านล้นฟ้า” พ.ศ. 2521 ได้เปิดทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สอนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 19 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 53 คนเปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 72 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 6 คน ภารโรงเรียน 1 คน อาคารเรียน 2 หลัง 4 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง พื้นที่โรงเรียน 3 ไร่ 1 งาน 69 ตารางวา

โรงเรียนบ้านจี้เหล็กดงเค็ง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านจี้เหล็กดงเค็ง ตั้งอยู่บ้านจี้เหล็ก หมู่ที่ 3 ตำบลกุดไผ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 11 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน 62 ตารางวา ความเป็นมา เดิมโรงเรียนบ้านจี้เหล็กดงเค็งแยกตัวออกจากโรงเรียนบ้านมะค่า(มะค่าวิทยาคม) ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านจี้เหล็ก” เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2495 เปิดทำการสอน จาก ป.1-4 พ.ศ. 2502 เกิดวาทภัยทำให้อาคารเรียนเสียหายอย่างหนัก ทางราชการได้ให้งบประมาณสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ และแยกตัวออกเป็นอาคารเรียนเอกเทศ พ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สอนจาก ป.1-6 ปัจจุบัน เปิดสอนจาก ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาล 20 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา 88 คน เปิด

สอน 6 ห้องเรียน รมนักเรียนทั้งหมด 108 คนเปิดสอน 8 ห้องเรียน มีจำนวนครู 10 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 2 หลัง 9 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนชุมชนบ้านมะค่า

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนชุมชนบ้านมะค่าตั้งอยู่บ้านมะค่า หมู่ที่ 1 ตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 10 กิโลเมตร โรงตั้งบนเนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน 20 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 19 พฤษภาคม 2465 โดยอาศัยศาลาการเปรียญ วัดเกษรเจริญผล ตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นสถานที่เรียน ใช้ชื่อว่า โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 3(วัดบ้านมะค่า) มีนักเรียนจากบ้านมะค่า บ้านไผ่ บ้านน้ำเที่ยง และบ้านจี้เหล็ก จัดสอนแบบสหศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ใช้หลักสูตรประมวลศึกษาพิเศษ ภาค 1 ของกระทรวงธรรมการ ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินศึกษาพลี จน พ.ศ. 2473 จึงได้ยกเลิกเงินศึกษาพลี แล้วใช้เงินประถมศึกษาแทน ปี พ.ศ.2480 ได้มีการเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นประโยชน์สมบูรณ์ พ.ศ.2484 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนคันธารราษฎร์ 3(จันทร์จันทวิทยา)” พ.ศ. 2503 ได้เปิดหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย(ประถมศึกษาปีที่ 5-7) พ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เปิดสอนถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันโรงเรียนชุมชนบ้านมะค่า มีนักเรียนระดับอนุบาล 43 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 122 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รมนักเรียนทั้งหมด 165 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 12 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 4 หลัง 14 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 2 หลัง

โรงเรียนบ้านไส้จ่อ

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านไส้จ่อ ตั้งอยู่บ้านไส้จ่อ หมู่ที่ 11 ตำบลกุดไส้จ่อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม บนพื้นที่ 10 ไร่ 1 งาน 94 ตารางวา ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 15 กิโลเมตร ความเป็นมา โรงเรียนบ้านไส้จ่อ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2482 ชื่อ “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธาร 5 (ศาลาวัดบ้านไส้จ่อ)” เมื่อ พ.ศ. 2494 ได้มีการแบ่งเขตการปกครอง จากตำบลคันธารเป็นตำบลมะค่า ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลมะค่า 5 (ศาลาวัดบ้านไส้จ่อ)” พ.ศ. 2509 ได้โอนจากโรงเรียนประชาบาล เป็นโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีพ.ศ. 2519 ได้เปิดการสอนระดับประถมปลาย (ป.5-7) พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนหลักสูตรใหม่ จึงยุบชั้น ป.7 สอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันได้เปิดสอนจากอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียนระดับ

อนุบาล 61 คน เปิดสอน 2 ห้อง นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 169 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 220 คน อาคารเรียน 3 12 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านไคร่นุ่นราษฎร์บำรุง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านไคร่นุ่นราษฎร์บำรุง ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 17 กิโลเมตร เดิมโรงเรียนนี้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ (วัดบ้านไคร่นุ่น)” อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ศาลาการเปรียญวัดบ้านไคร่นุ่นเป็นสถานที่เรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2481 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดำรงอยู่ด้วยเงินช่วยเหลือประถมศึกษา

พ.ศ. 2493 กรมการปกครองได้แยกการปกครองตำบลคันธารราษฎร์ออกเป็นตำบลมะค่า โรงเรียนบ้านไคร่นุ่น จึงได้แยกออกไปสังกัดตำบลมะค่า ใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนวัดบ้านไคร่นุ่น”

พ.ศ. 2507 โรงเรียนได้ถูกโอนไปสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. 2518 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนจาก “โรงเรียนวัดบ้านไคร่นุ่น” เป็น “โรงเรียนบ้านไคร่นุ่นราษฎร์บำรุง”

ปัจจุบัน โรงเรียนเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาลถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีพื้นที่ 7 ไร่ 4 งาน 19 ตารางวา มีอาคารเรียน 2 หลัง 7 ห้องเรียน มีนักเรียน 46 คน เปิดสอนระดับอนุบาล 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 13 คน ระดับประถมศึกษาเปิดสอน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 33 คนครู 6 คน

โรงเรียนบ้านไผ่น้ำเที่ยง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนนี้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2484 แยกจากโรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 3 (จันทร์จำนงวิทยา) มีนายไผ่ ศรีจำนง ครูใหญ่คนแรก เป็นประธานดำเนินการจัดตั้งแทนนายอำเภอกันทรวิชัย เปิดป้ายนามโรงเรียนว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 3 (วัดบ้านน้ำเที่ยง) อาศัยศาลาวัดเป็นโรงเรียน ตั้งขึ้นโดยงบประมาณการศึกษา มีครู 2 คน นักเรียน 82 คน สอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอน 5 ชั้น จากชั้นเตรียมประถม – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปี พ.ศ. 2494 กรมการปกครองได้ตั้งตำบลมะค่า ขึ้นและศาลาวัดบ้านน้ำเที่ยงชำรุด

มาก จึงมีการย้ายโรงเรียนมาทำการสอนที่ศาลาวัดบ้านไผ่แทน และเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนประชาบาลตำบลมะค่า 5 (วัดบ้านไผ่) มีครู 3 คน นักเรียน 86 คน

ปี พ.ศ. 2514 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน) มาสร้างอาคารเรียนถาวร แบบ ป.1 ฉ.(เดี่ยว) ในที่ดินที่ชาวบ้านจัดหาเอง ทางทิศใต้ของบ้านไผ่ เนื้อที่ 4 ไร่ 52 ตารางวา มีนายพิศักดิ์ รักหบุตร เป็นครูใหญ่ เปิดเรียน ตั้งแต่ ป.1 – ป.4 มีครู 3 คน นักเรียน 80 คน

ปี พ.ศ. 2521 โรงเรียนเริ่มใช้หลักสูตรใหม่ (หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521) เป็นปีแรก เปิดทำการสอนตั้งแต่ ป.1 – ป.5

ปัจจุบัน โรงเรียนบ้านไผ่น้ำเที่ยง มีอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง 5 ห้องเรียน อาคารประกอบได้แก่ บ้านพักครู 1 หลัง อาคารชั่วคราว 1 หลัง ห้องน้ำห้องส้วม 1 หลัง 2 ที่ จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 8 คน เปิด 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 28 คน เปิด 6 ห้องเรียน จำนวนบุคลากร 4 คน

โรงเรียนบ้านโนนตาล

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านโนนตาล ตั้งอยู่ที่ บ้านโนนตาล หมู่ที่ 9 ตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 11 กิโลเมตร มีพื้นที่ 3 ไร่ 60 ตารางวา ความเป็นมาเดิมโรงเรียนนี้ตั้งอยู่ที่บ้านเปลือยน้า ชื่อ “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธาร 4 (วัดบ้านเปลือยน้า)” ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 7 ตุลาคม 2465 สอนถึงชั้น ป.1

พ.ศ. 2483 ได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งที่บ้านโนนตาล นักเรียนจากบ้านยางห่างได้ย้ายออกไปตั้งโรงเรียนใหม่ ในปี พ.ศ. 2501 นักเรียนบ้านเปลือยน้า ได้ย้ายไปสร้างโรงเรียนเป็นเอกเทศ พ.ศ.2503 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2503 จากป.1 – 4 พ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จนปัจจุบัน เปิดระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียนระดับ อนุบาล 23 คน เปิดสอน 2 ห้อง นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 49 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 72 คน เปิดสอน 8 ห้อง จำนวนครู 6 คน ภารโรง 1 คนมีอาคารเรียน 2 หลัง 8 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านเปลือยน้ำสามัคคี

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านเปลือยน้ำสามัคคี ตั้งอยู่ที่ บ้านเปลือยน้ำ หมู่ที่ 13 ตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 16 กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัด 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน ความเป็นมา เดิมชื่อโรงเรียนวัดบ้านเปลือยน้ำ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2465 ใช้ศาลาการเปรียญวัดบ้านเปลือยน้ำเป็นสถานที่เรียน มีนักเรียนจากบ้านเปลือยน้ำ บ้านโงงใหญ่ บ้านยางห่าง และบ้านโนนตาล มาเรียน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2501 โรงเรียนได้ย้ายมาตั้งในที่ ซึ่งชาวบ้านบริจาคให้ โดยมีนักเรียนมาเรียนด้วยกัน 2 หมู่บ้าน คือบ้านเปลือยน้ำและบ้านโงงใหญ่

พ.ศ. 2509 ทางราชการได้โอนไปสังกัด กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. 2514 นักเรียนที่มาจากบ้านโงงใหญ่ ได้ขอแยกไปเปิดโรงเรียนเป็นเอกเทศ ที่บ้านโงงใหญ่

พ.ศ. 2523 ทางราชการได้โอนไปสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปลือยน้ำเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 34 คน มีครู 4 คน ปฏิบัติการสอนจริง 3 คน ไปช่วยราชการ 1 คน มีอาคารเรียน 2 หลัง 7 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านยางห่างโนนทัน

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านยางห่างโนนทัน ตั้งอยู่บ้านป่ายางห่าง หมู่ที่ 8 ตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 17 กิโลเมตร มีพื้นที่ 5 ไร่ ความเป็นมา เดิมโรงเรียนนี้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 10(วัดบ้านป่ายางห่าง)” ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2483 โดยอาศัยศาลาวัดบ้านป่ายางห่าง เป็นสถานที่เรียน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พ.ศ. 2520 ครูและผู้ปกครองนักเรียน ชาวบ้าน ได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์ ซื้อที่ดินและสร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศ พ.ศ. 2522 โรงเรียนได้ย้ายไปทำการสอนในสถานที่แห่งใหม่(ที่อยู่ปัจจุบัน) และได้ใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านยางห่างโนนทัน” ปัจจุบัน โรงเรียนเปิดสอนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน อนุบาล 8 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถม

ศึกษา จำนวน 31 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 39 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 7 คน อาคารเรียน 1 หลัง 3 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านขามเฒ่า

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านขามเฒ่า ตั้งอยู่บ้านขามเฒ่า หมู่ที่ 2 ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจาก อำเภอกันทรวิชัย 10 กิโลเมตร มีพื้นที่ 38 ไร่ 80 ตารางวา ความเป็นมา เดิมโรงเรียนบ้านขามเฒ่า อาศัยศาลาวัดนิมิตมงคล บ้านขามเฒ่าเป็นสถานที่เรียน ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2465 ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลกันทรารามบุรี 1 (วัดบ้านขามเฒ่า)” ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินงบประมาณและเงินราษฎรสมทบ มีหมู่บ้านในเขตบริการ 3 หมู่บ้าน คือ บ้านขามเฒ่า บ้านวังบัว บ้านปอแดง วันที่ 24 มิถุนายน 2483 ได้ย้ายสถานที่เรียนจากศาลาวัดบ้านขามเฒ่า มาอยู่สถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลกันทรารามบุรี 1 (ประทีพรามบุรีราษฎร์)”

พ.ศ. 2501 ได้ขอเปลี่ยนชื่อใหม่ เป็น “โรงเรียนบ้านขามเฒ่า (ขามเฒ่าผดุงศิลป์)” เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-7 ปัจจุบัน โรงเรียนบ้านขามเฒ่า ได้เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สอนจากระดับก่อนประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหมู่บ้านในเขตบริการ 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านขามเฒ่า หมู่ที่ 1, 2, 13, 19 และ 20 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 53 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 151 คน เปิดสอน 7 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 204 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน จำนวนครู 11 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 11 ห้องเรียนอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคี

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคี ตั้งอยู่บ้านวังบัว ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 12 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดมหาสารคาม 12 กิโลเมตร มีพื้นที่ 51 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคี ตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2480 ที่ศาลาวัดบ้านวังบัว ตำบลกันทรารามบุรี อำเภอกันทรวิชัย ชื่อโรงเรียนประชาบาลตำบลกันทราราม 7 (วัดบ้านวังบัว) ในปีการศึกษา 2513 ได้ย้ายสถานที่เรียนจากศาลาวัดบ้านวังบัวมาเรียนที่สถานที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน เปิดทำการสอน จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ปัจจุบัน เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เปิดสอนจากระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปี

ที่ 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 61 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 187 คนเปิดสอน 6 ห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 38 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 286 คน เปิดสอน 11 ห้องเรียน จำนวนครู 17 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 12 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านดอนตู

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านดอนตูตั้งอยู่บ้านดอนตู หมู่ที่ 9 ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 4 กิโลเมตร มีพื้นที่ 29 ไร่ 1 งาน ความเป็นมา เดิมโรงเรียนบ้านดอนตู เป็นโรงเรียนสาขาของโรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 2 (วัดบ้านหนองขาม) วันที่ 16 มกราคม 2477 ได้ตั้งโรงเรียนนี้ขึ้น ที่ศาลาวัดบ้านดอนตู นับลำดับชื่อเป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 6 (วัดบ้านดอนตู) ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินช่วยเหลือการประถมศึกษา จัดแบบสหศึกษา เปิดชั้นเตรียมประถม ถึงประถมศึกษาปีที่ 4 พ.ศ. 2494 ทางราชการได้มีการแบ่งเขตการปกครองใหม่ ทำให้ต้องมีการลำดับเลขที่โรงเรียนใหม่ โรงเรียนนี้จึงได้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 3 (วัดบ้านดอนตู) พ.ศ. 2495 ทางราชการได้ประกาศให้ขนานนามโรงเรียนใหม่ทั่วประเทศ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักนิยมกาลสมัย โรงเรียนนี้จึงได้ชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านดอนตู” พ.ศ. 2508 ทางโรงเรียนได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน จึงได้ก่อสร้างอาคารเรียนบนพื้นที่ของโรงเรียนในปัจจุบัน จึงได้ย้ายโรงเรียนมาเปิดทำการสอนในอาคารเรียนหลังใหม่เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2508 และขอเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านดอนตู” ปัจจุบัน โรงเรียนบ้านดอนตู เปิดทำการสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 27 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 93 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 120 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 9 คน 2 หลัง 10 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านปอแดง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านปอแดง ตั้งอยู่บ้านปอแดง หมู่ที่ 6 ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 12 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ 5 ไร่ 2 งาน ความเป็นมา เดิมโรงเรียนบ้านปอแดงชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 8 (วัดบ้านปอแดง)” โดยใช้ศาลาวัดบ้านปอแดงเป็นสถานที่เรียน เริ่มจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2486 ข พ.ศ. 2519 ได้ย้ายสถานที่เรียนจากศาลาวัดบ้านปอแดงมาตั้งเป็นอาคารเรียนเอกเทศ และเปลี่ยนชื่อ

ใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านปอแดง” ปัจจุบันเปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนอนุบาล 14 คน เปิดสอน 25 ห้องเรียน นักเรียนประถมศึกษา 34 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 48 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 6 คน อาคารเรียน 1 หลัง 5 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านท่าขนอยาง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านท่าขนอยาง ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2456 โดยอาศัยศาลาวัดเป็นสถานที่เรียน เรียกชื่อว่า “โรงเรียนเมืองท่ายาง” ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินศึกษาพลี โดยเก็บจากรายการเป็นรายหัว จนกระทั่ง พ.ศ.2481 ได้ย้ายสถานที่เรียนมาตั้งอยู่ที่อยู่ปัจจุบัน เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4

พ.ศ. 2507 ได้โอนโรงเรียนประชาบาล กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2523 ได้ย้ายโอนโรงเรียนไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดสอนจากระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 77 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 181 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 258 คน เปิดสอน 8 ห้อง จำนวน ครู 13 คน อาคารเรียน 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 18 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านหัวขัว

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านหัวขัว ตั้งอยู่บ้านหัวขัว ตำบลท่าขนอยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 7.5 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดมหาสารคาม 8.5 กิโลเมตร มีพื้นที่ 26 ไร่ 15 ตารางวา ความเป็นมา เดิมโรงเรียนบ้านหัวขัว ไปเรียนร่วมกับนักเรียนอีก 14 หมู่บ้าน โดยอาศัยศาลาวัดเจริญผล บ้านท่าขนอยาง ตำบลท่าขนอยาง อำเภอกันทรวิชัย ต่อมา พ.ศ. 2467 ได้แยกจากวัดเจริญผลมาเรียนที่ ศาลาวัดบูรพาราม บ้านหัวขัว มีหมู่บ้านมาเรียนร่วมกัน ได้แก่ บ้านหัวขัว บ้านโลกกอง บ้านคอนเวียงจันทน์ บ้านคอนคู และบ้านคอนขม พ.ศ. 2484 ได้ย้ายจากศาลาวัดบูรพาราม มาตั้งเป็นโรงเรียนเอกเทศ เปิดทำการสอน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2521 ได้เปิดทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จนปัจจุบัน เปิดสอนจากระดับอนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน ระดับอนุบาล 25 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียน

ระดับประถมศึกษา 89 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียน ทั้งหมด 114 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 10 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 16 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านดอนเวียงจันทน์

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านดอนเวียงจันทน์ ตั้งอยู่บ้านดอนสวน หมู่ที่ 13 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 8 กิโลเมตร มีพื้นที่ 5 ไร่ 1 งาน 60 ตารางวา ความเป็นมา เดิมโรงเรียนนี้เรียนร่วมกันกับโรงเรียนบ้านหัวขัว(หัวขัวราษฎร์บำรุง) ปี พ.ศ.2505 ได้ย้ายสถานที่เรียนมาเรียนที่ศาลาวัดบ้านดอนเวียงจันทน์ หมู่ที่ 8 ตำบลท่าขอนยาง จนปี พ.ศ.2512 ได้ย้ายจากศาลาวัดมาเรียนในอาคารเรียนเป็นเอกเทศในสถานที่ปัจจุบัน เปิดทำการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ จนปี พ.ศ.2521 เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปัจจุบันเปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหมู่บ้านในเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านดอนเวียงจันทน์ หมู่ที่ 8, หมู่ที่ 12 บ้านดอนยม หมู่ที่ 7 และบ้านดอนสวนหมู่ที่ 13 จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 33 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 115 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 148 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 9 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 12 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านไคร่นุ่น

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านไคร่นุ่น ตั้งอยู่บ้านไคร่นุ่น หมู่ที่ 10 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 23 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดมหาสารคาม 9 กิโลเมตร มีพื้นที่ 8 ไร่ 3 งาน ความเป็นมา โรงเรียนบ้านไคร่นุ่น เดิมเป็นสาขาของโรงเรียนบ้านท่าขอนยาง(เมืองท่าพิทยาคม) เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2479 ได้ทำการเปิดอาคารเรียนหลังใหม่ โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 8 (วัดบ้านไคร่นุ่น)” อาศัยศาลาวัดพิไชยารามบ้านไคร่นุ่น เป็นสถานที่เรียน พ.ศ. 2514 ได้ย้ายสถานที่เรียนไปสถานที่ใหม่(สถานที่ปัจจุบัน) พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านไคร่นุ่น”เปิดทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ถึงพ.ศ.2521 โรงเรียนได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจำนวนนักเรียน ระดับอนุบาล 35 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวนนัก

เรียน 74 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 109 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 9 คน อาคารเรียน 2 หลัง 9 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านดอนหนอง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านดอนหนอง เดิมเรียนรวมกับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขาม(โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 5(วัดบ้านหนองขาม)) วันที่ 27 มิถุนายน 2494 ได้ย้ายมาเรียนที่ศาลาวัดบ้านดอนหนอง ได้ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 7 (วัดบ้านดอนหนอง)” เปิดตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ดำรงอยู่ด้วยเงินอุดหนุนการศึกษาประชาบาล โดยอาศัยศาลาวัดบ้านดอนหนองเป็นสถานที่เรียน พ.ศ. 2511 ได้ย้ายโรงเรียนไปอยู่สถานที่ ที่จัดหาโดยสร้างอาคารเรียนชั่วคราว ในปีพ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จนถึงปัจจุบัน เปิดสอนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 46 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 83 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียนรวมนักเรียนทั้งหมด 129 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน จำนวนครู 11 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 2 หลัง 9 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านขามเรียง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านขามเรียงตั้งอยู่ที่บ้านขามเรียง หมู่ที่ 1 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 12 กิโลเมตร มีพื้นที่ 8.1 ไร่ ความเป็นมาโรงเรียนบ้านขามเรียง เป็นโรงเรียนประชาบาลที่นายอำเภอจัดตั้งเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2465 ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินศึกษาพลี จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 5 (สำหรับนักเรียนชาย) และประถมศึกษาปีที่ 4 (สำหรับนักเรียนหญิง) พ.ศ. 2480 ได้ตั้งชื่อโรงเรียนใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 2(วัดบ้านขามเรียง)” พ.ศ. 2482 ได้สร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศ และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ เป็น “โรงเรียนบ้านขามเรียง(ขามเรียงวิทยาคาร)” เปิดสอนจากประถมศึกษาปีที่ 1-4 พ.ศ. 2521 ได้สอนตามหลักสูตรใหม่ (พ.ศ. 2521) เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันสอนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สอนจากชั้นอนุบาล ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 71 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน นักเรียนประถมศึกษา จำนวน 197 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 268 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน จำนวนครู 16 คน อาคารเรียน 3 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านมะกอก

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านมะกอกตั้งอยู่ที่บ้านมะกอก หมู่ที่ 5 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 16 กิโลเมตร มีพื้นที่ 19 ไร่ ความเป็นมา โรงเรียนบ้านมะกอก ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2469 ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 5 (วัดบ้านมะกอก)” อาศัยศาลาวัดจันทร์ประดิษฐ์บ้านมะกอก เป็นสถานที่เรียน เปิดทำการสอน 2 ชั้น คือ ชั้น ป.1 และ ป. 2 พ.ศ. 2483 ชาวบ้านได้ช่วยการสร้างอาคารเรียนเอกเทศ และได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 5 (วิทยาราชบุรุษบำรุง) พ.ศ. 2494 ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 4 (มะกอกวิทยาสรรค์)” พ.ศ. 2516 ได้เปิดการศึกษาภาคบังคับ ป.7 พ.ศ. 2521 ใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้ยุบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีหมู่บ้านในเขตบริการ 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านมะกอก หมู่ที่ 5, 12, 18, 19 บ้านหนองแซ่ หมู่ที่ 4, 21 บ้านกุดหัวช้าง หมู่ที่ 11 บ้าน และบ้านโงกุดเวียน หมู่ที่ 14 เปิดสอน 3 ระดับ คือ ระดับ อนุบาล มีนักเรียน 75 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับ ประถมศึกษาจำนวน 179 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 104 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 358 คน เปิดสอน 12 ห้องเรียน จำนวนครู 19 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 54 หลัง 20 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสามัคคี

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสามัคคี ตั้งอยู่บ้านหัวหนอง ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 10 กิโลเมตร มีพื้นที่ 5 ไร่ 3 งาน 63 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสามัคคี เดิมมีชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 5 (วัดบ้านหนองขาม)” ใช้ศาลาวัดบ้านหนองขามเป็นสถานที่เรียน เปิดเรียนอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2465 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเตรียมประถมถึงชั้นประถมศึกษาป.4 มีหมู่บ้านในเขตบริการ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองขาม บ้านหัวหนองและบ้านคอนหนอง ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินอุดหนุนการศึกษา เนื่องจากสถานที่คับแคบจึงได้ย้ายจากศาลาวัดบ้านหนองขามไปเรียนที่วัดบ้านคอนหนอง ใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลคันธารราษฎร์ 5 (วัดบ้านคอนหนอง)” พ.ศ.2482 มีการสร้างศาลาหลังใหม่จึงย้ายโรงเรียนกลับมาเรียนที่บ้านหนองขามอีกครั้งหนึ่ง ต่อมา พ.ศ. 2492 ชาวบ้านคอนหนองได้ขอแยกไปเรียนที่บ้านคอนหนอง โดยเป็นสาขาของโรงเรียนเดิม ต่อมาบ้านหนองขามและบ้านหัวหนองได้โอนจากตำบลคันธารราษฎร์ มาสังกัดตำบลท่าขอนยาง

พร้อมกับเปลี่ยนนามโรงเรียนใหม่ว่า “โรงเรียนวัดบ้านหนองขาม” การจัดการเรียนการสอนก็เปลี่ยนใหม่ โดยขยับเลิกชั้นเตรียมประถม คงไว้เฉพาะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4 ปี พ.ศ.2518 ได้ย้ายสถานที่เรียนจากศาลาวัดบ้านหนองขามมาสร้างสถานที่เรียนเป็นเอกเทศในสถานที่ของโรงเรียนในปัจจุบัน และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสามัคคี” ปี พ.ศ. 2521 เปิดสอนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เปิดสอนถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 พ.ศ. 2523 ได้โอนโรงเรียนประถมศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบัน โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 26 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา 68 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 94 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 9 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง 5 ห้องเรียนอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านโพนงาม

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านโพนงาม ตั้งอยู่ที่บ้าน โพนงาม หมู่ที่ 10 ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 6 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 8 ไร่ 3 งาน ความเป็นมา เดิมโรงเรียนนี้เริ่มร่วมกันกับโรงเรียนบ้านดอนตู ต่อมาพ.ศ. 2483 ได้เปิดอาคารเรียนเป็นเอกเทศ พ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สอนจากอนุบาล ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนดังนี้ ระดับอนุบาล มีนักเรียน 10 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 34 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 44 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 7 คน อาคารเรียน 1 หลัง 8 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านดอนนา

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านดอนนา ตั้งอยู่ที่บ้านดอนนา หมู่ที่ 7 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 14 กิโลเมตร มีพื้นที่ 8 ไร่ 3 งาน ความเป็นมา โรงเรียนบ้านดอนนา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2485 ชื่อ “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่านขอนแก่น 12 (วัดบ้านดอนนา)” อาศัยศาลาวัดบ้านดอนนาเป็นที่เรียน เปิดสอนชั้น ป.1 – 4 พ.ศ. 2519 ได้ย้ายโรงเรียนไปอยู่สถานที่ใหม่(ที่อยู่ปัจจุบัน) เปิดสอนชั้น ป.1-6 พ.ศ. 2536 ได้เปิดสอนชั้นอนุบาล ปัจจุบันสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดสอน อนุบาลถึง

ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 28 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 54 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 82 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 8 คน อาคารเรียน 1 หลัง 4 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านจิตรสง่า

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านจิตรสง่า ตั้งอยู่ที่บ้านจิ หมู่ที่ 5 ตำบลเขว้าใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 16 กิโลเมตร อยู่บนพื้นที่ 16 ไร่ 3 งาน ความเป็นมาโรงเรียนบ้านจิตรสง่า ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2473 ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอนยาง 6(วัดบ้านจิ) โดยใช้ศาลาวัดบ้านจิเป็นสถานที่เรียน มีนักเรียนจากบ้านจิ บ้านโนนเลี้ยว บ้านเขว้าใหญ่ บ้านเขวากลาง บ้านเขวน้อย และบ้านแสน มาเรียนเปิดทำการสอน สองระดับ คือ ระดับเตรียมประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อมา พ.ศ. 2495 ทางกรมได้ตั้งตำบลนาสีนวนขึ้น และได้แยกหมู่บ้านบางส่วนจากตำบลท่าขอนยางให้ขึ้นต่อตำบลนาสีนวน โรงเรียนบ้านจิ จึงตั้งชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลนาสีนวน 3(วัดบ้านจิ) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านจิตรสง่า” พ.ศ.2509 ได้ย้ายโรงเรียนมาเป็นเอกเทศ ปัจจุบันโรงเรียนบ้านจิตรสง่า เปิดทำการสอนระดับอนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 48 คน เปิดทำการสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 168 คน เปิดสอน 7 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 216 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน จำนวนครู 14 คน ภารโรง 1 คน มีอาคารเรียน 3 หลัง 14 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านเชือกคุยเพ็ก

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านเชือกคุยเพ็ก ตั้งอยู่ระหว่างบ้านคุยเชือก และบ้านคุยเพ็ก ตำบลเขว้าใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 25 กิโลเมตร พื้นที่ของโรงเรียน 19 ไร่ 85 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนนี้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2516 โดยการยุบรวมโรงเรียนวัดบ้านคุยเชือกและโรงเรียนวัดบ้านคุยเพ็ก โดยชาวบ้านได้บริจาคพื้นที่สำหรับปลูกสร้างอาคารเรียน และได้ชื่อใหม่เป็นทางการว่า “โรงเรียนบ้านเชือกคุยเพ็ก” ปัจจุบันเปิดการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 45 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 126 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 171 คน เปิดสอน 8 ห้อง จำนวนครู 11 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านจี้เหล็กบุงเบา

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านจี้เหล็กบุงเบาสามัคคี จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2483 มีชื่อเป็นทางการว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลท่าขอมยาง 10(วัดบ้านจี้เหล็ก) โดยใช้ศาลาเปรียญวัดบ้านจี้เหล็กเป็นสถานที่เรียน วันที่ 8 มกราคม 2503 ทางราชการได้จัดตั้งโรงเรียนวัดบ้านบุงเบา ขึ้นโดยโอนนักเรียนที่มีภูมิลำเนา อยู่บ้านบุงเบาและบ้านหนองโน มาเรียนที่โรงเรียนวัดบ้านบุงเบา พ.ศ. 2509 ทางราชการได้โอนโรงเรียนประชาบาลไปสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และดำรงอยู่ได้ด้วยเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2513 ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณมาสร้างอาคารเรียน แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2513 แล้วให้ยุบรวมโรงเรียนวัดบ้านบุงเบา มาเรียนรวมกับโรงเรียนบ้านจี้เหล็กและให้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านจี้เหล็กบุงเบาสามัคคี” พ.ศ.2517 ได้เปิดขยายการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 พ.ศ. 2521 ได้เปิดการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยยกเลิกชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปัจจุบันโรงเรียนเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 30 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวน 145 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 175 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวน ครู 11 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 2 หลัง 8 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านโพธิ์เงิน

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านโพธิ์เงิน ตั้งอยู่ที่บ้านคอนเงิน หมู่ที่ 6 ตำบลเขว้าใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม บนเนื้อที่ 16 ไร่ 39.2 ตารางวา อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย 20 กิโลเมตร ความเป็นมา โรงเรียนบ้านโพธิ์เงิน ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 8 มกราคม 2503 มีชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านคอนเงิน” มีนายพัน ไชยโสคา เป็นครูใหญ่คนแรก เปิดสอน จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 เมื่อ พ.ศ. 2518 ได้ย้ายโรงเรียนมาเป็นอาคารเอกเทศ บนเนื้อที่ 8 ไร่ 3 งาน เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านโพธิ์เงิน” มีนักเรียนในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคอนเงิน หมู่ที่ 6 และบ้านคอนโพธิ์ หมู่ที่ 12 ตำบลเขว้าใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2521 ได้เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปัจจุบัน เปิดทำการสอนระดับอนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนระดับอนุบาล 26 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 67 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 93 คน เปิดสอน 8 ห้อง จำนวนครู 8 คน ภารโรง 1 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง 5 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านส้มโอง

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านส้มโอง ตั้งอยู่ บ้านส้มโอง หมู่ที่ 11 ตำบลเขาใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 21 กิโลเมตร มีพื้นที่ 16 ไร่ 31 ตารางวา ความเป็นมาเดิมโรงเรียนนี้นักเรียนต้องเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนบ้านมะกอก เมื่อมีประกาศไม่ให้นักเรียนเดินทางไปเรียนห่างจากภูมิลำเนาเกิน 2,000 เมตร ชาวบ้านจึงได้ร่วมกันบริจาคสร้างโรงเรียนเป็นเรือนโรงยาว ในที่ดินวัดร้าง และได้รับการจัดตั้งเป็นโรงเรียนชื่อว่า “โรงเรียนบ้านส้มโอง” เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2505 เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 พ.ศ. 2523 ได้โอนโรงเรียนไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันเปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 5 คน เปิดสอน 1 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 33 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 38 คน เปิดสอน 7 ห้องเรียน จำนวนครู 6 คน อาคารเรียน 2 หลัง 5 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านแสนสุข

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านแสนสุข ตั้งอยู่บ้านแสน ตำบลเขาใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม บนเนื้อที่ 6 ไร่ 62 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านแสนสุข ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2496 โดยแยกมาจากโรงเรียนบ้านเขาโค่น เนื่องจากหนทางทุรกันดาร และโรงเรียนอยู่ห่างจากภูมิลำเนา เกิน 2 กิโลเมตร ทางราชการตั้งชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านแสน” โดยอาศัยศาลาวัดเป็นสถานที่เรียน เปิดสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 เมื่อ พ.ศ. 2519 ได้ย้ายออกจากศาลาวัดมาตั้งเป็นอาคารเอกเทศ บนเนื้อที่ 4 ไร่เศษ พ.ศ. 2520 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านแสนสุข” ปัจจุบัน เปิดทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดสอน 2 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 33 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 65 คน เปิดสอน 6 ห้อง รวมนักเรียนทั้งสิ้น 98 คน เปิดสอน 8 ห้อง จำนวนครู 8 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง 5 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านนาสีนวน

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านนาสีนวน ตั้งอยู่บ้านนาสีนวน หมู่ที่ 17 ตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 11 กิโลเมตร มีพื้นที่ 42 ไร่ 1 งาน 87 ตารางวา ความเป็นมา เดิมโรงเรียนนี้เป็นสาขาของโรงเรียนบ้านด้าย ตั้งขึ้นเป็นเอกเทศเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2485 ให้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ (วัดบ้านนาสีนวน)” ต่อมาทางราชได้แบ่งเขตการปกครองใหม่ โดยแยกตำบลนาสีนวนออกจากตำบลโคกพระ จึงได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลนาสีนวน(วัดบ้านนาสีนวน)” วันที่ 2 พฤษภาคม 2495 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่เป็น “โรงเรียนวัดบ้านนาสีนวน” พ.ศ. 2510 ได้ย้ายสถานที่เรียนมาตั้งอยู่ในที่ปัจจุบัน พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนหลักสูตรจากหลักสูตรประถมศึกษา 2503 มาเป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สอนจากประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 พ.ศ. 2523 ได้โอนโรงเรียนประถมศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2534 โรงเรียนได้เริ่มใช้หลักสูตรใหม่ คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) พ.ศ.2540 ได้เปิดสอนระดับอนุบาล 3 ปี ปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 70 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 192 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 262 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน มีจำนวนครู 12 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 14 ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านหนองอุ่ม

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านหนองอุ่ม ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองอุ่ม หมู่ที่ 22 ตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 18 กิโลเมตร มีพื้นที่ 28 ไร่ 1 งาน 70 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านหนองอุ่มตั้งเมื่อ วันที่ 26 กันยายน 2467 เดิมชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านหนองอุ่ม” พ.ศ. 2484 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านหนองอุ่ม (หนองอุ่มวิทยาคาร)” และได้ย้ายสถานที่เรียนมาอยู่ที่แห่งใหม่(ที่อยู่ปัจจุบัน) เปิดสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-7 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2521 ได้สอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ยุบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เหลือเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 พ.ศ. 2523 ได้โอนไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2533 ได้มีการประกาศใช้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในพ.ศ. 2534 โรงเรียนได้ขอเปิดขยายชั้นเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ปัจจุบันเปิดสอน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 63 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน

ระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 154 คน เปิดสอน 7 ห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 99 คน เปิดสอน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 316 คน เปิดสอน 13 ห้องเรียน จำนวนครู 20 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 20 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 2 หลัง

โรงเรียนบ้านเขาโดนแห่สามัคคี

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านเขาโดนแห่สามัคคี ตั้งอยู่บ้านหนองโดน หมู่ที่ 15 ตำบลนาสินวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 21 กิโลเมตร มีพื้นที่ 7 ไร่ 44 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านเขาโดนแห่สามัคคี เดิมเรียกว่า “โรงเรียนวัดบ้านเขาโดน” พ.ศ. 2492 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนประชาบาลตำบลนาสินวน 8 (วัดบ้านเขาโดน)” พ.ศ. 2512 ได้ย้ายโรงเรียนมาทำการสอนที่สถานที่แห่งใหม่(ที่ปัจจุบัน) และได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนบ้านเขาโดน” พ.ศ. 2530 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านเขาโดนแห่สามัคคี” มีหมู่บ้านในเขตบริการ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเขา บ้านหนองโดน และบ้านแห่ ปัจจุบัน เปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เปิดสอนจากระดับอนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 40 คน เปิดสอน 2 ห้อง นักเรียนระดับประถมศึกษา 128 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 168 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 11 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 2 หลัง 12 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านห้วย

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านห้วย ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2494 ใช้ศาลาวัดบ้านห้วย เป็นสถานที่เรียน ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลนาสินวน 12 (วัดบ้านห้วย)” หมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้านคือ บ้านห้วย และ บ้านแห่ พ.ศ. 2505 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนวัดบ้านห้วย” พ.ศ. 2506 นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่บ้านแห่ได้ขอโอนไปเรียนที่โรงเรียนบ้านเขาโดน พ.ศ. 2518 ได้ย้ายโรงเรียนจากวัดมาเรียนที่สถานที่ปัจจุบัน พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2523 โรงเรียนได้โอนสังกัดจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2537 ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนระดับอนุบาล ปัจจุบันเปิดสอนระดับอนุบาล ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนระดับอนุบาล จำนวน 24 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษา 79 คน เปิดสอน 6 ชั้น รวมนักเรียนทั้งสิ้น

103 คน เปิดสอน 8 ห้อง จำนวนครู 9 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 1 หลัง 9 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านคำแยหนองคู

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านคำแยหนองคู ตั้งอยู่บ้านคำแย หมู่ที่ 3 ตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 14 กิโลเมตร มีพื้นที่ 13 ไร่ ความเป็นมา โรงเรียนบ้านคำแยหนองคู ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2464 ชื่อว่า “โรงเรียนวัดบ้านคำแย” อาศัยศาลาวัดบ้านคำแย เป็นสถานที่เรียน เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2474 ได้ย้ายสถานที่เรียน ไปเรียนที่ศาลาวัดบ้านนาสีนวน เป็นการชั่วคราวเนื่องจาก ศาลาวัดชำรุดมาก จนกระทั่ง พ.ศ. 2479 จึงได้ย้ายกลับมาเรียนที่เดิม พ.ศ.2480 ทางราชการได้เริ่มประกาศใช้ การศึกษาภาคบังคับ ให้มีตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ได้ยกเลิกชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

พ.ศ.2482 ได้มีการสร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศ ปีพ.ศ.2483 ได้จัดตั้งโรงเรียนสาขาขึ้นที่วัดบ้านนาสีนวน ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา มีนักเรียน 30 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา มีนักเรียน 97 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 127 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 10 คน อาคารเรียน 2 หลัง 6 ห้องเรียน อาคาร(สร้างเอง) 1 หลัง 2 ห้องเรียนอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด ตั้งอยู่บ้านโพธิ์มี หมู่ที่ 6 ตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 14 กิโลเมตร มีพื้นที่ 24 ไร่ ความเป็นมา โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 1 มิถุนายน 2482 ชื่อว่าโรงเรียนประชาบาลตำบลนาสีนวน (วัดบ้านโพธิ์มี) อาศัยศาลาวัดโพธิ์มี บ้านโพธิ์มีเป็นสถานที่เรียน ดำรงอยู่ได้ด้วยเงินศึกษาฟรี พ.ศ. 2514 ได้ย้ายโรงเรียนมาเป็นสอนเป็นเอกเทศและเปลี่ยนชื่อว่า “โรงเรียนบ้านโพธิ์มี” พ.ศ.2523 ได้โอนสังกัดจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2537 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด” เนื่องจากมีหมู่บ้านในเขตบริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโพธิ์มี หมู่ที่ 6, 19 บ้านหนองเม็ก หมู่ที่ 7 และบ้านโนนสะอาด หมู่ที่

16 ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล 50 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 162 คน เปิดสอน 7 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 212 คน เปิดสอน 9 ห้องเรียน จำนวนครู 11 คน ภารโรง 1 คน อาคารเรียน 3 หลัง 13 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

โรงเรียนบ้านทัน

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป

โรงเรียนบ้านทัน ตั้งอยู่บ้านทัน หมู่ที่ 5 ตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากอำเภอกันทรวิชัย 8 กิโลเมตร มีพื้นที่ 7 ไร่ 3 งาน 43 ตารางวา ความเป็นมา โรงเรียนบ้านทัน ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 27 กันยายน 2481 ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลโคกพระ (วัดบ้านทัน)” อาศัยศาลาวัดสระทองบ้านทันเป็นสถานที่เรียน เปิดสอน ชั้นเตรียมประถมและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พ.ศ. 2514 ได้ย้ายไปเรียนในสถานที่ใหม่ (ที่อยู่ปัจจุบัน) ปัจจุบันเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สอน 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 29 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวนนักเรียน 88 คน เปิดสอน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 117 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน จำนวนครู 9 คน อาคารเรียน 2 หลัง 9 ห้องเรียน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

สภาพการจัดการทางการศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย

ในด้านการจัดการทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยตรง ไว้วางแผนมาตรฐาน เป็นเกณฑ์วัดผลการเรียนของนักเรียน กำหนดเป็นผลสัมฤทธิ์ที่น่าพอใจไว้ ดังนี้

วิชาภาษาไทย ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 65

กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 70

กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ร้อยละ 80

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 80

วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 70

นักเรียนที่สามารถทำคะแนนได้ ในเกณฑ์ที่กำหนด ถือว่าผ่านเกณฑ์ ที่น่าพอใจ

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 5 ของปีการศึกษา 2541 และ ปีการศึกษา 2542 แยกตามรายกลุ่มวิชา มีผลดังนี้

วิชาภาษาไทย มี คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 69.39 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 43.67

วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.34 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 1.18

วิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67.90 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 55.33

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73.51 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 44.35

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.50นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 45.42

วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67.04 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ร้อยละ 61.75 (ข้อมูลจากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย, 2543: (ไม่ปรากฏเลขหน้า))

จากการศึกษายังพบอีกว่า นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจของกลุ่มวิชา สร้างเสริมลักษณะนิสัย ในภาพรวมทั้งอำเภออยู่ในระดับ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งในกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีวิชาดนตรี-นาฏศิลป์รวมอยู่ด้วย เพื่อให้ทราบถึงปัญหาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนโดยได้กำหนดประชากรที่จะศึกษาได้แก่ ครูผู้สอนวิชาดนตรีชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 หรือ 6 โรงเรียนละ 1 คน ตามหัวข้อที่ต้องการศึกษาแบ่งได้เป็น

ด้านข้อมูลส่วนตัว

ด้านการเตรียมการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการวัดผลประเมินผล

ซึ่งในแต่ละด้านปรากฏว่ามีข้อมูล ดังนี้

ด้านข้อมูลส่วนตัว

จากการศึกษา ด้านครูผู้สอนวิชาดนตรี ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย โรงเรียนละ 1 คน แบ่งเป็นข้อมูลด้านต่างๆ ได้ ดังนี้

แบ่งตามช่วงอายุ ได้ดังนี้

ตารางที่ 8 การจำแนกครูผู้สอนตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
26 – 30 ปี	-	1	1
31 – 35 ปี	-	1	1
36 – 40 ปี	2	8	10
41 – 45 ปี	7	18	25
46 – 50 ปี	5	9	14
รวม	14	37	51

ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย เป็นชาย 14 คน เป็นหญิง 37 คน มีช่วงอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง
41 – 45 ปี

แยกตามประสบการณ์ในการสอน

ตารางที่ 9 การจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	ชาย	หญิง	รวม
1- 10 ปี	1	4	5
11 – 20 ปี	10	13	23
21 – 30 ปี	3	20	23
รวม	14	37	51

จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาคณิต

ตารางที่ 10 การจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาคณิต

ประสบการณ์ในการสอนคณิต	ชาย	หญิง	รวม
1 – 5 ปี	4	4	8
6 – 10 ปี	3	11	14
11 – 15 ปี	-	-	-
16 – 20 ปี	6	11	17
20 ปีขึ้นไป	1	11	12
รวม	14	17	31

ระดับการศึกษา

ครูผู้สอนวิชาดนตรี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กั้นทรวิชัยทุกคนสำเร็จการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 2 คน ปริญญาตรี 47 คน และปริญญาโท 2 คน ในจำนวนครูผู้สอนวิชาดนตรีทั้งหมด มีผู้สำเร็จ สาขาวิชาดนตรี เพียง 1 คน เท่านั้น นอกนั้น สำเร็จการศึกษา ต่างสาขากัน แยกได้ ดังนี้

แยกเป็น วิชาเอกต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 11 จำแนกตามวิชาเอกที่เรียน

วิชาเอก	จำนวน	วิชาเอก	จำนวน	วิชาเอก	จำนวน
การประถมศึกษา	10	สุขศึกษา	2	ภาษาไทย	4
อนุบาล	3	คหกรรม	4	สังคมศึกษา	5
นาฏศิลป์	3	เกษตรกรรม	1	ภาษาอังกฤษ	2
แนะแนว	1	บริหารการศึกษา	6	ศิลปศึกษา	1
บรรณารักษ์	1	อุตสาหกรรม	2	ดนตรี	1
ประวัติศาสตร์	1	ภูมิศาสตร์	1	จิตวิทยาการศึกษา	1
				อื่นๆ (ต่ำกว่า ปริญญาตรี)	1

ตารางที่ 12 จำแนกประสบการณ์ด้านดนตรี

ประสบการณ์ที่ได้มา	ชาย	หญิง	รวม
1. ได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษา	1	23	24
2. ศึกษาด้วยตนเอง	8	4	12
3. ผ่านการอบรมจากหน่วยงาน	5	5	10
4. ไม่มีประสบการณ์	0	5	5
รวม	14	37	51

จากตาราง เป็นการแสดงให้เห็น ว่า ครูผู้สอนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีแตกต่างกัน การได้รับประสบการณ์จากสถาบันหมายถึง การที่เคยได้เรียนวิชาดนตรีเป็นพื้นฐานในระหว่างศึกษาในสถาบัน แต่ไม่ได้เป็นการเรียนวิชาดนตรีเป็นวิชาหลัก

จำแนกตามความสามารถทางดนตรี

ตารางที่ 13 จำแนกตามความสามารถทางดนตรี

ทักษะทางดนตรี	ชาย	หญิง	รวม
1. ปฏิบัติเครื่องดนตรีได้	4	5	9
2. ร้องเพลง	5	24	29
3. ปฏิบัติไม่ได้	5	8	13
รวม	14	37	51

แยกตามจำนวนวิชาที่สอน

ตารางที่ 14 จำแนกตามจำนวนวิชาที่สอน

จำนวนวิชาที่สอน	ชาย	หญิง	รวม
1-2	5	16	21
3-4	3	7	10
5 วิชาขึ้นไป	6	14	20
รวม	14	37	51

จากจำนวนวิชาที่สอนจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนวิชาดนตรีมีวิชาที่จะต้องสอนนอกเหนือจากวิชาดนตรีเป็นสัดส่วน ดังนี้

ตารางที่ 15 จำแนกวิชาที่สอน

รายวิชาที่สอน	ชาย	หญิง	รวม
คณิตศาสตร์	2	4	6
ภาษาไทย	2	9	11
กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	4	16	20
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย(นอกจากวิชาดนตรี)	4	9	13
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	2	2	4
ภาษาอังกฤษ	2	7	9
สอนทุกวิชา	6	14	20

หมายเหตุ จะเห็นว่าจำนวนครูผู้สอนมากกว่าจำนวนที่ศึกษาเนื่องจากว่า ครูผู้สอนบางคนต้องสอนมากกว่า 1 วิชา จึงทำให้มีจำนวนครูผู้สอนเพิ่มขึ้น

จะสังเกตได้ว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรี จะต้องสอนวิชาอื่นๆ นั้นส่วนใหญ่คือผู้ที่สอนประจำชั้น หมายความว่า จะต้องสอนทุกวิชา ส่วนที่สอนเป็นรายวิชา ส่วนใหญ่จะควบกับวิชา กลุ่มการทำงานและ พื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ และ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามลำดับ

จำแนกตามจำนวนงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน

ตารางที่ 16 จำแนกตามงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน

จำนวนงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน	ชาย	หญิง	รวม
1 – 2	9	25	34
3 – 4	4	9	13
5 งานขึ้นไป	1	3	4
รวม	14	37	1

จำแนกตามงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน

ตารางที่ 17 จำแนกตามจำนวนงานที่ได้รับมอบหมาย

งานที่ได้รับมอบหมาย	จำนวน	งานที่ได้รับมอบหมาย	จำนวน
งานธุรการ	9	งานการเงิน	13
งานพัสดุ	8	งานวิชาการโรงเรียน	18
งานอาหารกลางวัน	7	งานวิชาการกลุ่มโรงเรียน	9
งานกิจการนักเรียน	14	งานสหกรณ์โรงเรียน	5
งานอนามัยโรงเรียน	6	งานห้องสมุดโรงเรียน	8
งานโครงการพิเศษ	4	งานแนะแนว	1
งานความสัมพันธ์กับชุมชน	5	งานอาคารสถานที่	2

ด้านการเตรียมการสอน

การวิเคราะห์หลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาดนตรี พบว่า มีครูผู้สอนวิชาดนตรีที่ได้วิเคราะห์หลักสูตร วิชาดนตรีเพื่อแปลผลสู่การสอน มีเพียง 2 คน ครูผู้สอนนอกจากนั้นไม่ได้ศึกษาหลักสูตรวิชาดนตรี เนื่องจากสาเหตุผลอื่น เช่น การที่ต้องสอนวิชามากกว่า 1 วิชา การได้รับมอบหมายภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน เป็นต้น

การแปรผลหลักสูตรสู่เนื้อหาการสอน

การศึกษาผู้วิจัย พบว่าครูผู้สอนที่ได้วิเคราะห์หลักสูตรได้ดำเนินการ ทำกำหนดการสอน เขียนแผนการสอน ดำเนินการสอน และวัดผล ครบถ้วนตามกระบวนการ ในจำนวนของผู้ที่ได้ วิเคราะห์หลักสูตร เป็น ครูผู้สอนตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 9 จำนวน 1 คน ผู้ที่กำลังทำผลงานทาง วิชาการ 1 คน และผู้เป็นครูแกนนำ 1 คน ครูผู้สอนคนอื่นๆ ได้ใช้หนังสือคู่มือครูของกรมวิชาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งได้มีการแบ่งคาบเวลา ตั้งจุดประสงค์ มีเนื้อหาการ สอน การจัดกิจกรรม เป็นรายกิจกรรมเรียบร้อย พร้อมกับได้ศึกษาดำรงที่มีสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่ได้ พิมพ์ขึ้นจำหน่ายตามท้องตลาด ซึ่งในตำราได้จัดแบ่งเนื้อหา กิจกรรมการสอน แบบทดสอบ แบบวัด จุดประสงค์ อยู่ในตำรา ครูผู้สอนจึงได้ใช้ตำราเหล่านี้เป็น คู่มือในการสอน และการเขียนแผนการ สอน

การสร้าง การจัดหาสื่อการสอน

พบว่า ครูผู้สอน สามารถสร้างสื่อการสอนง่ายๆ ได้ เช่น การทำแผนภูมิเพลง การทำแผนภูมิ ภาพ การทำเครื่องทำจังหวะง่ายๆ เป็นต้น ที่ครูผู้สอนสามารถทำได้เอง มีสื่อบางจำพวกที่ครูใช้จริงบ ประมาณในการจัดซื้อ เช่น เครื่องดนตรี เทปบันทึกเสียง วีดีโอเทป เป็นต้น สื่อประเภทนี้ มีหน่วย งานรับผิดชอบจัดทำให้ส่วนหนึ่ง และครูผู้สอนแสวงหาเองส่วนหนึ่ง

การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้

การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้พบว่าครูผู้สอน สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ได้เองเพียง 2 คนเท่านั้น ส่วนที่เหลือได้แบบทดสอบการเรียนรู้จาก คู่มือครูของสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่ พิมพ์ขึ้นจำหน่าย และได้ใช้ข้อสอบกลางของกลุ่มโรงเรียนในการจัดผลปลายภาคเรียนและปลายปี สำหรับผู้ที่สร้างเครื่องมือวัดผลได้เองก็ไม่ได้ สร้างข้อสอบให้ครอบคลุมการวัดผลการเรียนรู้ ได้ ตามหลักการวัดผลการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

สภาพการสอนความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรี

พบว่า ครูผู้สอนสามารถสอนโน้ตสากลได้ ตามคู่มือครูที่ได้เสนอแนะไว้ ครูผู้สอนสามารถสอนชื่อ ค่าความยาวของตัวโน้ต เครื่องหมาย กำหนดอัตราจังหวะแบบธรรมดา ได้แก่ $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$ ครูผู้สอน ยังสามารถสอนบันไดเสียงไดอาโทนิค ได้ในสเกล C Major ใน 1 ช่วงทาบ จากการสัมภาษณ์พบว่า

ครูผู้สอนไม่มีความมั่นใจ ขาดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระทางดนตรี เช่น กระสวนจังหวะ (pattern), ความดัง – เบา (Dynamic) , คีตลักษณ์ (Form) , สัญลักษณ์ทางดนตรี(Symbolic) อื่นๆที่จำเป็น คุณลักษณะของเสียง(Timbre) รูปแบบของเพลง (Style) เป็นต้น

สภาพการจัดกิจกรรมเน้นจังหวะ

ครูผู้สอน ส่วนใหญ่สอนตามคู่มือครู โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนตามตามคำแนะนำของคู่มือครูฉบับเดิม โดยให้นักเรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะสากล ซึ่งในหนังสือคู่มือได้เสนอแนะเอาไว้ 3 จังหวะ ได้แก่ จังหวะบิกิน จังหวะตะลุง และ จังหวะวอลทซ์ จากการสัมภาษณ์พบว่านักเรียนให้ความร่วมมือด้วยดี ผลสัมฤทธิ์สูง ในด้านการปฏิบัติการเคลื่อนไหว มีบางคนที่สามารถสอนได้มากกว่าที่กำหนดไว้ในหนังสือคู่มือ เช่น การสอนกิจกรรมเข้าจังหวะ โดยใช้กิจกรรมพลศึกษา มาบูรณาการ แต่ก็มีครูผู้สอนบางคนยอมรับว่าไม่ได้จัดกิจกรรมนี้ให้นักเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการร้อง

พบว่าครูผู้สอน ยังใช้วิธีการสอนวิธีการเดิม คือครูพานักเรียนร้องแล้วให้นักเรียนร้องตาม หรือเปิดเครื่องบันทึกเสียงแล้วให้นักเรียนร้องตาม ครูผู้สอน ไม่ได้แนะแนวทางในการร้องเพลงที่ถูกวิธีและเหมาะสมกับวัยให้นักเรียน ในขณะเดียวกัน ครูผู้สอนก็ไม่ได้จัดเตรียมเพลงสำหรับเด็กอย่างหลากหลายมาให้นักเรียนฝึกร้อง ยังคงยึดแนวการสอน ข้อกำหนดและจำนวนเพลงที่จะใช้สอนตามคู่มือครูเล่มเดิม ซึ่งไม่ได้แนะแนวเทคนิคการร้องเพลงให้ครูผู้สอนได้เลย

สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการฟัง

พบว่า ครูผู้สอน สอนโดยการเปิดเพลงให้นักเรียนฟังอย่างเดียว มีบางส่วนที่ได้กำหนดให้นักเรียนฟังอย่างมีจุดหมาย มีหัวข้อกำหนดในการศึกษาให้กับนักเรียน ส่วนใหญ่ยังคงใช้เทคนิควิธีการตามคำแนะนำในหนังสือคู่มือครูเล่มเดิม ซึ่งกำหนดการฟังเพลงไทย เพลงไทยสากล เพลงนานาชาติ เพลงพื้นเมือง ครูผู้สอนขาดสื่อประเภทเพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีล้วนๆ จึงทำให้การเสียงของเครื่องดนตรีล้วนๆ หรือฟังเพลงในสไตล์เพลงอย่างหลากหลายเพื่อสร้างประสบการณ์ในการฟัง รวมทั้งการฟังเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง

ด้านการวัดผลประเมินผล

สภาพการสร้างเครื่องมือวัดผล

ผู้วิจัย ได้แบ่งเรื่องที่จะศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย แต่จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอน ไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลเอง จึงไม่ได้กำหนดระดับการวัดผลการเรียนรู้ และไม่ได้กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดว่าจะวัดให้ครอบคลุมครบทุกด้าน ในส่วนที่มีการสร้างเอง พบว่าสร้างขึ้นตามเนื้อหาที่สอนไปแล้ว การสร้างได้สร้างเฉพาะด้านพุทธิพิสัย วัดได้ในระดับ ความจำ ความเข้าใจ และขั้นการนำไปใช้ ด้านทักษะพิสัย วัดได้ในระดับ การรับรู้ ซึ่งเป็นขั้นต้นเท่านั้น ด้านจิตพิสัยครูผู้สอนยอมรับว่าไม่ได้ติดตามในด้านนี้เลย ทุกคนมุ่งวัดผลให้เกิดเป็นคะแนน เพื่อตัดสินผล เท่านั้น

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการจัดเก็บข้อมูลการเรียนรู้ มีบางส่วนที่ได้จัดเก็บตามระบบ แต่มีบางส่วนไม่ได้จัดเก็บ ส่วนใหญ่จะดำเนินการวัดผลเมื่อตอนสิ้นภาคเรียน เก็บเป็นคะแนน ในปลายภาคเรียนเพื่อใช้ตัดสินผลการเรียนรู้

สภาพการวัดผลด้านภาคปฏิบัติ

จากการการศึกษาพบว่าครูผู้สอน ทุกคนใช้วิธีการสอบเป็นเรื่องเดียวกัน คือ สอบทักษะการร้องเพลง โดยให้นักเรียนได้ร้องเพลงบังคับ ในที่นี้ทุกคน ทุกโรงเรียนให้นักเรียนร้องเพลงไทยเดิม 1 เพลง หรือ เพลงพระราชนิพนธ์ 1 เพลงหรือ เพลงที่มีในหนังสือคู่มือครู 1 เพลง และนักเรียนสามารถร้องเพลงที่นักเรียนถนัดตามใจชอบ ได้อีก 1 เพลง จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนได้ทราบว่าครูผู้สอนไม่สามารถสอบภาคปฏิบัติในทักษะอื่นๆของวิชาดนตรีได้ แต่มีอยู่ 2 โรงเรียนที่ให้นักเรียนได้สอบปฏิบัติเครื่องดนตรี แต่เป็นการสอบแบบบรรเลงเดี่ยวเพลงง่ายๆ และเครื่องดนตรีไม่เพียงพอ ครูผู้สอน ได้ยอมรับว่าทักษะด้านอื่นๆของวิชาดนตรีเช่น ทักษะการฟัง ทักษะการเคลื่อนไหว ไม่ได้จัดกิจกรรมการสอนให้นักเรียน จึงไม่สามารถสอบได้ และที่สำคัญโรงเรียนทุกโรงเรียนได้ใช้ข้อสอบของกลุ่มโรงเรียน โดย ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะเป็นผู้ออกข้อสอบมาวัดผล ทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน

การวัดผลโดยใช้กระบวนการ

จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอน ไม่เข้าใจคำว่ากระบวนการวัดผล เท่าที่กระทำกันมาเป็นประจำคือ เมื่อสอนเสร็จก็วัดผล โดยการใช้แบบทดสอบเป็นหลัก พร้อมกับการใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเป็นเครื่องมือวัดผล

บทที่ 5

สภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล สัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลด้านต่างๆ ของผู้สอนวิชาดนตรีใน โรงเรียน ประถมศึกษา จากการศึกษาข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาได้ สามารถแยกแยะสภาพปัญหาที่พบและสภาพ การจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. ด้านตัวครูผู้สอน

ครูผู้สอนวิชาดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จากการศึกษาสามารถแยกได้ดังนี้

1.1 ความสามารถทางด้านดนตรี

1.1.1 ด้านการปฏิบัติทักษะทางดนตรีเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่ครูผู้สอน วิชาดนตรีควรมีความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ เพื่อที่จะเป็นเครื่องมือในการสร้างสื่อ การสอน หรือเพื่อเป็นเครื่องมือในการสาธิต การฟังและช่วยในการจัดกิจกรรมการร้อง เพราะเครื่อง ดนตรีสามารถรักษาระดับเสียงได้แม่นยำกว่าการร้องด้วยปากเปล่า แต่ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ครูผู้ สอนวิชาดนตรีที่สามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้มีจำนวน 9 คน ซึ่งแบ่งเป็น

เครื่องคีย์บอร์ด 2 คน ขลุ่ยไทย 4 คน ขลุ่ยยี่หอออร์แกน 2 คน แคน 1 คน กีตาร์ 1 คน เบสได้ ล่า 1 คน อีก 41 คน ไม่สามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ ทำให้การสอนมีอุปสรรคในการสาธิตบทเพลง ที่ปรากฏในหนังสือคู่มือ

จากการสังเกตพบว่าครูที่มีความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ สามารถจัดกจิ กรรมการเรียนการสอนและสามารถสาธิตตัวอย่างในระหว่างที่สอนได้ดีกว่าครูที่ไม่มีความสามารถ ในการเล่นดนตรี

ความสามารถ อีกส่วนหนึ่งครูผู้สอน คือทักษะในการร้องเพลง จากการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้ สอนมีความสามารถในการร้องเพลงได้ โดยได้รับการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด มีครูผู้สอนบ จำนวนหนึ่งที่สามารถร้องเพลงได้ทั้งเพลงไทยสากล เพลงพระราชนิพนธ์ แต่ครูผู้สอนทุกคนให้ สัมภาษณ์ว่ามีข้อจำกัดคือเพลงไทยเดิม ครูผู้สอนร้องเพลงไทยเดิมได้น้อย พบว่าที่ร้องได้คือเพลงที่

ผ่านการอบรมมาแล้ว หรือเพลงที่ได้ยินอยู่บ่อยๆ จนคุ้นเคย จากการสัมภาษณ์พบว่าเพลงไทยเดิม เป็นเพลงที่ครูผู้สอนมีข้อมูลในการศึกษาหรือการฝึกฝนน้อย (จากตารางที่ 9 หน้า 83)

1.1.2 ด้านทฤษฎี

ครูผู้สอนเกือบทั้งหมดยอมรับว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี และองค์ประกอบของดนตรี ซึ่งโดยส่วนมากจะสอนเฉพาะสัญลักษณ์โน้ตสากล โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นความรู้ในการทำข้อสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปี ไม่ได้สอนทฤษฎีเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิชาดนตรี

ครูผู้สอนบางคน มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีบ้างแต่ไม่ได้นำมาใช้ในการเป็นเครื่องมือสอนนักเรียน ถึงอย่างไรก็ถือว่าเป็นข้อได้เปรียบของครูผู้สอนที่มีความรู้เรื่องทฤษฎีดนตรี เพราะสามารถหาสื่อการสอน เข้าใจบทเพลงได้ง่ายกว่า สามารถยกตัวอย่างบทเพลง วิเคราะห์บทเพลง สร้างบทเพลงง่ายๆ เพื่อประกอบการสอนได้ แต่จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทฤษฎีวิชาดนตรี

1.1.3 ที่มาของการเป็นครูผู้สอนในการสอนวิชาดนตรี จากการให้สัมภาษณ์สามารถรวบรวม ประเด็น ดังนี้

- 0) ชอบ ครูผู้สอนหลายท่านตอบว่าชอบวิชาดนตรี แต่มีข้อจำกัดเนื่องจากไม่มีพื้นฐานทางดนตรีมาก่อน แต่อาศัยความชอบเป็นหลักจึงพยายามชวนขายหรือเข้ารับการอบรมอยู่เสมอ ซึ่งครูผู้สอนได้ให้คำตอบว่า ได้รับความรู้ขึ้นเพียงเล็กน้อยไม่ชัดเจน ไม่ลึกซึ้งเท่าที่ควร หลังการอบรมแล้วมักจะลืม
- 0) สอนเพราะความจำเป็น ครูผู้สอนในกลุ่มนี้มีมากที่สุด ด้วยเหตุผลที่จำเป็นได้แก่

- การเป็นครูประจำชั้น
- ไม่มีครูที่จะอาสาสอน
- ถูกเกณฑ์ให้สอน
- เป็นผู้มีความสามารถทางดนตรีอยู่บ้าง เป็นต้น

ครูผู้สอนเหล่านี้มักจะสอนตามความถนัดของตนเองเป็นหลัก โดยไม่ได้มีแผนการสอนส่วนใหญ่จะกำหนดกิจกรรมโดยตนเอง นำทักษะที่ตนเองมีอยู่มาสอน นักเรียน ได้แก่ การสอนร้องเพลง การสอนกิจกรรมประกอบจังหวะ กิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2. ประสบการณ์ทางการสอน

1.2.1 ซึ่งได้แก่ประสบการณ์ของการเป็นครูผู้สอน ส่วนหนึ่งสัมพันธ์กับการสอนคณtri เพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้นจึงต้องเป็นครูผู้สอนวิชาคณtri โดยปริยาย ครูผู้สอนที่เป็นครูประจำชั้นด้วยเช่นนี้จะมีเวลาในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาคณtrin้อย โดยมากได้รับการเน้นให้พัฒนาวิชาที่มีการแข่งขันกันอย่างชัดเจน ได้แก่ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

จากการศึกษาประสบการณ์ของการเป็นครู พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนอยู่ในระหว่าง 11 – 20 ปี และระหว่าง 21 - 30 ปีมีจำนวนเท่ากัน (จากตารางที่ 5 หน้า 81) เท่าที่ศึกษาครูที่มีประสบการณ์เหล่านี้ ได้รับการอบรมครูผู้สอนคณtri - นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษาเมื่อ ประมาณ ปีการศึกษา 2527 – 2530 ซึ่งเป็นการอบรมก่อนที่จะมีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ทำให้ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรฉบับปรับปรุง เมื่อไม่ได้ศึกษาทำให้ครูยังยึดวิธีการสอน กิจกรรมการสอนตามวิธีการเดิม ซึ่งครูผู้สอนยอมรับว่า บางกิจกรรมทำได้ยากและไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนครูผู้สอนที่ไม่ได้รับการอบรมแต่จำเป็นต้องสอนเนื่องจากว่า เป็นครูสอนประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา ทำให้ต้องละเลยการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการสอนโน้ตสากล ครูผู้สอนตอบว่าไม่มีความรู้เรื่องนี้ เท่าที่ต้องสอนเนื่องจากเป็นครูสอนประจำชั้น ไม่มีคนสอน หรือสอนเพราะจำเป็น ทำให้การจัดการเรียนสอนไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ของหลักสูตรเท่าที่ควร

1.2.2 การผ่านการอบรม ในจำนวนครูผู้สอนวิชาคณtriในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย พบว่ามีครูผู้สอนที่มีวุฒิตางคณtri เพียง 1 คน และไม่มีวุฒิตางคณtri จำนวน 50 คน ในจำนวนนี้มีครูผู้สอน จำนวน 10 คนที่ได้รับการอบรมครูผู้สอน คณtrinาฏศิลป์ ที่เหลืออาศัยความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาด้วยตนเอง จากการศีกษาพบว่ามีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระคณtri เช่น เรื่องทฤษฎีคณtriสากล จังหวะ ทำนอง จังหวะ ระดับเสียง คีตลักษณ์ ความดัง – เบา คุณลักษณะของเสียง ทำให้การสอนเนื้อหาสาระทางคณtri ไม่ได้ผล เท่าที่ได้ศีกษาครูผู้สอน สอนโดยใช้คำอธิบายที่ปรากฏในตำราที่ใช้เป็นคู่มือซึ่งครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระที่แท้จริงของสาระทางคณtriเหล่านั้น ส่วนหนึ่งจึงเป็นการบอกไว้เพื่อใช้ตอบคำถามข้อทดสอบเท่านั้น ไม่ได้นำไปเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการสอนที่ระบุไว้ในหลักสูตร

1.2.4 ชั่วโมงสอนและจำนวนวิชาที่สอนมาก โดยปกติครูผู้สอนคนหนึ่งในระดับประถมศึกษา มีจำนวนชั่วโมงสอนมากกว่าครูผู้สอนวิชาดนตรี ในระดับมัธยมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา เนื่องจาก จำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มีน้อย เพราะตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน อยู่ระหว่าง 1:21

ครูผู้สอนมีจำนวนวิชาที่สอนมากกว่า 1 วิชา ทำให้ครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าตำรา เพิ่มมากขึ้น การศึกษาเนื้อหาสาระในเฉพาะรายวิชาที่มีมากขึ้น ที่สำคัญคือการเตรียมสื่อการสอน ต้องเตรียมหลายอย่างเพราะสอนหลายวิชา ซึ่งเป็นความจำเป็นต้องจัดหาจัดทำอยู่แล้ว การที่ครูผู้สอนต้องสอนมากวิชา ครูผู้สอนรับภาระอย่างมาก เนื่องจากงานสอน มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาดนตรี เป็นวิชาที่ต้องอาศัยสื่อหลากหลายเพื่อใช้ประกอบการสอน ดังนั้นการมีชั่วโมงสอนและจำนวนวิชาที่สอนมากจึงมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา

1.3 การกิจที่ได้รับมอบหมาย

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เป็นปัจจัยสำคัญต่องานสอนเช่นกัน เนื่องจากครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา มีงานที่จะต้องดำเนินงานนอกเหนือจากงานสอนอยู่หลายอย่าง บางอย่างเป็นงานที่ต้องใช้ความรับผิดชอบอย่างสูง เช่น

- งานธุรการ การเงิน และพัสดุ ครูต้องใช้เวลาจากงานสอนไปทำงานที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นงานประจำต้องจัดทำทุกวัน เช่น การเบิกจ่ายวัสดุ การได้ตอบหนังสือราชการ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณและนอกงบประมาณ
- งานวิชาการเป็นงานหัวใจของการดำเนินงานของโรงเรียน เนื่องจากเป็นงานหลักของการดำเนินการประถมศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนต้องติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา อย่างต่อเนื่อง ทำให้เวลาที่ใช้พัฒนาการสอนน้อยลงไป
- งานอาคารสถานที่ ก็เป็นงานหลักอีกงานหนึ่งที่ครูผู้สอนได้รับมอบหมาย เป็นงานการปรับปรุง ดูแลอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ในโรงเรียน การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นต้น
- งานกิจการนักเรียน ซึ่งมีกิจกรรมมากมายเช่น กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมประชาธิปไตย กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน กิจกรรมอนามัยนักเรียน กิจกรรมบริการแนะแนว งานบริการห้องสมุด เป็นต้น ล้วนเป็นงานที่ครูผู้สอนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน

- งาน โครงการพิเศษ เป็นงานที่มีให้ครูผู้สอนได้รับอยู่เสมอ เช่นงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น งาน โครงการที่จัดเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานประณมศึกษาของโรงเรียน เป็นต้น

งานรับผิดชอบที่นอกเหนือจากงานสอนเป็นภารกิจที่ครูผู้สอนได้รับมอบหมาย ครูผู้สอนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการทำงานรับผิดชอบ เท่าที่ศึกษาพบว่าครูผู้สอนเลือกใช้ เวลาในการทำงานภารกิจที่ได้รับมอบหมายเหล่านี้จากวิชาที่ไม่เน้นหนักด้านวิชาการ ได้แก่ วิชา ศิลปะ วิชาพลศึกษา วิชาเกษตร วิชางานบ้าน วิชางานช่าง วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ เป็นต้น เนื่องจากครู ผู้สอนเห็นว่าเป็นวิชาที่ไม่มีการแข่งขันจัดลำดับทางวิชาการอย่างจริงจัง

2. ด้านการเตรียมการสอน

2.1 การวิเคราะห์หลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอน 49 คน ในจำนวน 51 คน ไม่ได้ ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นปัญหายิ่งใหญ่ เนื่องจากครูผู้สอนจะไม่ทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นการดำเนินการสอนที่จะให้ บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจึงเป็นเรื่องยาก เพราะครูไม่ทราบเจตนารมณ์ของหลักสูตร เท่าที่ สัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนบางท่านยังไม่ได้เห็นตัวหลักสูตร ท่านที่เห็นหลักสูตรก็ไม่มีเวลา ที่จะศึกษา หลักสูตร หลายคนตอบว่าเข้าใจว่าคู่มือครู คือหลักสูตร โดยให้คำตอบว่าสอนตามหลัก สูตร ซึ่งหมายถึงคู่มือครูนั่นเอง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีต่ำลง

2.2 การแปรผลหลักสูตรสู่เนื้อหาการสอน

ครูผู้สอนทุกคนใช้คู่มือครู ของกรมวิชาการเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการ สอน เนื่องจากในคู่มือครูมีตัวอย่างการเขียนแผนการสอน มีตัวอย่างการจัดแบ่งคาบเวลาสอน สำคัญ เนื้อหาการสอน กิจกรรมการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การประเมินผล อยู่พร้อมแล้ว ครู สามารถหยิบขึ้นมาใช้สอนได้ทันที เท่าที่ศึกษาพบว่ากิจกรรมที่คู่มือเสนอแนะ มีบางกิจกรรมครูผู้ สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมตามนั้นได้ เช่นกิจกรรมการร้อง ในคู่มือครูจัดให้สอนการร้องเพลงไทย แต่ไม่มีโน้ตบอกทำนองเพลงมา ถึงแม้จะมีโน้ตเพลงครูผู้สอนบางคนไม่สามารถอ่านโน้ตเพลงได้ จึงใช้วิธีหลักเลียงไม่จัดกิจกรรมนั้นๆ ถ้ามีเทปเพลงครูก็ใช้เทปเพลงเป็นสื่อ แต่ถ้าไม่มีเทปเพลงครูก็ ไม่สอนในกิจกรรมนั้น

ในขณะเดียวกัน ครูผู้สอนทุกคน ได้บอกว่าก็ใช้หนังสือเรียนที่มีสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่พิมพ์ขึ้นจำหน่ายเป็นหนังสือเรียนสำหรับนักเรียน ครูก็นำมาใช้สอนเลย เนื่องจากมีใบงาน กิจกรรมการเรียนอยู่พร้อมแล้ว พร้อมทั้งเนื้อหาสาระ โดยที่ครูไม่ต้องคิด แต่ครูก็พบปัญหาเช่นเดียวกับ การใช้คู่มือครู คือกิจกรรมบางกิจกรรมครูไม่สามารถจัดได้ เท่าที่ได้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบว่า เพลงไทยเดิม ไม่รู้ทำนองเพลง จึงให้นักเรียนศึกษาเนื้อเพลง แล้วตอบคำถามในหนังสือ

ในการเขียนแผนการสอน จากการสัมภาษณ์ พบว่ามีครูผู้สอนเพียง 3 คน เท่านั้นที่ เขียนแผนการสอน และนำมาใช้อย่างจริงจัง เนื่องจากครูผู้สอน เตรียมทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ในลำดับต่อไป มีครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ที่เขียนแผนการสอนตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย แต่ไม่ค่อยได้นำมาใช้สอนอย่างจริงจัง พบว่าเป็นการเขียนขึ้นเพื่อรอรับการประเมินความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการประเมินความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

การสร้างสื่อ การจัดหาสื่อ การสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่สร้างสื่อเหมือนกัน คือ การเขียนแผนภูมิเพลงซึ่งเป็นแผนภูมิเนื้อเพลง แผนภูมิภาพ เครื่องทำจิ้งหะอย่างง่ายๆ เนื่องจากทำได้ง่ายๆ แต่พบว่าไม่ค่อยได้นำมาใช้ ส่วนใหญ่ก็สอนโดยใช้กระดานดำ สื่อที่ทางโรงเรียนจัดซื้อเอง ได้แก่ เครื่องกำกับจิ้งหะ รูปภาพ เทปบันทึกเสียง ครูได้นำมาใช้อย่างได้ผล และมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน

มีสื่ออีกประเภทหนึ่ง ที่ทางหน่วยงานราชการจัดซื้อ โดยวิธีงบประมาณ มามอบให้ทางโรงเรียน ได้แก่ กลองยาว เครื่องดนตรีไทย อังกะลุง เครื่องดนตรีเหล่านี้ มีการนำมาใช้น้อยมาก เนื่องจากขาดแคลนครูผู้สอนที่มีทักษะ เป็นความสูญเปล่า ครูผู้สอนไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า สื่อเครื่องดนตรีส่วนหนึ่งถูกทิ้งไว้เฉยๆ โดยไม่มีการนำมาใช้

การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้เอง ส่วนใหญ่ได้มาจากหนังสือของนักเรียนที่สำนักพิมพ์ต่างๆ พิมพ์จำหน่าย ซึ่งในหนังสือมีแบบทดสอบอยู่พร้อม รวมทั้งมีเครื่องมือวัดผลอยู่แล้ว มีอยู่เพียง 2 คนเท่านั้นที่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ได้เอง

การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของงานสอน การที่ครูสามารถสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมครอบคลุม พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ย่อมสามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่าง ชัดเจนแม่นยำ และจะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูได้อีก การที่ครูไม่สร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้เอง เท่าที่สัมภาษณ์ พบว่าครูไม่มีเวลา เนื่องจากมีงานสอนมาก และต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอีก ครูไม่มีทักษะ เรื่องนี้ครู

รับว่าไม่เข้าใจเนื้อหาสาระทางดนตรี จึงไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดได้ ต้องอาศัยเครื่องมือวัดผลที่มีผู้ทำไว้แล้วมาใช้วัดผลการเรียน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะครูพยายามสอนเพื่อให้ตอบคำถามให้ได้

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 สภาพการสอนความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรี

ทฤษฎีดนตรีเป็นเครื่องมือสำคัญการศึกษาวิชาดนตรี ผู้เรียนควรรู้จักทฤษฎีดนตรีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา และรับรู้งานดนตรี เท่าที่ศึกษาพบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่สอนเฉพาะโน้ตสากล ในที่นี้คือสอนเฉพาะส่วนที่เป็น สัญลักษณ์ทางดนตรี เหตุผลของการสอนคือเพื่อเอาไว้ใช้สอบปลายภาคเรียน ส่วนสาระทางดนตรีอื่นๆ ครูผู้สอนยอมรับว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่ว่าจะเป็นดนตรีสากลหรือดนตรีไทย ครูผู้สอนจึงไม่ได้สอนเพิ่มเติม

3.2 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนกิจกรรมเน้นจังหวะ

เท่าที่ได้ศึกษาพบว่าครูสอน ทุกคน ยึดแนวการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ ซึ่งกำหนดให้สอนกิจกรรมเคลื่อนไหวตามจังหวะสากล (ลีลาศ) ซึ่งเสนอแนะไว้ 3 จังหวะ ได้แก่ จังหวะบิกิน ตะลุง และวอลทซ์ (ในการเคลื่อนไหวประกอบเพลงไทย ครูผู้สอนนำไปสอนในกิจกรรมนาฏศิลป์ ซึ่งไม่ใช่วัตถุประสงค์ของผู้วิจัย) ในการจัดกิจกรรมนี้ครูผู้สอนทำได้เกือบทุกคน มีบ้างที่ครูผู้สอน ใช้กิจกรรมนาฏศิลป์เข้าใช้จัดกิจกรรม ซึ่งในหนังสือคู่มือการใช้หลักสูตรก็ได้แนะนำว่า ในการจัดกิจกรรมใดๆ ขอให้จัดให้นักเรียนได้เรียนครบทุกกิจกรรมในคาบเวลาเดียวกัน เช่น กิจกรรมเน้นจังหวะ กิจกรรมการร้องการฟังและกิจกรรมนาฏศิลป์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังจัดแบบแยกกิจกรรมกันอยู่ แต่ในความหมายของหลักสูตรได้เปิดกว้างให้ครูผู้สอนสามารถเลือกจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ

3.3 หลักสูตรสภาพการจัดกิจกรรมการสอนการร้อง

ครูผู้สอนทุกคนยังสอนตามวิธีการเดิมที่ได้ระบุไว้ในคู่มือครู โดยให้เหตุผลว่าเป็นเพลงบังคับ ซึ่งในหลักสูตรใหม่ไม่ได้กำหนดเช่นนั้น ในหลักสูตรกำหนดให้ร้องเพลงตามโน้ตสากล การร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่าย แต่ครูผู้สอนยังยึดคู่มือครูว่าเป็นเพลงบังคับตามหลักสูตร ซึ่งผิดไปจากหลักสูตรได้กล่าวไว้

เมื่อครูเข้าใจอย่างนั้นจึงเห็นว่าเพลงไทยเดิมมีปัญหาไม่สามารถสอนได้ ทำ

ให้ครูผู้สอนส่วนหนึ่งข้ามกิจกรรมนี้ไปโดยไม่มีการสอน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งอาศัยเทปบันทึกเสียงและบังคับให้นักเรียนร้องให้ได้ ซึ่งนักเรียนก็เกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจที่จะเรียนการสอน

การร้องเพลงพระราชนิพนธ์ เป็นปัญหาหนึ่งที่ครูพบ เนื่องจาก เพลงพระราชนิพนธ์ที่มีในหนังสือคู่มือ ครูผู้สอนที่ไม่สามารถอ่านโน้ตสากลได้ ไม่สามารถเล่นดนตรีได้ การที่จะสาธิตทำนองจึงเป็นเรื่องยาก ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ นักเรียนร้องเพลงได้ไม่ตรงตามเสียงที่ปรากฏ ในหนังสือหรือบนโน้ตนั้นๆ เมื่อครูใช้เทปบันทึกเสียง เสียงที่มีในเทปก็มีระดับสูงร้องยาก ครูก็ไม่ได้ปรับแก้เสียงที่ผิดเพี้ยนให้ถูกต้อง ตรงเสียงนั้นๆ

3.4 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการฟัง

ทักษะการฟังเป็นทักษะที่จะต้องอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎีดนตรีมากพอสมควร เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ สร้างจินตนาการในการฟัง การรู้จักทฤษฎีดนตรี ย่อมทำให้ผู้ฟังสามารถสื่อถึงเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์ และเข้าใจอารมณ์ของเพลงได้ง่ายขึ้น ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรีเป็นเบื้องต้นจึงจะสามารถบอกคุณลักษณะสิ่งที่นักเรียนได้ยินได้ฟัง เช่น การวิเคราะห์แนวทำนอง วิเคราะห์กระสวนจังหวะ การฟังเสียงเครื่องดนตรี ในหลักสูตรกำหนดไว้ว่าให้นักเรียนสังเกตแนวทำนอง จังหวะของเพลงไทยสากล เพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีล้วนๆ หรือเพลงที่นักเรียนสนใจ แล้วนำมาอภิปราย

แต่เท่าที่ศึกษาพบว่าครูผู้สอน ไม่ได้กำหนดหัวข้อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพลงที่ได้ยิน จากศึกษาพบว่า ครูให้นักเรียนฟัง เพื่อความเพลิดเพลิน ฟังเพื่อจับใจความและฟังเพื่อฝึกร้องตาม มีครูผู้สอนเพียงส่วนน้อยที่ให้นักเรียนฟังเพื่อแยกแยะประเภทของเครื่องดนตรี ประเภทของเพลง การฟังเพื่อศึกษาองค์ประกอบดนตรี การฟังเพื่อความทราบ ซึ่งจึงไม่มี

4 ด้านการวัดผลประเมินผล

4.1 สภาพการสร้างเครื่องมือวัดผล

จากการศึกษาพบว่า

1. ครูผู้สอนไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลเองเป็นส่วนใหญ่ เท่าที่ปรากฏ คือครูผู้สอนใช้แบบวัดผลของหนังสือเรียน และคู่มือการวัดผลประเมินผล ที่มีข้อทดสอบอยู่แล้ว ครูก็นำมาใช้เลย

2. ครูผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์ข้อสอบว่าครอบคลุมพฤติกรรมด้านใด และอยู่ในระดับใด ส่วนใหญ่ที่ปรากฏคือการถามคำถาม เพื่อใช้ตอบ โดยใช้ความสามารถในระดับความเข้าใจ และการนำไปใช้ ส่วนด้านการวัดผลพฤติกรรมด้านอื่นๆ ครูไม่ได้สนใจ

3. ใช้ข้อสอบของกลุ่มโรงเรียนเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้เพื่อตัดสินผลและจัดลำดับโรงเรียนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน ดังนั้นครูจึงไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ การสอนจึงสอนเพื่อเก็งข้อสอบของกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนสามารถตอบคำถามให้ได้คะแนนสูงๆ เพื่อการจัดลำดับของโรงเรียน

4.2 สภาพการวัดผลภาคปฏิบัติ

เนื่องจากหลักสูตรไม่ได้กำหนดให้มีการสอนวิชาดนตรีเพื่อการเป็นนักดนตรี จึงไม่ได้เน้นการปฏิบัติเครื่องดนตรีอยู่แล้วการสอบภาคปฏิบัติจึงออกมาในรูปของการสอบทักษะการร้องเพลงเป็นหลัก ดังที่กล่าวแล้วว่าครูผู้สอนเข้าใจว่า คู่มือครูคือหลักสูตร ดังนั้นเพลงที่อยู่ในคู่มือครู ครูจึงถือว่าเป็นเพลงบังคับในหลักสูตรนักเรียนทุกคนต้องร้องได้ ดังนั้น การสอบภาคปฏิบัติจึงเป็นการสอบร้องเพลงในหนังสือคู่มือครูที่แนะนำเอาไว้ โดยใช้คำว่าเพลงบังคับ และให้นักเรียนร้องเพลงใดๆ อีกก็ได้ เรียกว่าเพลงตามใจชอบ การวัดผลก็ใช้วิธีการสังเกต ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ครูตั้งขึ้น ซึ่งไม่เหมือนกัน แต่ที่เหมือนกันคือเรื่องของอักขระ ทำนอง ทำท่วง ในการสอบมีทั้งการสอบร้องเพลงเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม มีบางโรงเรียนที่ใช้กิจกรรมนาฏศิลป์เป็นเครื่องมือวัดผลภาคปฏิบัติ

4.3 การสอบวัดผลโดยใช้กระบวนการ

จากข้อมูลครูผู้สอนที่ให้สัมภาษณ์ พบว่าครูผู้สอนไม่เข้าใจคำว่า กระบวนการวัดผลทางดนตรี จึงไม่ได้นำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือประเมินผลวิชาดนตรี รวมทั้งไม่นำมาใช้ในการวัดผลการเรียนรู้วิชาดนตรีของนักเรียน ครูผู้สอน ได้ใช้วิธีวัดผลตามเกณฑ์ที่ทางกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้สร้าง และวัดตามเกณฑ์ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตั้งเป้าหมายเอาไว้

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา ของผู้วิจัย ในเรื่องของสภาพการสอนวิชาดนตรี ในโรงเรียนประถมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย พบว่าปัจจัยที่ทำให้ การเรียนการสอนวิชาดนตรีไม่ประสบผล เกิดจากสาเหตุ

1. ตัวครูผู้สอน
2. การเตรียมการสอน
3. การจัดกิจกรรมการเรียนสอน
4. การวัดผลประเมินผล

จากการศึกษาสาเหตุแต่ละด้าน พบว่า

1. ด้านข้อมูลส่วนตัว พบว่าครูผู้สอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาของอำเภอกันทรวิชัย ขาดแคลนผู้ที่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง โดยจากการศึกษาพบว่า ในจำนวนครูผู้สอนวิชาดนตรีในชั้นประถมปีที่ 5 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย มีเพียง 1 คน จากจำนวน 51 คน ที่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง ด้านการได้รับประสบการณ์ทางดนตรี ส่วนใหญ่ได้จากการอบรมพัฒนาความรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านอายุของครูผู้สอน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 45 ปี มีจำนวน 25 คน

ประสบการณ์ในการสอนดนตรี ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 16 – 20 ปี มีจำนวน 17 คน

2. ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรเอง โดยจะเขียนแผนการสอนด้วยการอาศัยตำราเรียนที่สำนักพิมพ์ต่างๆ พิมพ์ขึ้นจำหน่าย ด้านการแปรผลหลักสูตรสู่เนื้อหาการสอน มีครูผู้สอนจำนวน 3 คนที่ได้มีการเขียนแผนการสอนด้วยตนเอง ที่เหลือใช้ตำราที่สำนักพิมพ์พิมพ์ขึ้นจำหน่าย

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนการสอนทฤษฎีดนตรีครูผู้สอนยอมรับว่าไม่เข้าใจเนื้อหาทางดนตรี ที่ดำเนินการอยู่ได้ เนื่องจากอาศัยคู่มือครู ของกรมวิชาการ และขอสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่พิมพ์จำหน่าย เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม และสอนตามเนื้อหาที่มีอยู่ในตำรานั้นๆ โดยยอมรับว่าไม่มีความรู้อย่างกว้างขวาง จึงไม่สามารถเสริมความรู้ต่างๆ เพิ่มเติมให้นักเรียนได้

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมแล้วครูผู้สอนไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลเอง เท่าที่มีดำเนินการสอบวัดผล การจัดทำเครื่องมือวัดผลเป็นหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน และแบบทดสอบที่มีอยู่ในตำรากู่มือ และตำราที่สำนักพิมพ์ต่างๆ พิมพ์จำหน่าย

อภิปรายผลการวิจัย

จากปัญหาสภาพการสอนวิชาดนตรีที่พบในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย เนื่องจาก

1. ด้านข้อมูลส่วนตัว

1.1 ครูผู้สอน ไม่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง บุญชม ศรีสะอาด ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องมีความรู้ความสามารถ มีความรู้เนื้อหาที่จะสอนและที่สำคัญ ต้องมีความรู้ความสามารถในเทคนิคการสอน จึงจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอน ในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีจึงไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากพบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิทางดนตรี เพียง 1 คน วุฒินาฏศิลป์ จำนวน 3 คน วุฒิทางการประถมศึกษา จำนวน 10 คน นอกจากนั้นเป็นครูที่มีวุฒิอื่นๆ (จากตารางที่ 7 หน้า 83) ที่ได้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนวิชาดนตรี แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาดนตรี มีน้อยมาก ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีไม่บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ ถึงแม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ของจังหวัดมหาสารคามจะได้มีการเพิ่มพูนความรู้วิชาดนตรีให้กับครูผู้สอนโดยการอบรมให้ความรู้แล้วก็ตาม ครูผู้สอนยังประสบปัญหา การขาดทักษะในวิชาดนตรีและการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี

1.2 งานที่ได้รับมอบหมายอื่นๆ เนื่องจากครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ต้องได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอน ได้แก่ งานธุรการ งานกิจกรรมนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน งาน โครงการพิเศษอื่นๆ เป็นต้น งานที่ได้รับมอบหมายเป็นภาระที่สำคัญและจำเป็นของการดำเนินการ โรงเรียนประถมศึกษา เพราะโรงเรียนประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่การจัดการดำเนินงานเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ต้องช่วยกัน เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรด้านการสนับสนุนการสอน ทำให้ครูผู้สอนมีเวลาในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองน้อยลง ครูผู้สอนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายนั้น มีส่วนทำให้เวลาในการจัดการเรียนการสอนลดลง การจัดการเรียนการสอนจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้เต็มรูปแบบ และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาขีดความสามารถ ทักษะปฏิบัติและการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาดนตรี

1.3 ครูผู้สอนต้องรับภาระสอนหลายวิชา ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาประสบปัญหาความขาดแคลนครูที่มีวุฒิโดยตรง และขาดแคลนปริมาณครูผู้สอน โดยรวมแล้วครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา จะเป็นครูประจำชั้นการสอนก็สอนแบบเหมาชั้น และมีการแบ่งวิชาที่ทำการสอน จากการศึกษาพบว่าครูประถมศึกษาได้รับภาระสอนมากกว่า 1 วิชาทุกคน ทำให้ขาดจุดยืนในการพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากเนื้อหาของแต่ละวิชามีลักษณะและจุดเน้นในวิชาต่างๆ ไม่เหมือนกัน ครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาดนตรีมีเป็นส่วนใหญ่ที่ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาดนตรี สาเหตุเพราะ โรงเรียน ไม่มีครูผู้สอนที่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง ทำให้ส่วนหนึ่งครูผู้สอนที่ทำหน้าที่สอนประจำชั้นต้องสอนวิชาดนตรีควบคู่กับการสอนวิชาอื่นๆ ไปด้วย อีกประการหนึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้สอนหลายวิชา ซึ่งหมายความว่าต้องสอนวิชาดนตรีควบคู่กับวิชาอื่นๆซึ่งเป็นวิชาที่ตนเองมีความถนัด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีจึงกลายเป็นวิชารับฝากให้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนส่วนใหญ่จึงเป็นการจัดกิจกรรมเน้นไปในด้านวิชาที่ครูผู้สอนผู้นั้นถนัดที่สุด และมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจึงถูกเน้นในส่วนของวิชาที่ครูผู้สอนถนัดอยู่แล้ว กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีก็จะดำเนินการเท่าที่มีความจำเป็นสำหรับการสอบวัดผลปลายภาคเรียน โดยไม่ได้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.4 การแข่งขัน ทางวิชาการ การประกวดแข่งขัน เพื่อจัดลำดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการส่งผลให้นโยบายของโรงเรียนต้องกดดัน ในวิชาที่ถือว่าเป็นวิชาหลัก ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยไม่ได้จัดให้มีการจัดประกวดแข่งขันทางวิชาการ เกี่ยวกับวิชา

ดนตรี เนื่องจากว่าวิชาดนตรียังไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาการที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับวิชาอื่น เช่น วิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาภาษาไทย ยังนับว่าวิชาดนตรีเป็นวิชาเสริม การจัดลำดับความสามารถทางวิชาการเป็นเพียงจุดเล็กๆ ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงไม่นิยมที่จะพัฒนาวิชาดนตรีเป็นผลงานทางวิชาการอย่างจริงจัง อีกทั้งครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะทางดนตรี ด้วยยังทำให้ครูผู้สอน ไม่มีการค้นคว้าหาความรู้ หาวิธีการเพื่อมาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาดนตรี และไม่ให้ ความสนใจกิจกรรมการสอนวิชาดนตรีอย่างเต็มที่ ครูผู้สอนมุ่งที่จะพัฒนาวิชาการด้านอื่นที่มีการ ประกอบจัดลำดับทางวิชาการ เป็นส่วนใหญ่

2. ด้านการเตรียมการสอน

2.1 ครูผู้สอนไม่ได้มีการวิเคราะห์หลักสูตร ครูผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์หลักสูตรวิชา ดนตรี ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทำให้การจัดการเรียน การสอนยังคงสภาพการสอนแบบเดิม โดยยึดคู่มือครู ของกรมวิชาการเป็นหลักในการจัดเนื้อหาการ สอน รวมทั้งเนื้อหาจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่พิมพ์ขึ้นจำหน่าย

การที่ไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ทำให้ไม่ทราบเจตนารมณ์ของหลักสูตร ฉบับปรับปรุง การกำหนดการเขียนแผนการสอนส่วนใหญ่จึงเป็นแบบเดิม คือเขียนขึ้นแต่ไม่ค่อยได้ นำมาใช้ หลักสูตรได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาเพื่อให้ครูผู้สอนจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับคำ อธิบายรายวิชาในหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนไม่ได้มีการแจกแจงด้านความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระทาง ดนตรี กิจกรรมที่เป็นทักษะทางดนตรี และการวัดผลการเรียนรู้ทางดนตรี

สาเหตุอีกส่วนหนึ่งคือ เครื่องมือ โรงเรียนประถมศึกษาประสบปัญหาที่ สำคัญอย่างยิ่งคือการขาดแคลนงบประมาณในการซื้อเครื่องดนตรี การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะทาง ดนตรีจึงไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งหมด เท่าที่ครูผู้สอนสามารถทำได้อย่างทั่วถึงคือ ทักษะการร้อง เพลง ซึ่งจากการศึกษายังพบว่าครูผู้สอนประสบกับปัญหาการร้องเพลงไทย เนื่องจากครูผู้สอนส่วน ใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการร้องเพลงไทยมาก่อน และผู้เรียนก็ไม่มีประสบการณ์เดิม จึงมีครูผู้ สอนส่วนหนึ่งไม่ได้สอนการร้องเพลงไทย การร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายปรากฏว่า ครูผู้สอน ทุกโรงเรียนไม่มีการสอนเนื่องจากครูผู้สอนให้เหตุผลว่าครูผู้สอนไม่มีความรู้ความสามารถ

2.2 การแปรผลหลักสูตรสู่เนื้อหาการสอน เนื่องจากครูไม่ได้ศึกษาหลักสูตร จึงใช้ วิธีคัดลอกตัวอย่างกิจกรรมการสอนจากคู่มือครู ของกรมวิชาการ รวมทั้งการใช้หนังสือเรียนของ สำนักพิมพ์ต่างๆ ที่ได้เขียนแผนการสอน เนื้อหาการสอน รวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ไว้ให้

พร้อมแล้ว ประกอบกับครูส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม ครูผู้สอนจึงขาดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาทางดนตรี การเขียนแผนการสอนจึงเป็นการเขียนแผนการสอนเท่าที่ปรากฏในตำราที่ครูผู้สอนเองมีอยู่ มีเอกสารเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูผู้สอนที่ทางสำนักงานการประถมศึกษาผู้รับผิดชอบได้ผลิตขึ้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าไม่ได้รับและบางคนไม่ได้ศึกษา มีครูผู้สอนเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้นำมาศึกษาค้นคว้าและใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถดำเนินการได้ผลดีในระดับหนึ่ง

2.3 การสร้าง การจัดหาสื่อ การสอน สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถจัดทำและจัดซื้อได้ ซึ่งพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำสื่อได้เพียงเล็กน้อย คือ การทำแผนภูมิเพลง แผนภูมิภาพ เครื่องทำจังหวะอย่างง่าย เนื่องจากว่าเป็นสื่อที่มีราคาต่ำ โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดนตรี มีเครื่องดนตรีที่ทางราชการจัดซื้อให้ก็ไม่ตรงตามความสามารถผู้สอน ในบางกรณีโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณซื้อเครื่องดนตรีกลับไม่มีครูสอน โรงเรียนที่มีครูที่มีความสามารถทางด้านการเล่นดนตรีก็ไม่ได้รับงบประมาณซื้อเครื่องดนตรี เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณกับทรัพยากรที่มีไม่สัมพันธ์กัน จึงเป็นสาเหตุให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการสอนดนตรีเป็นไปได้อย่างล่าช้า ถึงกับไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกประการหนึ่งเครื่องดนตรีที่ได้รับงบประมาณก็ไม่ค่อยมีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดของเรื่องงบประมาณที่มีจำกัด การซื้อเครื่องที่มีคุณภาพ จึงทำได้ยาก ที่น่าสังเกตคือ โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอกันทรวิชัยไม่มีโรงเรียนใดได้รับงบประมาณซื้อเครื่องดนตรีสากลแม้แต่โรงเรียนเดียว สาเหตุเนื่องจากมีราคาแพงงบประมาณที่ทางโรงเรียนได้รับมีน้อยจึงไม่ได้รับการจัดสรรเท่าที่โรงเรียนได้รับจัดสรร ได้แก่ เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีพื้นเมือง (แคน กลองยาว) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี เกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลจึงไม่มีโรงเรียนใดทำการสอน

2.4 ด้านการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ได้ เนื่องจากครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจวิชาดนตรีมากพอ สอนได้เท่าไรก็วัดเท่านั้น พบว่าครูผู้สอนบางท่านสอนเพื่อสอบมากกว่า ส่วนข้อสอบก็ใช้ข้อสอบกลาง ซึ่งจัดทำโดยครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน และได้จากหนังสือเรียนของนักเรียนที่มีสำนักพิมพ์ต่างๆ พิมพ์จำหน่ายให้นักเรียน ซึ่งครูผู้สอนนิยมซื้อหนังสืออย่างนี้เป็นตำราเรียน สืบเนื่องจากความสะดวกสะดวก นักเรียนไม่ต้องจดบันทึกเนื้อหา ครูผู้สอนไม่ต้องค้นคว้าเนื้อหามากนัก สามารถจัดกิจกรรมการเรียนได้ทันที พร้อมกับมีแบบทดสอบท้ายบท แบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ อยู่ตัวเสร็จเรียบร้อย

3. การจัดการเรียนการสอน

3.1 สภาพการสอนความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรี ครูผู้สอนจะสอนทฤษฎีดนตรีเพียงให้นักเรียนรู้จัก สัญลักษณ์โน้ตสากล โดยให้รู้ชื่อ ค่าของตัวโน้ตนั้นๆ เครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะ แบบบรรณาคา ได้แก่ $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$ ส่วนเนื้อหาสาระทางดนตรี อย่างอื่นครูผู้สอนยอมรับว่าไม่ค่อยรู้เรื่อง จึงไม่ได้สอน ซึ่งครูผู้สอนเห็นว่าไม่จำเป็นเนื่องไม่ได้นำไปใช้ ซึ่งเป็นการเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพราะทฤษฎีดนตรีเป็นเครื่องมือในการที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา กิจกรรมดนตรีอย่างอื่นต่อไป ดังนั้นการสอนความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรีจึงถูกละเลยไป

3.2 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนกิจกรรมเน้นจังหวะ ครูผู้สอนยังคงจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะสากลดังปรากฏในหนังสือคู่มือครู โดยให้ข้อมูลว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะสากลเป็นกิจกรรมบังคับของหลักสูตร สืบเนื่องจากคู่มือการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้เขียนแนะแนวทางการจัดกิจกรรมเอาไว้เป็นทางเลือก แต่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ไม่ได้ระบุไว้เช่นนั้น ตามคำอธิบายรายวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตรฉบับปรับปรุงได้ระบุถึงจุดประสงค์ในการที่จะให้ผู้เรียน ได้เห็นความความงามของความพร้อมเพรียง การแสดงออกตามรูปแบบที่กำหนดให้ และการแสดงออกตามอิสระได้ และสามารถอธิบายถึงความแตกต่างของความพร้อมเพรียงและไม่พร้อมเพรียงได้ แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนยังเข้าใจคลาดเคลื่อนอย่างไรก็ตามครูผู้สอนหลายท่านกล่าวว่าไม่เข้าใจที่จะหากิจกรรมอื่นๆ ได้ต้องใช้กิจกรรมเดิมไปก่อน เนื่องจากใช้สอนมานานแล้ว ซึ่งหลักสูตรฉบับดังกล่าว กล่าวไว้เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถเลือกกิจกรรมได้หลากหลาย และกว้างขวาง แต่ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจจึงยังคงยึดแบบเดิมในการสอน

3.3 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการร้อง ครูผู้สอนยังคงใช้กิจกรรมการสอนแบบเดิม คือ ฟานักเรียนอ่านเนื้อร้อง ครูร้องให้ฟัง ให้นักเรียนร้องตาม เป็นวิธีการสอนที่ครูผู้สอนใช้เหมือนกัน ซึ่งไม่ได้มีการปรับปรุงวิธีการร้องเพลง เพลงที่ครูร้องไม่ได้ครูก็ใช้เทปบันทึกเสียงช่วยให้นักเรียนฟังแล้วร้องตาม นักเรียนไม่ได้เลือกเพลงที่ชอบใจเนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเพลงให้ร้อง โดยไม่ได้มีการจัดกิจกรรมรื้อให้นักเรียนมีความสนใจอยากเรียน โดยเฉพาะเพลงไทยเดิม ครูทุกคนให้ข้อมูลสัมภาษณ์ว่า นักเรียนขาดความสนใจ ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ทำให้การเรียนการสอนไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ ซึ่งจากการศึกษาหลักสูตรแล้วพบว่าหลัก

สูตรไม่ได้กำหนดให้ร้องเพลงอะไรบ้างเพียงแต่ให้นักเรียนร้องเพลงตามโน้ตสากล เพลงประสานเสียงอย่างง่าย เท่านั้น

จากการศึกษายังพบว่านักเรียน ยังร้องเพลงไม่ตรงโน้ต ไม่ถูกจังหวะ โดยเฉพาะเพลงชาติไทย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถร้องเพลงชาติได้อย่างถูกต้อง ครูผู้สอนเองก็ไม่สามารถปรับปรุงการร้องได้ โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าไม่มีทักษะการอ่านโน้ตเพลง และที่สำคัญหาโน้ตเพลงไม่ได้จึงปล่อยให้ให้นักเรียนร้องเพลงชาติเองแบบจำต่อกันมา สำหรับเพลงประสานเสียงที่มีในหลักสูตรครูผู้สอนให้สัมภาษณ์ว่าเป็นเรื่องยากเกินความสามารถของครูผู้สอน

3.4 สภาพการจัดกิจกรรมการสอนการฟัง ในด้านนี้ครูผู้สอนยังคงเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนวิชาดนตรีทุกคนขาดความรู้เข้าใจในการกำหนดกิจกรรมการสอนการฟังให้นักเรียน ครูยังคงให้นักเรียนฟังเพื่อความเพลิดเพลิน หรือฟังเพื่อร้องตามซึ่งในหลักสูตรไม่ได้กำหนดเช่นนั้น หลักสูตรกำหนด ให้นักเรียนฟังเพื่อสังเกต จังหวะ ท่วงทำนอง เพลง ไทยสากล เพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงนานาชาติ เพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี ล้วนๆ และเพลงอื่นๆที่นักเรียนสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายทำให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถาม บอกความรู้สึกลักษณะฟังเพลงได้ ก็ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

ซึ่งในกิจกรรมนี้ต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้ด้านสาระทางดนตรีอยู่มากจึงจะสามารถวิเคราะห์หรืออภิปรายได้ เมื่อนักเรียน ไม่มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระดนตรีมาก่อน การวิเคราะห์เพื่ออภิปราย ชักถาม เกี่ยวกับเพลงที่ได้ฟังจึงไม่สามารถทำได้ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการฟังจึงไม่ค่อยประสบผลเท่าที่ควร

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดแคลนสื่อการสอน ได้แก่ ประเภทของเพลงที่จะให้นักเรียนฟัง ตัวอย่างการวิเคราะห์เพลง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงไม่สามารถกำหนดให้นักเรียนฟังเพลงอะไร ฟังอย่างไร ฟังเพื่ออะไร นักเรียนจึงได้ฟังเฉพาะเพื่อความเพลิดเพลิน หรือฟังเพื่อฝึกร้องตาม

4 ด้านการวัดผลประเมินผล

4.1 สภาพการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอนไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้เอง ครูผู้สอนใช้วิธีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบท วัดจุดประสงค์จากแบบทดสอบท้ายบท และเมื่อถึงเวลาวัดผลปลายภาคเรียน ก็ใช้ข้อสอบของกลุ่มโรงเรียนเป็นข้อสอบในการวัดผลปลายภาคเรียน ร่วมกันทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน

จากการสังเกตข้อสอบของวิชาดนตรี จะรวมอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีสัดส่วนการวัดผลเป็นสองตอน ตอนที่ 1 คือคะแนนที่ได้จากการสอบระหว่างเรียน และ ตอนที่ 2 คือคะแนนสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปี โดยจัดสัดส่วน 80 :20 หมายความว่า ตอนที่ 1 มีคะแนนเก็บสะสม 80 คะแนน และคะแนนสอบปลายภาคเรียน 20 คะแนน ใน 20 คะแนน ของการสอบปลายภาคเรียน มีวิชาที่ต้องสอบร่วมกัน 5 วิชา ได้แก่ พลศึกษา ,ศิลปศึกษา ,จริยศึกษา ,ดนตรี – นาฏศิลป์ ,ลูกเสือ – เนตรนารี ซึ่งใน 5 วิชานี้คะแนนรวมกันเพียง 20 คะแนน ครูผู้ออกข้อสอบได้แก่ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งบางที่ก็จัดสัดส่วนการออกข้อสอบไม่เหมือนกัน บางที่ก็ใช้วิธีแบ่งข้อสอบออกเป็น 5 ส่วน ส่วนละเท่าๆ กัน บางที่ก็ออกข้อสอบ 40 ข้อ บางที่ก็ใช้ข้อสอบ 60 ข้อ บางที่ก็ใช้ข้อสอบ 20 ข้อ ซึ่งในการออกข้อสอบเพียง 20 ข้อ ทำให้สัดส่วนของแต่ละวิชาได้ข้อสอบ น้อยลงคือได้ข้อสอบวิชาละ 4 ข้อ เท่านั้นเอง ดังนั้น การสร้างเครื่องมือวัดผลอย่างนี้จึงไม่ค่อยครอบคลุมเนื้อหาวิชาเท่าที่ควร

ครูผู้ออกข้อสอบก็ไม่ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบเนื่องจากการออกข้อสอบมีน้อยข้อ และวิชานี้เห็นว่าไม่มีความสำคัญนักจึงไม่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อสอบว่าครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ วัดผลการเรียนรู้ด้านใดในระดับใด เนื่องจากข้อสอบเป็นข้อสอบแบบรวมทั้งกลุ่มวิชาไม่สามารถที่จะดำเนินการออกข้อสอบได้วิชาละหลายๆ จึงมีการออกข้อสอบเท่าที่จำเป็นซึ่งเห็นว่านักเรียนสามารถทำข้อสอบได้ทันตามเวลาที่กำหนดในตารางสอบ และหลังจากสอบขอให้มีคะแนนที่เป็นอันว่าครบตามกระบวนการ สามารถดำเนินการประเมินผลและตัดสินผลการเรียนได้แล้ว

4.2 สภาพการวัดผลภาคปฏิบัติ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไม่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นนักดนตรี หรือนักร้องเพียงเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจดนตรี รับรู้งานศิลปะด้านดนตรีเท่านั้น แต่จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนยังมีการสอบภาคปฏิบัติ โดย ใช้วิธีเหมือนกันคือ ให้นักเรียนสอบขับร้องเพลงบังคับ และเพลงตามใจชอบ เพลงบังคับได้แก่เพลง เพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงไทยสากล นอกจากนี้ก็ให้นักเรียน

เลือกร้องเพลงได้ตามใจชอบ การสร้างเครื่องวัดผลก็ใช้วิธีการสังเกต ขณะสอบ ในเรื่องของการสอบ มีทั้งสอบรายบุคคลและสอบรายกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะโดยทั่วไป

เพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนวิชาดนตรี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามดำเนินไปด้วยดี และมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ขอเสนอแนะ เพื่อแก้ไขดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน

1.1 ในการจัดตัวบุคคลเข้าสอนวิชาดนตรีควรจัดหาครูที่มีทักษะทางดนตรีเป็นหลักในการพิจารณาก่อน เนื่องจากครูผู้สอนมีทักษะในทางดนตรีย่อมสามารถจัดกิจกรรมการสอน ได้ผลตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ถ้าไม่มีก็ควรเป็นครูที่มีความประสงค์ที่จะสอนด้วยความ สมัยครใจ ถ้าหากมีความจำเป็นเนื่องจากไม่มีครูที่มีความสมัยครใจ จะต้องใช้ครูที่ไม่มีวุฒิโดยตรงมา สอน สิ่งที่จะต้องทำโดยรวดเร็วที่สุดคือการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาดนตรีให้กับครู ผู้สอนที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน ให้สามารถเข้าใจ หรือมีทักษะเบื้องต้นในสาระทางดนตรี เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสอนวิชาดนตรี อย่างน้อยครูผู้สอนควรจะมีทักษะในการอ่าน การร้อง การฟังดนตรี พอเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญที่สุดครูผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องทฤษฎีดนตรีเบื้องต้น

1.2 การเสริมความรู้เรื่องการวิเคราะห์หลักสูตรเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เนื่องจากหลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญของการจัดการเรียนการสอนถ้าครูผู้สอนไม่เข้าใจ หรือ ไม่ได้ ศึกษาแม่บทก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นั่นคือความ สูญเปล่าทางการศึกษา ถ้าหากครูสามารถเข้าใจหลักสูตรดีแล้ว ครูก็จะสามารถหาวิธีการที่จะสอน ให้บรรลุจุดประสงค์ได้ไม่ยาก

1.3 การเพิ่มขีดความสามารถของครูในการผลิต การใช้สื่อให้เกิดผลมากที่สุด เป็นเรื่องที่เหมาะสมจะต้องทำ เนื่องจากครูที่สอนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยนิยมใช้สื่อการสอน และสื่อที่มี อยู่ก็ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ควรเป็นสื่อที่ทันสมัย และมีส่วนช่วยผู้สอนได้อย่างมาก

2. ด้านการเตรียมการสอน

2.1 ครูผู้สอนควรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องเนื้อหาสาระทางดนตรี ประวัติความเป็นมาของดนตรี บทบาทของดนตรี องค์ประกอบของดนตรี และทักษะทางดนตรีซึ่งเนื้อหาของดนตรี อันได้แก่ จังหวะ ทำนอง การประสานเสียง รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง ทักษะทางดนตรี ได้แก่ การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ การอ่าน (ณรุทธิ์ สุทธจิตร์: 2531)

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 ครูผู้สอนควรจะได้รับการนิเทศและได้รับการส่งเสริมทักษะการนำเสนอวิชาดนตรีอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมด้านเนื้อหาทางดนตรี ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด อารมณ์ และเพื่อเป็นแนวทางในการตอบสนองงานศิลปะด้านนี้มากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์งานศิลปะด้านดนตรี

3.2 ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมดนตรี เนื่องจากดนตรี ไม่ใช่เป็นงานศิลปะเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ปัจจุบันดนตรีได้รับการยอมรับว่าเป็นศาสตร์อีกสาขาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นเครื่องชำระจิตใจได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้อีกด้วย

4. ด้านการวัดผล ประเมินผล

ครูผู้สอนควรได้รับการเพิ่มพูนความสามารถในด้านการวัดผลประเมินผล เนื่องจากครูผู้สอนเท่าที่ได้ศึกษาพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้สร้างแบบทดสอบเอง เท่าที่มีการดำเนินการวัดผลอยู่ในปัจจุบันคือการนำแบบทดสอบของกลุ่มโรงเรียน หรือแบบทดสอบที่มีสำนักพิมพ์จำหน่ายเพื่อจำหน่ายอยู่แล้ว แม้ว่าสำนักพิมพ์ต่างๆจะมีการดำเนินการด้วยดีเพียงใดแต่สิ่งที่ครูผู้สอนควรมีคือความเข้าใจในเจตนารมณ์ของหลักสูตรและเข้าใจว่าครูผู้สอนต้องการวัดด้านใดเพียงใด ถ้าครูผู้สอนสามารถดำเนินการได้เองจะทำให้การจัดเตรียมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสิ่งที่ครูผู้สอนเองต้องการพัฒนา ผู้เรียนได้ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีความเห็นว่าสอนตามแบบที่เคยดำเนินการมาและการวัดผลคือการที่นักเรียนสามารถตอบคำถามในแบบทดสอบได้ แต่ไม่ได้มุ่งเน้นกระบวนการวัดผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวัดผลด้านวิชาดนตรี นั่นเอง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีเรื่องที่น่าสนใจอีกหลายเรื่อง จึงขอเสนอแนะผู้ที่สนใจจะศึกษา ให้ศึกษาเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาวิจัยทัศนคติของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อเพลงไทยเดิม
2. ศึกษาวิจัยเทคนิควิธีการสอนร้องเพลง ในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. ศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างเครื่องมือวัดผลของครูประถมศึกษา
4. ศึกษากระบวนการวิจัยหลักสูตร ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
5. ศึกษาวิจัยความพร้อมของครูผู้สอนดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ.กระทรวงศึกษาธิการ : (2539). การสัมมนาเรื่องการพัฒนาหลักสูตร ศิลปะดนตรีและ

นาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

_____ : (2539). พื้นฐานทฤษฎีดนตรี, (Paul O. Harder) (ฉัชชา พันธุ์เจริญ (แปล)). กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว

_____ (2535). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533), กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว:

_____ : (มปท). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ : (2535). แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2535,

กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย (2541). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง: ความคาดหวังกับ
ความจริง. วารสารวิชาการ, 1(9), กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

กำจร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา: (2514). สังคีตนิพนธ์. หนังสือประกอบคำบรรยาย (สุวัฒน์ วรางรัตน์ เรียบ
เรียง). กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์คุรุสภา

ชาญชัย อาจิณสมภาร. หลักการสอนทั่วไป, ม.ป.ท.

รัชชัย นาควงษ์ : (2542). วิธีสอนตามแนวของโคโค. กรุงเทพมหานคร,
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธีระ รุญเจริญ: (2525). การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช,

ณรงค์ชัย ปิฎกรัตน์: (มปท). สังคีตนิพนธ์. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์กรมการศาสนา

ณรุทธ์ สุทธจิตต์: (2540). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันเทิง ชลช่วยชีพ, กาญจนา คชแสง และวัชร ขาวสะอาด: (2524). คู่มือทฤษฎีและปฏิบัติการดนตรี
สากล, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์เดียนสโตร์:

บันลือ พฤษะวัน : (2534). ยุทธศาสตร์การสอน ตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพมหานคร,
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

บุญชม ศรีสะอาด : (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร, สุวีริยาสาส์น

บุญชู ชลชัย (2541). แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน.

วารสารวิชาการ, 1(9), กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์:(2535). การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน, ภาควิชาวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร, B&B publishing.
- ไพบูลย์ กิจสวัสดิ์:(2524). จิตวิทยาปริชานแม่บทแห่งภาษาสากล. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ห้องภาพสุวรรณ
ภิญโญ สาร:(2521). หลักการศึกษ. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์คุรุสภา:
มหิดล, มหาวิทยาลัย: (2537-2539). วารสารเพลงดนตรี, กรุงเทพมหานคร:
- เยาวดี วิบูลย์ศรี:(2528). หลักการวัดผลและสร้างข้อสอบ. ภาควิชาการศึกษา คณะคุรุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร
- ถาว์ลย์ อับดุลกาเดร์:(2534). สารพัฒนาหลักสูตร. กรมวิชาการ โรงพิมพ์คุรุสภา,
กรุงเทพมหานคร
- ล้วน สายศและอังคณา สายยศ:(2531). หลักการวิจัยทางการศึกษา. ศึกษาพร จำกัด.
กรุงเทพมหานคร:
- วาสิษฐ์ จรรย์นันทน์:(2519). ความคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับการสอนสังคีตนิยม, โรงพิมพ์กรม
ตำรวจ กรุงเทพมหานคร:
- วิชัย วงษ์ใหญ่:(2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพมหานคร:โอเดียน,
วิภา คงาคกุล:(2530). ผลของการเรียนรู้, ถนนดนตรี 1(5), สุกรี เจริญสุข บรรณาธิการ. กทม.,
เรือนแก้วการพิมพ์
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์.(2541). หลักสูตรแบบเกลียวสว่าน. ใน สุกรี เจริญสุข (บรรณาธิการ), ประชุม
วิชาการการดนตรี ครั้งที่ 3(หน้า 258 - 269). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์พรินต์ติ้ง เซนเตอร์.
- ส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดนตรี,สำนักงาน: (2539). การสัมมนาหลักสูตรดนตรี ระดับประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม:
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์:(2520). หลักการวัดผลและประเมินผล,คู่มืออาจารย์: ด้านการเรียนการสอน.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- สุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัย: (2536). การพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน.
กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และ เอนกกุล กริแสง:(2522). หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. โรง
พิมพ์พิมพ์เนศ, กรุงเทพมหานคร:
- สุลักษณ์ ศรีบุรี:(2534). สารพัฒนาหลักสูตร. กรมวิชาการ กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,

สำเร็จ คำโฆง (2542). รู้รอบกรอบจักรวาลดนตรี(พิมพ์ครั้งที่ 2), มหาสารคาม: สถาบันราชภัฏ
มหาสารคาม.

อัปสรณ์ มีสิงห์: (2534). สารพัฒนาหลักสูตร,กรมวิชาการ โรงพิมพ์คุรุสภา,กรุงเทพมหานคร :

อนันต์ ศรีโสภา: (2520). การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช,

กรุงเทพมหานคร:

อุทุมพร ทองอุไทย: (2520).การประเมินผลทางการศึกษา. ปรึกษาการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร:

Anderson, William M./Lawrence, Joy E. :(1991). Integrating music into the classroom.

2nd ed. Wadsworth Publishing Company, California, U.S.A.

Brown, Frederick G.,:(1976). Principles of Education and Psychological Testing

2nd, Rinehart & Winston. New York, U.S.A.:

Choksy, Lois (1991). Teaching music effectively in the elementary school. Prentice

hall, New Jersey, U.S.A.

Ebel, Robert L. and Frisbie, David A.: (1969). Essentials of Educational Measurement; Prentice - Hall Inc.

U.S.A.:

Gronlund, Norman E.:(1981). Measurement and Evaluation in Teaching. Macmillan Publishing Co., Inc.,

New York, U.S.A.:

Hoffer, Charles R.(1992). Introduction to music education. 2nded.Fairfield Graphics,

Pennsylvania. U.S.A:

Taylor, Eric: (1994). The AB guide to music Theory . The Assosiated Board of the Royal School of Music

(Publishing) Ltd. London, England:

Thorndike, R. L. and Hagen, E. p.:(1969) . Measurement and Evaluation in Psychology

and Education. John & Sons, Inc., New York, U.S.A.:

แบบสัมภาษณ์

ชื่อ..... สกุล..... เพศ อายุ ปี

ประสบการณ์ในการสอน.....ปี สอนวิชาดนตรี.....ปี

คุณวุฒิ..... วิชาเอก.....วิชาโท.....

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี.....

ความสามารถทางด้านดนตรี.....

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี.....

งานรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน.....

2. การเตรียมการสอน

1. การวิเคราะห์หลักสูตร

.....
.....

2. การแปลผลหลักสูตรสู่เนื้อหาการสอน

.....
.....

3. การสร้าง การจัดหา สื่อการสอน

.....
.....

4. การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้

.....
.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรี

.....
.....

2.2 สภาพการจัดกิจกรรมเน้นจังหวะ

.....
.....

3.3 สภาพการจัดกิจกรรมสอนการร้อง

.....

.....

3.4 สภาพการจัดกิจกรรมการฟัง

.....

.....

4. ด้านการประเมินผล

4.1 สภาพการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านพุทธพัสัย

.....

.....

4.2 สภาพการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านทักษะพิสัย

.....

.....

4.3 สภาพการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัย

.....

.....

4.4 สภาพการวัดผลภาคปฏิบัติ

.....

.....

4.5 สภาพการวัดผลโดยการใช้กระบวนการ

.....

.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่

เวลา.....น. ณ

ครูผู้สอนที่ได้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

1. นางสาวอรพิน รัตนศิลป์ อายุ 44 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 26 ปี ประสบการณ์การสอนวิชาดนตรี 26 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก สังคม

ประสบการณ์ทางดนตรีผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี ของสำนักงานคณะกรรมการ

กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นวิทยากรวิชาดนตรีของจังหวัด

ความสามารถทางดนตรี ร้องเพลงไทยเดิม ไทยสากลได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน ครูประจำโครงการประกัน โอกาส และประเมินคุณ

ภาพของโรงเรียน

2 ชื่อครูผู้สอน นางยุพิน เหล่าทอง อายุ 48 ปี

ประสบการณ์การสอน 29 ปี สอนวิชาดนตรี 29 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา เป็น

วิทยากรให้การอบรมครูผู้สอนระดับอำเภอ

ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงไทยเดิมได้บ้าง ร้องเพลงไทยสากลได้

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี คณิตศาสตร์ งานบ้าน รวมชั่วโมงสอนทั้งหมด

24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

งานรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน งานห้องสมุดโรงเรียน

3. ชื่อ นางเตือนใจ แสงไกร อายุ 41 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย

ประสบการณ์ทางดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี _นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางดนตรี เป่าขลุ่ยไทยได้ เล่นเบลดโลล่าได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน

4. ชื่อนางกุลวดี เกตุวรภัทรา อายุ 33 ปี

ประสบการณ์การสอน 6 ปี สอนวิชาดนตรี 6 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ดนตรีศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาจากสถาบัน

ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงไทย – สากล นาฏศิลป์ เล่นดนตรี(คีย์บอร์ด)

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต งานบ้าน

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน งานกิจกรรมนักเรียน

5. นางศิริพรรณ วิทิตฐรณัย อายุ 40 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 4 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ภาษาอังกฤษ

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริม

ลักษณะนิสัย

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน

6. ชื่อ นางผิวงค์ กันทรพิทักษ์ อายุ 40 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชา ไทยคดีศึกษา แขนง สังคมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาจากสถาบันการศึกษา

ความสามารถทางดนตรี ร้องเพลงไทยเดิมได้เล็กน้อย

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย งานบ้าน

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน

7. นางยุวดี ลิมาภิรักษ์ อายุ 46 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 22 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 22 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ศิลปะ

ประสบการณ์ในทางดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน วิชาการโรงเรียน บรรณารักษ์ห้องสมุด

8. ชื่อ นายโกมล สีหนาท อายุ 50 ปี

ประสบการณ์การสอน 23 ปี ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 3 ปี

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ศิลปศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี เล่นดนตรีพื้นเมือง (แคน)

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานกิจกรรมนักเรียน

9. นางสาวศรีสุรางค์ ศรีจำนง อายุ 43 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 22 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 22 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ศิลปะ

ประสบการณ์ในทางดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน วิชาการโรงเรียน บรรณารักษ์ห้องสมุด

10. นางสาวอาใจ วรรณิสรณ์ อายุ 44 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 23 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก นาฏศิลป์

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี - นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี มีด้านนาฏศิลป์

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

งานที่รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน การเงินโรงเรียน วิชาการโรงเรียน งานความสัมพันธ์กับ

ชุมชน

11. นางมงคล จันทริมา อายุ 43 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 23 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก เกษตร

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ไม่มี

ความสามารถทางด้านดนตรี เป่าขลุ่ย เป่า เม โลเคียน ได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมาย วิชาการโรงเรียน นักวิชาการกลุ่มโรงเรียน

12. นางรัชนิพร สังวรดี อายุ 44 ปี

ประสบการณ์การสอน 25 ปี ประสบการณ์การสอนวิชาดนตรี 25 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก สังคมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี

ความสามารถทางดนตรี ร้องเพลงในหลักสูตรได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกวิชา

งานที่ได้รับมอบหมาย วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่ม เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน งานธุรการ

13. นางนรัชยา นามพุทรา อายุ 37 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 6 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 2 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก คหกรรมศาสตร์, การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาจากสถาบัน

ความสามารถทางด้านดนตรี เป่ารีคอร์ดเดอร์ได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี จริยศึกษา งานบ้าน

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน

14. นายบุญถม พลศรี อายุ 41 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน เจ้าหน้าที่พัสดุ งานสัมพันธ์กับ

ชุมชน

15. ชื่อ นางบุปผา พลเรือง อายุ 36 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 10 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 6 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ภาษาไทย

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงไทยสากลได้บ้าง
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน กิจกรรมนักเรียน

16. ชื่อ นางอนงค์ สุขยศ อายุ 44 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 22 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 22 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก สุขศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี-นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี เล่นเครื่องดนตรีได้(ขลุ่ย)

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนวิชาการ โรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน

17. นายบุญมา ภูผาลี อายุ 43 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี เล่นเครื่องดนตรีเลกโทนได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน ครูวิชาการ โรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม

18. นายวิชาญ อ่อนบัวขาว อายุ 39 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 3 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก บริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน งานกิจการนักเรียน งานโครงการพิเศษ

19. นางพิสมัย ทองทิพย์ อายุ 44 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 23 ปี ประสบการณ์ในการสอนดนตรี 23 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก สุขศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มประสบการณ์

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน เจ้าหน้าที่การเงิน งานอนามัยโรงเรียน เจ้าหน้าที่อาหารกลางวัน

20 นางวนิดา ยศพล อายุ 40 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 19 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ภาษาไทย

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มประสบการณ์

งานที่ได้รับมอบหมาย งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานอาหารกลางวัน งานห้องสมุด งานสหกรณ์โรงเรียน

21. นายบุญถิ่น เหล่าสะพาน อายุ 46 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ครุพิเศษมัธยม วิชาเอก -

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี- นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน พัสตุโรงเรียน

22. นางนภาพรรณ ทาโยธี อายุ 37 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 19 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ปฐมวัย และ วิชาเอก เทคโนโลยีทางการศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ ใน

ระดับประถมศึกษา ผ่านการเข้าค่ายวิชาดนตรีไทย

ความสามารถทางด้านดนตรี สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มวิชา
งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน

23. นางทองใส โยระคง อายุ 42 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก คหกรรม
ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา
ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงไทยสากลได้
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มวิชา และวิชา ภาษาอังกฤษ
งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานอนามัยโรงเรียน งานกิจการนักเรียน

24. นางทองเลียม รัชโพธิ์ อายุ 48 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 26 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา
ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ได้รับการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา
ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงไทยเดิมได้บ้าง
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี คณิตศาสตร์ ภาษาไทย งานช่าง-งานประดิษฐ์
งานที่ได้รับมอบหมายนอกจากงานสอน งานบรรณารักษ์ห้องสมุด เจ้าหน้าที่พัสดุ

25. นางฉวีวรรณ ธรรมทินโน อายุ 48 ปี

ประสบการณ์การสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 19 ปี
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก สังคมศึกษา
ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา
ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี คณิตศาสตร์ พระพุทธศาสนา
งานรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน ไม่มี

26. นางเอี่ยมจิตร พาเทพ อายุ 47 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก นาฏศิลป์
ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงไทยเดิมได้

วิชาอื่นนอกเหนือจากการสอนวิชาดนตรี กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

งานที่ได้รับมอบหมาย พัสตุ อาคารสถานที่ กิจการนักเรียน

27. นางพานทอง ประจันตะเสน อายุ 45 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 16 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ภาษาไทย

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี เล่นเครื่องดนตรีไทยได้

วิชาอื่นนอกเหนือจากการสอนวิชาดนตรี ภาษาไทย

งานที่ได้รับมอบหมาย งานธุรการ – การเงิน

28. นางเรวดี ภูถาวร อายุ 38 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 18 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 18 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก บริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ไม่มี

ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมาย วิชาการโรงเรียน

29. นางงามนิจ คำปลิว อายุ 46 ปี

ประสบการณ์ด้านการสอน 29 ปี ประสบการณ์ด้านการสอนวิชาดนตรี 29 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ภูมิศาสตร์

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์

ระดับประถมศึกษา เป็นวิทยากรระดับจังหวัดในการให้การอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ และอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับดนตรีหลายหลักสูตร

ความสามารถทางด้านดนตรี สามารถเล่นเครื่องดนตรี คีย์บอร์ดได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากวิชาดนตรี เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน กิจกรรมนักเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน

30. นางนพวรรณ แจ่มสุวรรณ อายุ 49 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 25 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 25 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก คหกรรม

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ไม่มี

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ งานบ้าน

งานที่ได้รับมอบหมาย อาหารกลางวัน ความสัมพันธ์กับชุมชน

31. นายแสงทอง ไชยสงเมือง อายุ 46 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 26 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 18 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มประสบการณ์

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่ธุรการ – การเงินโรงเรียน

32. นางลำปาง เจริญสุรสกล อายุ 48 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 28 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 28 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาจากสถาบัน ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับ

ประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี เก่งเล่นดนตรีได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากการสอน สอนชั้นอนุบาล

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน งานห้องสมุดโรงเรียน งานอนามัยโรงเรียน งานกิจ

การนักเรียน งานโครงการอาหารกลางวัน

33. นางวัลภา เข้มบุปผา อายุ 46 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 24 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก เนาะแนว

ประสบการณ์ทางด้านดนตรีผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ใน

ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางดนตรี เล่นเครื่องดนตรี และร้องเพลงได้
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี วิชางานบ้าน วิชาภาษาไทย วิชาศิลปะ
งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่ธุรการ งานวิชาการ
โรงเรียน

34. นางสาวรินทิ นุญไชย อายุ 44 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 25 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก อนุบาล

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน เจ้าหน้าที่อาหารกลางวัน

35. นายรังสรรค์ ถิ่นสุข อายุ 41 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 3 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก บริหาร

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี สามารถเล่นดนตรี(คีย์บอร์ด)ได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี คณิตศาสตร์

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน

36. นางประทวน กองสำลี อายุ 42 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 17 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางด้านดนตรี เล่นดนตรีได้(ขลุ่ย)

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาที่สอน ภาษาอังกฤษ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียน งานกิจการนักเรียน

37. นางสาวพันธุ์ แก้วนา อายุ 39 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 16 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ภาษาอังกฤษ
 ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง
 ความสามารถทางด้านดนตรี เล่นดนตรีได้
 วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มวิชา
 งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานอนามัยโรงเรียน งานสหกรณ์โรงเรียน

38. นางฉวีวรรณ ทองเจริญ อายุ 48 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 28 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 28 ปี
 วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก สังคมศึกษา
 ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา
 ความสามารถทางด้านดนตรี ร้องเพลงได้
 วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย งานบ้าน จริยศึกษา
 งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานห้องสมุดโรงเรียน งานแนะแนว งานสหกรณ์โรงเรียน งานอาหารกลางวันนักเรียน

39. นางไกรวรรณ ชินสอน อายุ 45 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 23 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 23 ปี
 วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก อนุบาล
 ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง
 ความสามารถทางด้านดนตรี เป่าขลุ่ยไทยได้
 วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ กลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ
 งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานอนามัยโรงเรียน

40. นางสุทธิดา บุญไชโย อายุ 45 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 23 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี
 วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก คหกรรม
 ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี - นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา
 ความสามารถทางดนตรี ไม่มี
 วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาอังกฤษ กลุ่มการงานและพื้นฐาน

อาชีพ

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานกิจการนักเรียน งานห้องสมุดโรงเรียน งาน

สหกรณ์โรงเรียน

41. นายรัชช ไชยพร อายุ 41 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 20 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาจากสถาบัน

ความสามารถทางดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี คณิตศาสตร์ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่การเงิน โรงเรียน เจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ

ทางภาษา

42. นายสุรินทร์ วงศ์แสน อายุ 46 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 18 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก อุตสาหกรรม

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง

ความสามารถทางดนตรี ร้องเพลงได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มวิชา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่การเงิน โรงเรียน งานวิชาการ

43. นายลุน ไชยหงษา อายุ 52 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก บริหารการศึกษา

ประสบการณ์ด้านการสอน 18 ปี ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 18 ปี

ความสามารถทางด้านดนตรี สามารถเล่นดนตรีพื้นเมืองได้

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาประสบการณ์ด้วยตนเอง เข้ารับการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มประสบการณ์

งานที่ได้รับมอบหมาย งานธุรการ – การเงิน งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน

44. นายวีรพล แสงปัญญา อายุ 35 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 6 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 6 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาโท วิชาเอก จิตวิทยาการศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตนเอง และศึกษาจากสถาบัน

ความสามารถทางดนตรี เป่าขลุ่ยไทยได้

ความสามารถทางดนตรี เป่าขลุ่ยไทยได้
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พลศึกษา งานช่างงานประดิษฐ์

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน

45. นายเต็มศักดิ์ จันทะจร อายุ 45 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 3 ปี

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก บริหารการศึกษาประสบการณ์ทางด้านดนตรี

ประสบการณ์ทางด้านดนตรีผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางดนตรี ไม่มี

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย พลศึกษา

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เจ้าหน้าที่พัสดุ ความสัมพันธ์กับชุมชน

46. นางทองมา เหล่าสะพาน อายุ 42 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 22 ปี ประสบการณ์การสอนวิชาดนตรี 10 ปี

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ศึกษาด้วยตัวเอง

ความสามารถทางด้านดนตรี เป่าขลุ่ยไทยได้

วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน งานวิชาการ งานสหกรณ์โรงเรียน

47. นายจุลพงษ์ เหล่าสะพาน อายุ 41 ปี

ประสบการณ์ในการสอน 17 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 18 ปี

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก บริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา

ความสามารถทางดนตรี เป่าขลุ่ยไทยได้

วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะ

นิสัย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน เจ้าหน้าที่พัสดุ งานวิชาการโรงเรียน เจ้าหน้าที่

อาหารกลางวัน

วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก อุตสาหกรรม
ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรีในระดับประถมศึกษา
ความสามารถทางดนตรี เล่นดนตรีได้
วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
งานที่ได้รับมอบหมาย งานธุรการ หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ

49. นางอรดี โรจน์รัตน์ อายุ 41 ปี

ประสบการณ์การสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 19 ปี
วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก การประถมศึกษา
ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ผ่านการอบรมครูผู้สอนดนตรี – นาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา
ความสามารถทางดนตรี ร้องเพลง
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ทุกกลุ่มประสบการณ์
งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน งานอนามัยโรงเรียน งานปฎิคม

50. นางสาวชลธิชา สระมูล อายุ 28 ปี

ประสบการณ์ด้านการสอน 7 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 7 ปี
ประสบการณ์ทางดนตรี ศึกษาจากสถาบันศึกษา
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก นาฏศิลป์
ความสามารถทางดนตรี เล่นดนตรีไทยได้ ร้องเพลงไทยได้
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี สอนทุกกลุ่มประสบการณ์
งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน วิชาการโรงเรียน

51. นางสาวประครอง สุภตริยวรพงศ์ อายุ 41 ปี

ประสบการณ์ด้านการสอน 19 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี 7 ปี
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอก ประวัติศาสตร์
ประสบการณ์ทางดนตรี ไม่เคยผ่านการอบรม ศึกษาด้วยตนเอง
ความสามารถทางดนตรี ไม่มี
วิชาอื่นที่สอนนอกเหนือจากวิชาดนตรี ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน งานวิชาการ โรงเรียน บรรณารักษ์ห้องสมุด

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นายไพรัช ธีรภักดิ์

วัน เดือน ปีเกิด

4 กุมภาพันธ์ 2503

สถานที่เกิด

42 ม.1 ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม

ประวัติการศึกษา

วิทยาลัยครูมหาสารคาม พ.ศ. 2522
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
วิทยาลัยครูมหาสารคาม พ.ศ. 2531
คุรุศาสตร์บัณฑิต (คนตรี)
มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2544
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คนตรี)

ทุนวิจัย

-

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

พ.ศ. 2524 ครู 1 โรงเรียนบ้านผำ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงขึ้น
จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2527 ครู 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์มี
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2535 อาจารย์ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านลาด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม
ปัจจุบัน อาจารย์ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านลาด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม